

เทพประทาน

เรียบเรียง นุกูล ตันริยงค์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
จำนวน ๕๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
ห้ามมิให้ทำซ้ำหรือลอกเลียนแบบโดยไม่ได้รับอนุญาต

นุกูล ตันริยงค์.

เทพประทาน— ลพบุรี : สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

๑๒๕ หน้า

ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๒๘๓-๐๑๒-๐

จัดพิมพ์โดย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
๓๒๑ ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

โทร ๐ ๓๖๔๑ ๓๐๙๖

พิมพ์ที่ บริษัท นัชชาวัฒน์ จำกัด
๔๒/๑๙ ม.๕ ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐

โทร ๐๘๐ ๙๔๖๔๔๙๙

คำนำ

อดีตหมายถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้ว หรืออาจหมายถึงสิ่งที่เรียกว่า ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยก่อน เราสามารถเรียนรู้อดีตจากเหตุการณ์ที่มีผู้บันทึกไว้จดจำไว้ และถ่ายทอดออกมา

เทพประทานเป็นหนังสือที่เล่าเรื่องวิทยาลัยครูเทพสตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นเหมือนกับการบรรยายอดีตให้เห็นภาพเทพสตรีเมื่อเกือบ ๖๐ ปีที่ผ่านมา ทั้งด้านอาคารสถานที่ การแต่งกาย การเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษา กิจกรรมที่ทำช่วงเวลานั้น ทำให้เห็นบรรยากาศของนักเรียนฝึกหัดครู ที่อยู่หอพักว่าต้องใช้ชีวิตอย่างไร มีทั้งสนุก สุข เศร้า คละคล้ากันไป อาจารย์บุญกุล ตันริยงค์ ได้เขียนเล่าเรื่องราว รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ที่ได้เป็นผู้จัดเก็บภาพถ่ายไว้ หากท่านต้องการทราบอดีตของวิทยาลัยครูเทพสตรี ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๗ หนังสือเล่มนี้จะเป็นสิ่งที่บอกเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

การศึกษาอดีตทำให้เรารู้ถึงสิ่งต่างๆและนำมาเปรียบเทียบ ปรับปรุงสิ่งที่ทำในปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น หากละเอียดอดีต อนาคตย่อมไม่ชัดเจน สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้เล็งเห็นคุณค่าของหนังสือเล่มนี้ จึงได้จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้คุณค่าของอดีตที่ผ่านมาของวิทยาลัยครูเทพสตรี ในมุมมองต่างๆ ขอขอบคุณอาจารย์บุญกุล ตันริยงค์และผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ที่ได้กรุณานำบันทึกสิ่งที่มีค่าเหล่านี้ให้บุคคลรุ่นหลังได้ศึกษา

อาจารย์ ดร. จุติรัช อนุกุล
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำนำของผู้เรียบเรียง

“เทพประทาน” เป็นเรื่องราวของเยาวชนที่อยู่หอพักของนักเรียนฝึกหัดครูที่จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นวิทยาลัยครูแห่งแรกในต่างจังหวัดเมื่อราวห้าสิบปีที่ผ่านมา ผู้อ่านจะได้รับความรู้และความเพลิดเพลินเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวหอ การศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครู รวมทั้งประวัติของวิทยาลัยครู แห่งนั้นและการท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งคงจะแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนที่อื่นหลายอย่าง อีกทั้งจะได้รับทราบเรื่องราวของสถานที่และโบราณสถานสำคัญหลายแห่งของชาติ เรื่องเล่าตามตำนานและความเชื่อของคนในอดีต น่าจะได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก

สำหรับเยาวชนนั้นจะเห็นการประพฤติปฏิบัติตนของเยาวชนเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมาเพื่อจะได้เป็นแนวคิดพิจารณาว่าควรจะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามในบางเรื่องบางอย่างอย่างไรที่จะทำให้ตนประสบความสำเร็จในการศึกษาและการดำเนินชีวิต

นอกจากนั้นหากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการอยู่หอพักหรือเรียนวิทยาลัยครูมาแล้ว จะได้รำลึกถึงความหลังต่างๆ อันน่าประทับใจของตนในเวลานั้นได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ชาวเทพสตรีและอาจารย์ทุกท่านซึ่งได้ให้ข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมทำให้การเขียนเรื่อง “เทพประทาน” นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นกุล ตันริยงค์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
เข้าใจ	๑
ที่อยู่เรียนใหม่	๘
อาบน้ำและกินข้าว	๑๐
กินลมชมวิว	๑๕
ดูหนังสือ	๑๗
ตื่นนอนตอนเช้า(มีด)	๑๙
ไหว้ครูและรับน้องใหม่	๒๒
ทัศนศึกษาในเมือง	๒๗
ดูการซ้อมรบ เทียวเขาพระงามและเขาวงพระจันทร์	๓๕
ดูหนัง ดูละคร และฟังเพลง	๔๑
กลับบ้าน	๔๓
ปลูกผัก ปลูกข้าวโพด	๔๗
ร่างมาตรฐาน	๕๑
ไปเที่ยวในเมือง	๕๔
วันเสาร์ของชาวหอ	๕๘
กีฬาในร่ม	๖๐
จับไก่	๖๖
วันชาวหอ	๖๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แข่งกีฬาสาย	๗๒
ผ้าป่าชาวหอ	๗๗
ไปฝึกสอน	๘๕
ลอย...ลอยกระทง	๙๑
ซ้อมมวย	๙๖
ขึ้นเวที (มวย) งานฤดูหนาว	๙๘
งานวันนารายณ์	๑๐๔
จบการศึกษา	๑๑๐
บรรณานุกรม	๑๑๕
ประวัติผู้เรียบเรียง	๑๑๖

เข้าหอ

รถโดยสารคันนั้นวิ่งพาผู้โดยสารหลายชีวิตผ่านนครนายก บ้านนาวิหารแดงจนถึงหินกองแล้วเลี้ยวจะไปส่งผู้โดยสารปลายทางที่กรุงเทพฯ วุฒิเป็นผู้โดยสารคนหนึ่งที่อยู่ในรถคันนั้น นั่งมองทิวทัศน์ ทั้งสองข้างทางมาอย่างเพลิดเพลิน เพราะยังไม่เคยผ่านมาเส้นทางในช่วงนี้มาก่อน ถึงแม้สี่ปีที่แล้วเขาจะชินกับเส้นทางสายนี้อยู่บ้าง ก็เพียงระยะทางแค่งปราจิน-นครนายกที่ได้ไปเรียนในชั้นมัธยมเท่านั้น แต่ตอนนี้รถยนต์คันนี้ได้พาเขามาไกลกว่าที่เดิม เพราะเขากำลังจะไปเรียนวิทยาลัยครูที่จังหวัดลพบุรี ซึ่งจะต้องเดินทางอีกไกลกว่าจะไปถึงที่นั่น

รถเลี้ยวมาจอดที่หินกองแล้ว แม่ที่มาส่งเขาบอกให้ถือกระเป๋าและลงใต้ของลงจากรถ “วุฒิลงจากรถก่อน เพราะเราจะต้องต่อรถที่มาจากกรุงเทพฯ ไปลพบุรีอีกคันหนึ่ง” แม่รู้เส้นทางดี เพราะเคยมาส่งพี่ของวุฒิที่เรียนวิทยาลัยครูนี้มาก่อน เมื่อสองสามปีที่ผ่านมานะ

ลงจากรถแล้ว ทั้งสองคนนั่งรอรถจากกรุงเทพฯ เป็นเวลานานระหว่างนั้นมีแม่ค้าพ่อค้าวัยรุ่น แบกถาดใส่ของเอามาเร่ขาย ของที่แบกหรือถือมาเร่ขายมีหลายอย่างทั้งไก่ย่าง ข้าวเหนียว ไข่ต้ม มะพร้าวเผา ข้าวผัด ฯลฯ อีกทั้งมีข้าวเกรียบกุ้งสีส้มที่น่าจะอร่อยใส่เป็นถุงๆ มาขายอีกด้วย ทำให้เขานึกอยากกินขึ้นมาเหมือนกัน “รับไหมครับ” “รับไหมคะ อร่อยทั้งนั้นเลย” พ่อค้าแม่ค้าเชิญชวน แม่และวุฒิได้ปฏิเสธคนขาย ที่หวังดีเหล่านั้น เพราะได้กินข้าวมาจากที่ตลาดปราจินแล้ว กำลังดูของที่ขายระหว่างรอรถอยู่นั้น ลมที่โชนไม่รู้พัดวูบมา ทำเอาคนขายร้องเสียงหลง “ระวังเร็ว ระวัง” แต่ไม่ทันเสียแล้ว เพราะลมได้พัดข้าวเกรียบกุ้ง ซึ่งคนขายกองไว้ในกระจาด ยังไม่ได้ใส่ถุงปลิวหล่นลงไปในพื้นที่ดินอย่างรวดเร็ว

“เสียของหมด ” เด็กที่ขายตะโกนออกมา เขาคิดและนึกสงสาร
คนเด็กคนนั้นขึ้นมาทันที ไม่อยากมองหน้าที่คงจะอยู่ในสภาพเสียตายของที่
เสียไป จึงหันไปเสียทางอื่น

ลมหยุดแล้วเขาจึงหันกลับไปมองเด็กที่ขายข้าวเกรียบกุ้ง ภาพที่
เห็นทำให้เขากลับนึกสงสารตัวเองขึ้นมาแทนเด็กคนนั้น เพราะเด็กได้บรรจง
หยิบข้าวเกรียบกุ้งเปื้อนฝุ่นดินเหล่านั้น มาวางในถาดด้วยสีหน้า ยิ้มแย้ม
พูดคุยหยอกล้อกับเพื่อนๆอยู่ตลอดเวลาเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เขาจึงสัญญา
กับตัวเองว่า ต่อไป คงจะไม่กินข้าวเกรียบกุ้งที่ขายระหว่างเดินทางแบบนี้
อีกแน่ ไม่ว่าจะเป็นที่ไหนและอยากกินเพียงใด อีกความคิดหนึ่งก็คิดว่า ที่
จริงก็คงไม่น่าจะว่าเด็กขายของนัก เพราะเขาคนนั้นอาจจะคิดอะไรไม่ค่อยเป็น
ไม่คิดว่าทำอย่างนั้นจะเป็นผลเสียแก่คนที่กินข้าวเกรียบเข้าไป คงคิดแต่เพียง
ให้ขายของได้ก็พอ เขาเห็นว่าสิ่งนี้ คงจะเป็นหน้าที่สำคัญของเขาที่
จะมาเรียนครู จะต้องสอนให้ความรู้และความคิดแก่เด็กและเยาวชนต่อไป

รถมาแล้วหลังจากรอเป็นเวลานาน แม่บอกให้วุฒิบิขึ้นรถ โชคดี
ที่มีที่นั่งว่างทั้งสองคนจึงไม่ต้องยืนไปอีกไกลซึ่งจะต้องเมื่อยขามาก บางที่
อาจจะเขหรือล้มได้หากรถเกิดเบรกโดยไม่รู้ตัว เขานึกดีใจที่จะได้ไปสพบุรีเสียที่

ระหว่างยังต้องนั่งรอรถออกอยู่นั้น แม่ค้าพ่อค้าข้างล่างได้แบกถาด
และถือตะกร้าใส่ของขึ้นมาขายคนบนรถ แน่ละต้องมีข้าวเกรียบกุ้งรสอร่อย
อยู่ด้วย มีบางคนก็ซื้อบางคนก็นั่งเฉยๆไม่เห็นพูดบอกอย่างไร คงจะเป็น
เหมือนที่เคยได้ยินมาว่า หากไม่ต้องการซื้อของบนรถก็ไม่ต้องพูดอะไร
เพราะหากพูดอะไรออกไปแล้วก็อาจมีการพูดตอบโต้กันไปได้ อาจจะมี
ปัญหากันเปล่าๆ ไม่รู้ว่าคนขายจะจำไม่ได้หรือเป็นหน้าที่ในการขายของเขา
เพราะเมื่อเดินผ่านมาทางที่แม่และวุฒิบิ ก็หันมาถามว่าต้องการอะไรไหม
ทั้งๆที่ได้ถามข้างล่างมาแล้วหลายครั้ง

ด้านหน้ารถมีคนขึ้นมาพร้อมกับถือบาตรพระมาในมือด้วย

“ทำบุญด้วยกันนะครับ เอาไปทอดผ้าป่าที่วัดใกล้ๆนี้ สมทบทุนสร้างกุฏิพระ คนละบาทสองบาทก็ได้ครับ” เขาป่าวประกาศให้รู้ว่าเอาเงินไปทอดผ้าป่าที่วัดในละแวกนั้น แม่หยิบสตางค์ขึ้นมา จบแล้วส่งให้เขาจบด้วย จากนั้นจึงเอาเงินใส่ในบาตร วุฒิดมไม่ได้ที่จะกระซิบถามแม่ว่า “เขาคงเอาเงินไปทำบุญนะ” “เขาต้องเอาไปทำบุญซิ หากเขาไม่เอาไปทำบุญเขาจะได้รับบาปแน่ เราทำบุญแล้วทำใจให้สบาย ไม่ต้องคิดอะไรมาก” แม่บอก

นั่งรอกันจนเมื่อยแล้วรถก็ยังไม่ออกสักที มองไปข้างหน้ารถไม่เห็นคนขับเสียแล้ว คงเดินไปธุระที่ไหน คนขายของบางคนจึงถือโอกาสขึ้นมาขายของอีกรอบ แต่ก็ไม่ค่อยเห็นมีใครซื้อเพราะคงยังไม่หิว นั่นแหละคนขับมาแล้ว แต่เตอร์รถที่ลงไปเรียกหาผู้โดยสารยังไม่มา รอกันอีกสักพักจึงกลับมาพร้อมกับหัวถังและชะลอมของผู้โดยสารหน้าใหม่ขึ้นมาด้วย

รถคันนั้นออกได้เสียทีหลังจากรอมานานแล้ว เมื่อวิ่งมาสักพักวุฒิก็ม้อยหลับไปเพราะอดนอนเพราะต้องตื่นมาตั้งแต่เช้ามืด เพื่อรอเรือเมล์มาจอดที่ตลาดบ้านสร้างบ้านของเขา แล้วจึงลงเรือลำนั้น มาขึ้นที่ปราจีนจึงมีรถไปกรุงเทพฯ คือรถคันที่เขาลงมาเมื่อสักครูนั่นเอง “วุฒิตื่นขึ้นถึงพระพุทธรบาทแล้ว” แม่เรียก วุฒิตื่นขึ้นมาหน้าตาเหอหราเมื่อแม่บอกให้รู้ว่ารถจะวิ่งผ่านพระพุทธรบาท สถานที่สำคัญ ในพระพุทธรศาสนา รถวิ่งมาอีกสักหน่อย แม่ก็บอกว่ามณฑปที่เห็นอยู่คือมณฑปพระพุทธรบาท วุฒิรีบยกมือไหว้ไปทางมณฑปนั้นและอธิษฐานขอพรต่างๆทันที เขานึกได้ว่าครั้งหนึ่งยายของเขาเคยมานมัสการพระพุทธรบาท จำได้ว่าใกล้ๆเวลาที่จะมีงานเทศกาลของพระพุทธรบาท ยายของเขาและคนใกล้ๆบ้านที่บ้านสร้างซึ่งเป็นคนสูงอายุที่มีความศรัทธาในพระพุทธรศาสนาเหมือนกัน ได้ชักชวนกันเดินทางมานมัสการพระพุทธรบาท โดยมีพระที่เคารพนับถือเป็นผู้นำขบวนการเดินทาง ครั้งนั้นไม่ได้มาโดยรถยนต์เหมือนที่เขานั่งอยู่นี้ แต่มาโดยการเดินด้วยเท้าจึงใช้เวลาหลายวันกว่าจะมาถึงพระพุทธรบาท คนที่เดินทางจะต้องเตรียมเสื้อผ้า

ข้าวปลาอาหารและหยูกยาประจำตัวให้พร้อม เพราะการเดินทางไปในท้องที่ต่างๆต้องเตรียมตัวกันให้ดี เพื่อจะได้ไปสู่จุดหมายได้สำเร็จจะได้ปฏิบัติธรรมตามที่ตั้งใจไว้

อดจะคิดถึงตัวเองไม่ได้ว่าการจะมาเรียนวิทยาลัยครูในปีการศึกษา ๒๕๐๖ นี้ คงไม่ใช่เรื่องยากอะไรนัก เพราะเขาเคยเรียนชั้นมัธยมปีที่ผ่านมา ขณะเป็นศิษย์วัดที่นครนายกก็ได้คะแนนดี การเรียนต่อไปนี้จะไม่ทำให้ออก หรือ แม้จะมีคนบอกว่าบางคนเรียนไม่จบต้องออกจากวิทยาลัยกลางคืนก็ตามเพราะเขาเรียนชั้นมัธยมก็สอบได้คะแนนดีได้เปอร์เซ็นต์สูงๆแทบทุกวิชา การเรียนที่วิทยาลัยครูคงเป็นการเรียนต่อในวิชานั้นคงจะไม่ยากอะไร คนที่เรียนไม่จบคงเป็นคนเรียนไม่เก่งหรือเรียนไม่รู้เรื่องมากกว่า แต่น่าที่จะเป็นเรื่องสนุกที่จะได้มาเรียนกับเพื่อนๆวัยรุ่นที่มาจากหลายจังหวัด คงมีเรื่องแปลกๆแตกต่างจากที่เคยอยู่วัดในตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมทำให้วุฒิสู้สึกตื่นเต้นมาก คิดว่าตอนนี้โตจะเป็นหนุ่มแล้วคงจะสนุกสนานกับเพื่อนๆมากกว่าแต่ก่อนได้ไปเที่ยวได้ไกลกว่าบริเวณวัดมากขึ้น

ตอนนี้ที่เป็นห่วงเพราะได้ยินมาว่ารุ่นพี่ที่เดินทางมาเรียนที่วิทยาลัยครูนี้ในปีนั้นมาถึงแล้วยังไม่ได้ได้เรียนและอยู่หอพักทันทีเพราะตอนนั้นที่วิทยาลัยขาดแคลนน้ำเป็นอย่างมาก เห็นว่ามีแมลงวันเต็มไปหมดทางวิทยาลัยจึงต้องให้กลับบ้านก่อนในวันที่มาถึงจึงนัดหมายให้มาอีกครึ่ง หากโดนกับรุ่นของเขานี้คงลำบากเหมือนกัน เพราะต้องกลับบ้านก่อนและมาอีกเดินทางมาแต่ละครั้งคงไม่ใช่เรื่องสนุกโดยเฉพาะรถโดยสารที่ต้องนั่งนานๆและออกจะคับแคบ ไม่ค่อยสะดวกสบายนัก

นั่งคิดอะไรอยู่เพลินๆและงีบหลับมาอีกครั้งไม่นานก็ถึงลพบุรี ที่นี้ดูแปลกหูแปลกตาจากที่อื่นๆ แม้ว่าจะไม่มีภูเขาเป็นแนวเหมือนสระบุรีที่ผ่านมาก็ตาม รถวิ่งผ่านวงเวียนและวิ่งตรงมาสักพัก วุฒิกี้เห็นป้ายชื่อวิทยาลัยครูที่เขาจะมาเรียนอยู่ทางซ้ายมือ

“เรายังไม่ลงทรอกวุฒิ ไปลงที่ท่ารถแล้วหาอะไรกินกันก่อน
จึงนั่งสามล้อมาดีกว่า” แม่บอก จากนั้นรถก็มาเรื่อยๆสักครู่หนึ่ง
เห็นมีต้นไม้อยู่บนอิฐคล้ายภูเขาและมีศาลเล็กๆอยู่ข้างบน มีลิงตัวเล็กตัวใหญ่
วิ่งและโหนบนต้นไม้กันขวักไขว่ น่าตื่นตาตื่นใจเป็นอย่างยิ่ง แม่บอกว่า
“นั่นคือ “ศาลพระกาฬ” สถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพนับถือของชาวลพบุรี
คนที่ผ่านไปผ่านมาจะมาไหว้ขอพรจากท่าน วันหลังวุฒิคงได้มาสักการะ
วันนี้ต้องไปที่วิทยาลัยครูก่อน “

เขาจึงพนมมือไหว้ศาลพระกาฬทันที เมื่อเงยหน้าขึ้นมาก็เห็น
ปรางค์สามยอด อยู่เอียงๆกับศาลพระกาฬทางขวามือ คราวนี้แม่ไม่ต้องบอก
แล้ว เพราะเขาเคยเห็นรูปพระปรางค์สามยอดมาหลายครั้ง จึงรีบยกมือไหว้
รถวิ่งผ่านสถานที่สำคัญบางแห่งก่อนที่จะไปจอดที่ปลายทางใกล้ๆ
สถานีรถไฟลพบุรี แม่และเขาลงจากรถและหาอะไรกินบริเวณนั้นสักพักหนึ่ง
เสร็จแล้วจึงเรียกสามล้อกลับไปส่งที่วิทยาลัยครู

รถสามล้อพาคุณติและแม่มาตามถนนที่ผ่านมาเมื่อสักครู่นี้อีกครั้ง ในถนนมีรถประจำทางสาย รอบเมืองเป็นรถบัสโดยสารขนาดเล็กวิ่งรับส่ง ผู้โดยสารอย่างเป็นระเบียบ การจราจรไม่แออัด จะมีก็เพียงแต่หน้าวิทยาลัย ครูเท่านั้นที่มีรถอยู่ขั้วไขว้เพราะผู้ปกครองพานักเรียนมามอบตัวเข้าเรียน เหมือนกันกับเขาบางคนก็ยืนอยู่ บ้างก็กำลังเดินเข้าไปในวิทยาลัย รถสามล้อพาคุณติกับแม่เข้าไปในวิทยาลัยแล้ว ขวามือเป็นสนามฟุตบอลขนาดใหญ่ ซ้ายมือเป็นสนามหญ้าที่เป็นสนามกีฬาเหมือนกัน ที่นี้คนสนุกมาก เกาคิด

ไม่ไกลจากรั้วทั้งซ้ายและขวา มีอาคารใหญ่คล้ายที่ทำการหรือ โรงเรียน เขามารู้ภายหลังว่าด้านขวามือติดกับโรงเรียนช่างกลลพบุรี ด้านซ้ายมือคือตึกเอร์วานเป็นที่ทำการของจัสแม็กซ์ คณะที่ปรึกษาทางการ ทหารสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย รถสามล้อพาเขามาอีกหน่อยก็เห็นเสา ธงชาติสูงใหญ่ทางด้านขวามือ ด้านหลังเป็นอาคารโรงเรียนสาธิต ด้านซ้ายมือเป็นตึกสามชั้นเป็นอาคารเรียนของวิทยาลัย รถมาจอดที่บริเวณ โคนต้นหางนกยูงใหญ่ที่มีดอกสีเหลืองแดงกำลังออกดอกอยู่เต็มต้น เหมือน เป็นการต้อนรับนักเรียนใหม่ เขามารู้ทีหลังว่านั่นคือ “ยูงทอง” ต้นไม้ สัญลักษณ์ประจำวิทยาลัยครูของเขานั่นเอง

ลงจากรถแล้ว แม่และเขายกกระเป๋าและใส่สิ่งของต่างๆ ไปวางไว้ ที่ที่นั่งใต้ต้นหางนกยูง คนบริเวณนั้นเดินกันไปมาและนั่งใต้ต้นเต็มไปหมด ก็มามอบตัวนักเรียนกันในวันนั้นนั่นแหละ เสียงเพลงของวิทยาลัยที่ตั้งมาจาก ลำโพงเสียงตามสาย ทำให้จิตใจของเขาคึกคักขึ้น

“.....เทพสตรีศรีสถานการศึกษา แหล่งค้นคว้าความรู้ให้ฟูเฟื่อง
เทพประสิทธิ์ผลิตครูไทย ให้รุ่งเรือง นามกระเดื่องทั่วแคว้นแดนไทย
เราทุกคนลูกกรมท่าเขียว รวมพลังตั้งใจเดี่ยวยิ่งใหญ่ ทั้งระเบียบประเพณีอีก
วินัย รักษาไว้กายใจอมพลี.....”

หลังจากสอบถามและฟังประกาศจากทางวิทยาลัยแล้ว วุฒิและแม่
ก็ขนสัมภาระต่างๆขึ้นไปบนตึก ที่นั่นมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่หลายท่านได้
คอยต้อนรับอยู่ วุฒียังเห็นคนปราจีนที่รู้จักมามอบตัวลูกหลานอยู่หลายคน
อาจารย์และเจ้าหน้าที่ได้สอบถาม ช่วยดำเนินการตามระเบียบการมอบตัว
ของวิทยาลัยและหอพักจนเรียบร้อย

“เข้าหอได้” อาจารย์ท่านหนึ่งบอกเมื่อการมอบตัวทั้งสองอย่าง
เสร็จสิ้น แม่และวุฒิโล่งใจ เพราะว่าการเข้าเรียนและการอยู่หอพักได้เสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ไม่เหมือนที่ได้ฟังจากรุ่นพี่ว่าปีนั้นเกิดขาดแคลนน้ำอย่างมาก
คงเป็นเหตุให้แมลงวันมีมากนั้นแหละจึงต้องกลับไปบ้านก่อนเที่ยวหนึ่งแม่จะ
เดินทางมาไกลจากต่างจังหวัดก็ตาม วิทยาลัยไม่สามารถให้เข้าอยู่ที่หอพัก
ในวันนั้นได้

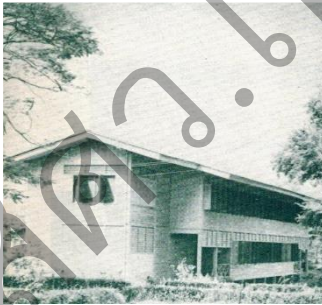
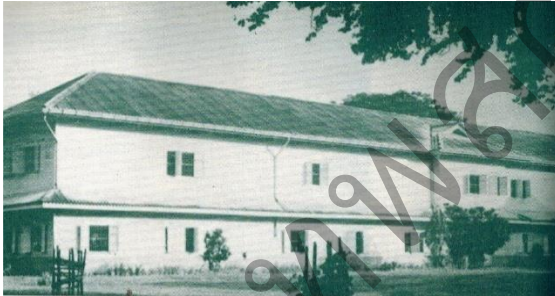
เมื่อได้ยินอาจารย์ท่านนั้นบอกแล้ว เขาและแม่พร้อมกับเพื่อนใหม่ และผู้ปกครองอีกหลายคนดีใจมาก รีบลงจากอาคารเรียนแล้วเดินตามถนน ไปสู่หอพักทันที “เฮ้อ โล่งใจไปที” แม่เอ่ยออกมา

ที่อยู่ี่เรียนใหม่

หอพักที่จัดอยู่เป็นเรือนไม้สองชั้นไม่ได้ทาสีหรือทาสีไม่เหมือนกับอีกหลังหนึ่งที่ตั้งอยู่คู่กันใกล้ๆ ที่ใหม่กว่าและทาสีสวยงาม หากนักเรียนฝึกหัดครู ชั้นปีที่หนึ่งอยู่หอใดอีกหอหนึ่งจะเป็นนักเรียนปีที่สองสลับกันไปนักเรียนที่อยู่หอจะเป็นเฉพาะชั้นปีที่หนึ่งและปีที่สองเท่านั้น หากได้เรียนต่อในชั้นปีที่สามหรือปีที่สี่คือป.กศ.สูงแล้ว เขาจะต้องไปเช่าบ้านหรือหาที่อยู่ข้างนอกหอ เพราะว่าเป็นเด็กที่โตแล้วสามารถรับผิดชอบตัวเองได้มากขึ้น ผิดกับนักเรียน ชั้นปีที่หนึ่งหรือปีที่สองที่อยู่ยังไม่มากนักเพียงสิบหกสิบเจ็ดปีเป็นส่วนใหญ่ ที่มาจากปราจีนบุรี นครนายก นนทบุรี สระบุรี สิงห์บุรีและลพบุรีเจ้าของพื้นที่ ซึ่งเป็นการส่งนักเรียนที่สอบคัดเลือกได้ตามจังหวัดดังกล่าวมาเรียนที่วิทยาลัยครูเทพสตรีแห่งนี้ยังมีนักเรียน ป.กศ.ปีที่หนึ่งและปีที่สองอีกหลายคนที่ไม่ได้อยู่หอ คือ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาที่จังหวัดลพบุรี สถานที่ตั้งของวิทยาลัยครูนั่นเอง เพราะเขาอาจอยู่ที่บ้านของตนเองหรือบางคนอยู่อำเภอที่ไกลหน่อย อาจมีญาติพี่น้องที่สามารถมาอาศัยพักพิงได้ บางทีก็มาเช่าบ้านอยู่เองก็เ็นไปได้เพราะเป็นภูมิลำเนาของตน แม้นักเรียนต่างจังหวัดบางคนก็ไม่ได้อยู่หอหรือ เพราะอาจมีรุ่นพี่ที่เรียนป.กศ.สูง พักอยู่บ้านเช่าก็เลยมาพักด้วยกัน เด็กลพบุรีบางคนที่อยู่บ้านญาติหรือเช่าบ้านอยู่ เด็กจังหวัดอื่นก็อาจไปช่วยกันเช่าอยู่ด้วยกันได้ มีบางคนก็อาศัยวัดที่รู้จักกับพระก็ไม่ต้องมาอยู่หอ ส่วนนักเรียนหญิงแม่บ้านจะอยู่ลพบุรีก็ตาม ถ้าอยู่ต่างอำเภอไม่ใช่

อำเภอเมืองแล้วก็ต้องอยู่หอทุกคนเพราะต้องเดินทางไกล อยู่หอจะมีความปลอดภัยกว่าอยู่ข้างนอก

หอพักของวิทยาลัยของวุฒิมี่ชื่อไพเราะเสียหนักหนาเรียกว่าใครได้ยินก็อยากมาอยู่เพราะว่าเหมือนกับได้อยู่บนสวรรค์นั่นเอง หอพักชายของเราสองหอคือ “เทพประทาน” และ “พิมานแมน” ส่วนหอของผู้หญิงก็ไม่ไม่น้อยหน้าคือ “ราชาวดี นิมมานรดีและชิตชายชล” ชื่อหลังนี้ออกไปในแนวธรรมชาติอยู่สักหน่อย

แต่ที่ทำให้เขาจิตใจเหิมเกริมมากขึ้น เมื่อได้ฟังอาจารย์ของวิทยาลัยได้ปฐมนิเทศให้ความรู้ในการเรียนที่วิทยาลัยนี้ว่า

“เราจะคิดคะแนนเป็นเกรด ABCD และ E นะ ไม่ใช่ใช้เปอร์เซ็นต์แบบที่เรียนชั้นมัธยมมาจะมีการทดสอบ (Test) เก็บคะแนนก่อนสอบจริงด้วย เมื่อผลการสอบออกมาหากใครได้ E ก็จะทำให้เวลาดูหนังสือเตรียมตัวใหม่แล้วมาสอบแก้ตัว หากแก้ E ไม่ได้ก็ต้องรีไทร์ออกจากวิทยาลัย หรือหากใครได้เกรดเฉลี่ยปลายปีแล้วไม่ถึง ๑.๕๐ ก็ต้องออกจากวิทยาลัย เช่นเดียวกัน ใครจะจบการศึกษาต้องได้เกรดเฉลี่ยทั้งสองปี ๒.๐๐ หากไม่ได้ก็ยังไม่จำเป็นต้องพยายามตั้งใจเรียนตั้งแต่แรกเลยนะ เออหากใครได้เกรดดีหรือช่วยงานวิทยาลัยดี รวมทั้งมีความประพฤติดีด้วย อาจจะได้เรียนต่อ ป.กศ. สูงก็ได้เข้าใจไหม ” เสียงดังลั่นหอประชุมว่า “เข้าใจครับ” สำหรับเขาแล้วเกือบจะตอบอาจารย์เพิ่มเติมว่า “สบายมากไม่ต้องทวงเลยครับ ผมเรียนชั้นมัธยมมาหากคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วละ ไม่น้อยกว่าแปดสิบเปอร์เซ็นต์เลยครับ” แต่เพราะเป็นน้องใหม่จึงสงวนท่าทีอยู่

อาบน้ำและกินข้าว

อยู่หอพักนี้ทุกคนมีภารกิจสำคัญอยู่อย่างน้อยก็สองอย่าง คือ อาบน้ำและกินข้าว ภารกิจนี้เป็นสิ่งสำคัญเมื่อถึงเวลาก็ต้องรีบปฏิบัติทันที เรื่องอาบน้ำก็ยังดีที่อาจจะมีการยกยอดคือไม่อาบน้ำได้ หากอาบไม่ทัน แต่ก็ไม่ใช่สบายตัวนักหากไม่ได้อาบน้ำโดยเฉพาะหน้าร้อนอากาศที่ลพบุรีจะร้อนพอดู แม้อาบน้ำไปแล้วสักพักหนึ่ง ก็รู้สึกเหมือนจะเหนียวตัวอยากจะอาบใหม่อีก

แต่หากไม่ได้กินข้าวหรือกินข้าวไม่ทันแล้วนี่ เป็นเรื่องใหญ่ อยู่หอพักก็ต้องกินข้าวที่โรงอาหารวิทยาลัยเตรียมเอาไว้ หากมัวโอ้อ้อหรือเถลไถลมาไม่ทันเวลาก็ต้องอด การจะหาซื้อเองเป็นเรื่องยาก ถ้าเป็นตอนเย็นก็ต้องไปที่ตลาดลพบุรีที่อยู่ไกลพอควร หากจะทำกินเองก็ไม่ได้เพราะวิทยาลัยห้ามไม่ให้นักเรียนหุงข้าวทำกับข้าวกินเอง คงเป็นเพราะเพื่อรักษา

ความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนั้นการจะเตรียมข้าวสารไว้หุงหากไม่สะดวกไม่เหมือนสมัยนี้ที่มีปะหมี่สำเร็จรูปจำหน่ายเพียงแต่มีน้ำร้อนสักหน่อยก็ทำกินกันได้แล้ว

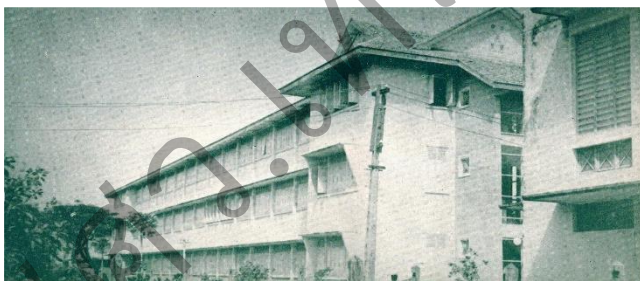
การอาบน้ำที่น้ำไม่ใสของยาก เพียงเมื่อนึกอยากจะอาบน้ำหรือถึงเวลาที่เหมาะสมควรจะได้อาบน้ำ ผัดผ้าสวมเสื้อคลุมอาบน้ำเสียหน่อยเอาผ้าเช็ดตัวคล้องคอ ถือของใช้ส่วนตัวคือขัน สบู่ ยาสีฟัน และของส่วนตัวๆจริงคือแปรงสีฟันนั้นแหละ สวมรองเท้าแตะเพื่อความปลอดภัยส่วนล่างแล้ว ก็เดินผิวปากเอ๊ยไม่ใช่เดินอย่างเรียบร้อยตรงไปยังที่อาบน้ำทันที ที่ไม่ต้องผิวปากเพราะก่อนจะถึงที่อาบน้ำของเราชาวหอ มีบ้านของอาจารย์ที่สอนอยู่ที่สถานศึกษาอื่นใกล้กับวิทยาลัย รวมทั้งที่พักของอาจารย์ของวิทยาลัย อยู่บริเวณนั้นด้วยการไม่ผิวปากและการแต่งกายเรียบร้อยเป็นความจำเป็นที่ต้องระวังเพราะอาจจะมีใครไปฟ้องอาจารย์ได้ หากทำผิดกติกาการยาดังกล่าว “เมื่อถึงเวที่เอ๊ยห้องน้ำแล้วจึงอาจจะมีกรอรัยหรือร้องเพลงได้บ้างเป็นการปลดปล่อย แต่ก็ไม่ควรดังจนเกินไปเดี๋ยวอาจจะไปปลุกอาจารย์ที่อยู่ไม่ไกลนั้นให้ตื่นเสียอีก ลู้มอาบน้ำกันดีกว่า”

ที่อาบน้ำของชาวหอ นั้นมีความทันสมัยเหมือนที่อาบน้ำของชาวต่างประเทศเสียเพราะมีอ่างอาบน้ำที่โอบด้วยปูนซีเมนต์ขนาดใหญ่กว้างมากใบหนึ่ง ทุกคนใช้น้ำอาบรวมกันที่นี้และส่วนมากก็อาบกันอย่างเปิดเผย คือ ถอดเสื้อคลุม แก้วผ้าขาม้าและผ้าเช็ดตัวแขวนไว้ที่ผนังด้านหลังแล้วเอาขันตักน้ำในอ่าง อาบและฟอกสบู่ขัดสีผิวพรรณกันตามสบาย แต่ไม่ได้แช่ลงไปใอ่างหรอก เสร็จแล้วก็เช็ดเนื้อเช็ดตัวสวมเสื้อคลุมให้เรียบร้อยแล้วเดินกลับหอพักไม่ต้องเดินไปเฟ้นฟ่านที่ไหนต่อ ที่อาบน้ำนั้นยังเป็นที่พักเสื้อผ้าของชาวหอด้วย วันเสาร์อาทิตย์เราจะซักเสื้อผ้าโดยเอาเสื้อผ้าใส่ลงในอ่างซีเมนต์สี่เหลี่ยมเล็กๆที่ทำได้ด้านข้างอ่างอาบน้ำ ที่ซักผ้านี้จะมีก๊อกน้ำอยู่ข้างบน ข้างล่างตรงกลางของอ่างจะมีรูให้น้ำไหลออกไป เวลาซักก็อดๆรูนั้น

เสียก่อนแล้วจัดการใส่เสื้อผ้าและเปิดน้ำลงไปแช่และซักเสร็จแล้วก็ดึ่งที่อุณหภูมิ
ใส่น้ำใหม่สักสองสามครั้งจะได้เสื้อผ้าที่สะอาดเอาไปตากและรีดได้ การรีดผ้า
ก็จะรีดกับพื้นกระดานในหอพักนั้นแหละ บางทีก็รีดบนโต๊ะด้วย เพียงแต่มีผ้า
รองรีดก่อนเท่านั้น เสร็จแล้วจะได้เสื้อตัวงามใส่ไปเรียนหรืออวดเพื่อนได้

การไปกินข้าวที่โรงอาหารของชาวหอก็สะดวกดีเหมือนกัน
หากเป็นวันธรรมดาที่เรียนหนังสือ ก็แต่งตัวนักเรียนไป บางคนอาจเอา
หนังสือไปเรียนด้วยเลย เพราะหอพักกับโรงอาหารอยู่ใกล้กัน หากจะต้อง
กลับมาเอาหนังสืออาจไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าได้ คนที่มากิน
ข้าวแต่เช้าหรือว่องไวหน่อย อาจไม่เอาหนังสือเรียนไปก็ได้ หากคิดว่าคงพื้นที่
ทำการเรียนการสอน เวลาอาหารจะมีสัญญาณเตือนให้รู้ สัญญาณที่จะเตือน
นี้ใช้อย่างมาตรฐานคือระฆังเหมือนตามโรงเรียนนั่นแหละ ระฆังนี้จะแขวนไว้
หลังอาคารเรียนใกล้ๆโรงอาหาร

เมื่อได้ยินเสียงระฆังในตอนเช้าหรือตอนเย็น แสดงว่าได้เวลาอาหาร
แล้วชาวหอก็จะชักชวนกันไปโรงอาหาร เมื่อไปถึงก็เข้าคิวต่อกันทั้งชายและ
หญิงพร้อมทั้งหยิบภาชนะที่วางไว้ให้แม่ครัวตักอาหารใส่แต่ละช่องแล้ว
ไปตักข้าว น้ำปลาและน้ำส้มก่อนที่จะไปนั่งที่โต๊ะอาหาร โรงอาหารนี้เป็นที่
รับประทานอาหารของอาจารย์ด้วย ที่นั่งของอาจารย์จะอยู่ส่วนหน้า นักเรียน

บางคนเมื่อเห็นอาจารย์มาก็จะบอก แม่ครัวตักอาหารให้อาจารย์ก่อน โดยผู้ที่บอกจะเป็นคนนำไปเสิร์ฟให้อาจารย์ด้วย

อาหารที่โรงอาหารจะเลี้ยงทั้งสามเวลา คือ เช้า กลางวัน เย็น ตอนเช้าจะทำข้าวต้มส่วนใหญ่จะเป็นข้าวต้มกับหรือข้าวต้มก๊วย บางวันจึงจะเป็นข้าวต้มเครื่อง อาจเป็นข้าวต้มหมู ข้าวต้มปลา กับข้าวข้าวต้มกับจะเป็นอาหารที่หมุนเวียนกันไป มีทั้งถั่วลันเตาสลัด กุ้งแห้งยำ ปลากระตักคั่ว ไข่เจียว ปลาทุทอด เมนูนี้พิเศษเพราะว่าไม่ค่อยได้กินที่ไหน โดยมากปลาทุทจะกินกับผักน้ำพริก เป็นกับข้าวข้าวสวยมากกว่า นอกจากนั้นก็ยังมีเต้าหู้พะโล้ยำหัวไชโป๊ ฯลฯ ตอนกลางวันและตอนเย็นจะเป็นข้าวสวยก็มีกับข้าวพวกผัดแกงหรือต้มมัน้แหละแต่มีเมนูพิเศษที่หลายคนจะจำได้ คือแกงไก่ใส่หน่อไม้แกงจืด แกงกะทิผัก หมูอบ ข้าวหอบบางคนจะนิยมชมชอบต้มปลาทุทเป็นพิเศษสำหรับขนมมัน้จะมีในตอนเย็นทุกวัน

วันนั้นหลังจากวุฒิมายูหอได้ไม่นานกำลังจะเดินไปโรงอาหารกับเพื่อนๆ พอดีมีเพื่อนที่กินข้าวเสร็จแล้วเดินกลับมา จึงทักทายกันขึ้น “วุฒินี้มีเมนูพิเศษ อร่อยจริงๆ” เจ้าหนูบอกวุฒิเมื่อเดินสวนกัน “กับข้าวอะไรหรือ” วุฒิตาม “ผัดไม้มกวดนะซอร์่อยดีจริงๆ รีบๆไปเดี๋ยวหมดจะอดกิน” วุฒียังๆอยู่แต่ก็รีบไปดูเพื่อจะให้รู้แน่ที่แท้ก็คือผัดดอกกุยช่ายนั่นเอง แต่เพราะแข็งและเหนียวดี เคี้ยวไม่ค่อยได้จึงได้รับชื่อใหม่ว่าผัดมกวด

วันเสาร์อาทิตย์บางวันจะมีเมนูพิเศษจริงๆ คือ ก๋วยเตี๋ยวแทนข้าวที่มีอยู่ประจำ ก๋วยเตี๋ยวที่จะทำอยู่บ่อยๆ คือ ก๋วยเตี๋ยวหมูสับใส่ผักกาดหอม ซึ่งเป็นเมนูที่อร่อยเห็นหลายคนชมเช่นกัน ผัดไทและผัดซีอิ๊วก็มีทำบ้างเหมือนกัน ข้าวสวยและกับข้าวบางอย่างหากไม่พอสามารถเติมได้ เช่น ผัดหรือแกง แต่หากเป็นอาหาร ที่เป็นตัวๆหรือชิ้นๆ เช่น ปลาทุท ไข่

หรืออาหารที่เป็นเนื้อๆพวก หมูทอด ไก่ทอดจะเติมไม่ได้ คงกลัวอาหารจะไม่พอให้เดิมนั่นเอง

การทำอาหารนี้ทางวิทยาลัยได้ให้แม่ครัวที่อายุมากและมีประสบการณ์มาหน่อยมาเป็นผู้ปรุง และตักอาหาร แม่ครัวนี้จะมีความสัมพันธ์กับนักเรียนหอทั้งชายและหญิงเป็นอย่างดี นักเรียนหอหญิงยังเคยขอทำอาหารที่โรงครัวบ้างเล็กน้อยในบางครั้ง การทำอาหารของโรงครัวอยู่ในความควบคุมดูแลของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ นักเรียนที่ไม่ได้อยู่หอพักหรือเดินเรียนและนักเรียนสาธิตก็จะมีโรงอาหารสาธิตที่อยู่ใกล้สนามบาสเก็ตบอลไว้บริการ จะทำอาหารขายแก่นักเรียนในตอนเช้า กลางวันและเย็น โดยมีอาจารย์ด้านคหกรรมศาสตร์คอยควบคุมดูแลอยู่เช่นเดียวกัน

กินลมชมวิว

อยู่หอพักไม่ใช่มีเวลาแต่กินกับนอนเท่านั้น แต่ยังได้ไปเที่ยวในที่ต่างๆด้วยตอนเย็นๆ หลังจากกินข้าวที่โรงอาหารเสร็จแล้ว ชาวหอทั้งหลายมักจะชักชวนกันเดินเล่นไปเที่ยวในเมืองลพบุรีเสมอเพราะวิทยาลัยอยู่ไม่ไกลกับตลาดในเมืองนัก เดินไปเดินกลับใช้เวลาไม่นาน กลับมาเข้าห้องดูหนังสือ (HOME STUDY) ได้ทันเวลา

เมื่อชักชวนกันเรียบร้อยแล้ว ชาวหอกลุ่มละสี่ห้าคนก็เดินออกจากประตูวิทยาลัยเลี้ยวซ้ายไปในเมืองโดยเดินข้ามถนนไปฝั่งตรงข้ามเพราะมีพุดบาทให้เดินได้อย่างสะดวกสบายอีกทั้งยังติดกับบริเวณค้ายานรายณ์มหาราชของทหารที่มีภูมิประเทศและธรรมชาติน่ามองมากกว่าอีกฝั่งหนึ่งค่อยๆ เดินพุดคุยหยอกล้อกันไปเรื่อยๆ เป็นการผ่อนคลายจากการคิดถึงบ้านที่จากมา อีกทั้งการที่ต้องเรียนหนังสือในตอนกลางวันทั้งวัน

“โพละ”

ทุกคนได้ยินเสียงดังก้อง บางคนคิดว่าชาวบ้านทำอะไรหล่น แต่มองไปริมถนนฝั่งตรงข้ามใกล้กับบ้านคนเห็นคนถีบสามล้อคนหนึ่งกำลังชูขวานเล่มเล็กๆ ถีบรถอย่างเร็วหายไป คงจะเอาขวานฟันหัวคู่อริแล้วนั่นแหละ พวกหอจึงจะเดินฝั่งค้ายทหารเป็นประจำเพราะเกรงจะได้ดูเหตุอันไม่พึงประสงค์

ลพบุรีได้ชื่อว่าเป็นเมืองทหารเพราะมีหน่วยทหารที่สำคัญตั้งอยู่หลายหน่วยจะปืนรองแต่กรุงเทพฯ เท่านั้น มีทั้งศูนย์การทหารปืนใหญ่ ศูนย์การบินทหารบก หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษฯลฯ อีกอย่างในบริเวณค้ายยังมีเวทีมวยรายณ์มหาราชที่ได้กีฬหหลายคนอยากจะเดินตามผู้คนที่มาดูมวยในวันที่มีการชกมวยด้วย แต่ไม่สามารถจะทำได้ เพราะต้องไป

เที่ยวตลาดแล้วกลับมาอ่านหนังสือก่อนประตูลิวิทยาลัยจะปิด จึงได้แต่มอง
หลังคาเวทีด้วยความเสียดาย แต่ก็คิดว่าสักวันหนึ่งคงได้เข้าไปดูมวยในเวทีแน่

เดินมาเรื่อยๆจะผ่านโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ
จังหวัดชายของลพบุรี นักเรียนที่จบโรงเรียนนี้หลายคนเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัย
ครูที่พวกเขา กำลังเรียนอยู่นั่นเอง ด้านซ้ายมือจะเป็น “ศาลพระกาฬ” ซึ่งเมื่อ
เข้าเมืองทุกครั้งจะผ่านศาลนี้เสมอ เขาก็ยกมือไหว้ทุกครั้ง ผั่งตรงข้ามเป็น
โรงแรมทหารบก ข้างหน้าศาลจะมีทางรถไฟผ่านข้ามไปจะเป็นปราสาท
สามยอดที่มีชื่อเสียงของลพบุรี

เดินมานานซักจะเมื่อยแล้ว หยุดดูบ้านเมืองสักพักหนึ่งแล้ว
บางคนเกรงว่าประตูลิวิทยาลัยจะปิดเสียก่อน “เราลืบก้นดีไหม เดี่ยวเข้า
วิทยาลัยไม่ทัน” เจ้าศลขวนพรรคพวก “ไปในเมืองอีกหนอยนำกำลังเพลิน
เสียวะละ” เจ้าหนูบอก “เราว่าไปกินไอศกรีมที่ปราสาทแขกดีไหมเห็นรุ่นพี่บอก
ว่าอร่อยดี” วุฒิขวนเพื่อนๆ “ตกลง” เสียงบอกมาแทบจะพร้อมกันเพราะ
หากเป็นเรื่องการกินการอยู่แล้วมักจะไม่ค่อยมีใครขัด ทั้งสี่ห้าคนก็เดินเลยเข้า
ไปในเมือง ผ่านร้านค้าต่างๆแล้วเลี้ยวซ้ายไปที่ปราสาทแขกที่เป็นเทวสถาน
เก่าแก่ที่สุดอยู่ที่นั่น

เมื่อถึงปราสาทแขกแล้วใกล้ๆกันมีร้านไอศกรีมที่อร่อยชื่อ
”สวัสดิ์ไอศกรีม” ตั้งอยู่ ที่ร้านนั้นนอกจากจะมีไอศกรีมหลายอย่างที่อร่อยแล้ว
ยังมีกล้วยหอมเขียวที่แช่แข็งแล้วเอามาผ่ากลางตัดกินกับเนยแข็งที่วางมาใน
จานแล้วเข้ากันดีมากอร่อยดีจริงๆ ทุกคนสั่งไอศกรีมซูดี้มากินเหมือนกัน
เมื่อเสร็จเรียบร้อยดีแล้วเจ้าหนูก็เอ่ยขึ้นมาว่า “เราไปดูโปรแกรมหนังกันสัก
หน่อยดีไหม เพราะโรงหนังอยู่ใกล้ๆนี่เอง เดี่ยวกลับก็ได้” “ตกลง” ทุกคน
แทบจะร้องออกมาพร้อมกันอย่างมีความสามัคคียิ่ง

จากนั้นชาวหอทั้งกลุ่มจึงเดินไปที่โรงหนังนารายณ์ประสิทธิ์ที่อยู่ไม่ไกลนัก เดินดูโปรแกรมนั้นโปรแกรมนี้แล้ว จึงคุยกันว่าคงจะเดินกลับไม่ทันเสียแล้ว จะเข้าดูหนังสือที่ห้อง Study ซ้ำกินไป อาจารย์และรุ่นพี่ที่ดูแลหอจะมองเอาได้ จึงตกลงขึ้นรถประจำทางกลับวิทยาลัยแทนการเดิน เมื่อกลับถึงหอพักก็เข้าห้อง Study ได้ทันเวลาพอดี

ดูหนังสือ

กลับจากตลาดแล้วทุกคนจะรีบไปหอพัก เอาหนังสือ สมุดและอุปกรณ์ต่างไปเพื่อเข้าดูหนังสือในห้อง Study ทั้งนี้ ห้อง Study นี้ตอนอยู่ปีหนึ่งใช้ห้องหัดศึกษาหรือโรงฝึกงานที่อยู่ใกล้กับโรงอาหารसाठीสำหรับดูหนังสือ ห้องนี้อยู่ไม่ไกลจากหอพักนักเดินมาสักร้อยเมตรก็ถึง ภายในจะมีโต๊ะและเก้าอี้ดูหนังสือหรือทำการบ้านที่อาจารย์มอบหมายได้เป็นอย่างดี เวลาดูหนังสือบางคนก็ดูเดี่ยวๆ เพราะต้องการจะท่องจำหรือทำงานที่ตนเองค้างอยู่เฉยๆ แต่หลายคนจะดูหนังสือหรือทำการบ้านเป็นกลุ่ม เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรืออภิปรายกันบ้าง การดูหนังสือนี้จะเลิกไม่ตึกนัก เพราะตอนเช้าต้องไปเรียนหนังสืออาจจะง่วงนอนได้ โดยจะร่วมกันสวดมนต์ไหว้พระเสียก่อนจึงจะไปนอน

บางคนก็ตั้งอกตั้งใจดูหนังสือเป็นอย่างดี แต่ก็มีเหมือนกันบางคนหรือบางกลุ่มก็มีการหยอกเย้ากันบ้าง แต่ก็ไม่ใช่ให้กระทบกระเทือนทำให้เพื่อนคนอื่นเสียสมาธิได้ อาจารย์หรือรุ่นพี่ที่มาดูนั้นก็มาดูนักเรียนรุ่นน้องบ้างเหมือนกันแต่ไม่ค่อยเข้มงวดนักหรอก คงเป็นเพราะเห็นว่าโตๆกันแล้ว น่าจะรู้จักรับผิดชอบตัวเองได้มากกว่า บางคนเลยถือโอกาสนี้ ไม่เข้าห้อง Study แอบไปเที่ยวหาเพื่อนๆข้างนอกหอหรือชวนกันไปเที่ยวดูหนังในเมืองเสียเลย

“วันหลังเราไปดูหนังกันบ้างไหม เรื่องดีๆทั้งนั้นน่าดูสงสัยพวกไม่
เข้าห้อง Study คงไปดูหนังกันแล้วละมั้ง “ เจ้าหนูเขิน

“ ความคิดเข้าท่า น่าสนับสนุน “ วุฒิบอกเพราะอยากดูหนัง
เรื่องสนุกๆมานานแล้ว “ตกลง” หลายคนออกความเห็นเห็นด้วยเหมือนเคย
เขาอดจะคิดถึงโรงหนังนารายณ์ประสิทธิ์ที่ได้ไปเดินดูมาแล้วอีกไม่ได้
คิดว่าคงจะมีโอกาสได้ไปดูหนังแน่ในเวลาไม่นานนัก

เมื่อขึ้นปีสองแล้วชาวหอได้ห้อง Study ใหม่เป็นที่ที่ดูหนังสือ
โดยเฉพาะห้อง Study ใหม่นี้เป็นอาคารโล่งชั้นเดียวอยู่ใกล้กับหอชายทั้งสอง
คือเทพประทานและพินามแนนนั่นแหละ จึงเป็นความสะดวกสบายที่ไม่ต้อง
ไปดูหนังสือไกลหอ บางครั้งจึงถือโอกาสแอบขึ้นมานอนบนหอได้เป็นอย่างดี

เมื่อได้ห้อง Study ใหม่ทำให้ทุกคนพอกพอใจมากรีบมาดู
หนังสือตั้งแต่หัวค่ำจนถึง บางจนถึงกับแต่งเพลงเพื่อร้องต้อนรับห้อง Study
ใหม่เสียด้วยโดยเอาเพลงฮิตชื่อเพลง “รัก” ในสมัยนั้นมาดัดแปลงร้องชมห้อง
Study เทวรัญญิตย์ห้องใหม่และหอพักเทพประทานของตน ได้อย่างไพเราะ
เพราะพริ้ง “แสงจันทร์นวลส่อง นภาพราวพร่างดังทอง เมื่อมองแล้วสุขอุรา
เดือนสวยสว่างพร่างตาสุขหัวใจในหล้าชื่นวิญญาทุกคนเทวรัญญิตย์เป็นที่
ประสิทธิ์ชีวิตต้นต้น Study ทุกคนพวกเราต้นต้นต้นต้นเรื่อยไป

เทพประทานนั้นมันสุขนัก อาจารย์หอพักของเรารักใคร่เทพประทาน
นี้แสนสุขใจไม่มีสิ่งใด มาเทียบหอพัก

สุขเท่าฟ้าได้ไหมพี่ ในโลกนี้ไม่เทียบหอพัก อยากรจะรู้จริงๆยิ่งนัก
เชิญน้องรักมาชิมมาดูได้ สุขใจเหลือข่ม คนนิยมนั้นมากมี บอกเอาไว้ใน
เทพสตรี เทพประทานเรานี้สบายยิ่งเอย”

ต้นนอนตอนเช้า (มีด)

“ปริ๊ดๆๆๆ”

เสียงนกหวีดดังขึ้นในตอนเช้ามีดท่ามกลางอากาศที่อบอุ่นเด็กหอทุกคนกำลังนอนหลับอย่างสบาย นั่นคือเสียงนกหวีดที่อาจารย์พลศึกษาได้เป่าเพื่อปลุกเด็กหอให้ตื่นขึ้นเพื่อฝึกกายบริหาร

ส่วนใหญ่จะรีบตื่นขึ้นพับผ้าห่มวางไว้ปลายเท้า พร้อมทั้งดึงผ้าปูเตียงให้ตึงแล้วหนีบชายผ้าไว้อย่างดีและแน่นหนา ก่อนที่จะใช้ผ้าคลุมเตียงคลุมไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้พี่ๆ และอาจารย์สามารถเดินตรวจดูได้

อาจารย์พลศึกษาก็เป่านกหวีดปลุกแล้ว ท่านก็จะไปรออยู่ที่สนามชาวหอก็รู้กันว่าจะต้องไปพบท่านที่นั่น ท่านไม่ได้เร่งรัดนัก ชาวหอบางคนเลยถือโอกาสนอนต่ออีกสักหน่อยท่านก็ไม่ได้ว่าอะไร แต่มีอาจารย์อีกท่านที่อาจจะพิตและเข้มงวดสักหน่อยและชอบล้อนักเรียนเล่น ชาวหอจะรู้ดีเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดดังลั่นของอาจารย์ท่านนี้

“ลูกหรือยัง” อาจารย์สุทินถามพวกที่ยังนอนอยู่ พร้อมทั้งใช้มือฝรั่งของอาจารย์ปลุกคนที่ยังนอนฝันหวานประกอบเสียงนกหวีด จนต้องรีบพรวดพลาดลุกขึ้นทันที

หลังจากนั้นทุกคนจะล้างหน้าล้างตา ทำภารกิจส่วนตัวแล้ว จัดการสวมชุดกีฬาเพื่อฝึกกายบริหารและวิ่งเป็นประจำ โดยรีบไปที่สนามให้ทันเวลาเพื่อจะได้ไม่ต้องถูกทำโทษโดนยึดพื้น เมื่อทุกคนมาเรียบร้อยแล้ว “ทั้งหมดแถวตรง จัดแถว” อาจารย์พลสั่ง

“โอย” ไม่รู้เสียงใครร้องออกมาเพราะเพื่อนที่ยังงงๆ สลึมสลืออยู่เหยียบขึ้นไปบนเท้าคนนั้นเสียนี้ “ชาวหัน” “ซ้ายหัน” “กลับหลังหัน” เสียงอาจารย์พละเข้มแข็งหนักแน่น หลังจากนั้นอาจารย์ก็สั่งฝึกกายบริหารท่าต่างๆ เรียบร้อยแล้ว จึงสั่งจัดแถวตอนเรียงสองก่อนจะออกคำสั่งเสียงดังฟังชัดอีกครั้งว่า “วิ่ง หน้าวิ่ง”

ชาวหอทุกคนออกสตาร์ทตามที่อาจารย์สั่งทันที แต่ละคนพยายามฆ่าเสียงมองคู่ของตนเพื่อให้ตรงเป็นคู่ๆ ดูสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยออกจากสนามฟุตบอลออกประตูมาที่ถนนหน้าวิทยาลัยแล้วเลี้ยวขวาไปทางวงเวียนสระแก้วเมื่อออกจากวิทยาลัยมาได้สักหน่อย ก็เห็นขบวนแถวของนักเรียนนายสิบทหารจากค่ายนายร้อยกรมทหารตรงข้ามวิทยาลัยที่วิ่งเป็นแถวไปตามถนนเช่นเดียวกัน “ซ้าย ซ้าย ซ้าย ขวา ซ้าย ซ้าย.....” เสียงนักเรียนทหารร้องขณะวิ่งไปตามถนนเข้ากับจังหวะที่เท้าลงสวยงาม เรียบร้อยดีเป็นระเบียบ บางตอนก็ร้องเพลงปลุกใจเสียงดังฟังชัด ชาวหอทุกคนก็ร้องเพลงบ้างเหมือนกัน พยายามตั้งใจวิ่งรักษาแนวแถวอย่างดีเช่นเดียวกัน เพื่อไม่ให้หน้านักเรียนทหาร “แซงเสียดีไหม” เจ้าหน้าที่วิ่งคู่กับวุฒิเอ่ยขึ้นมาเมื่อวิ่งใกล้วงเวียนสระแก้วแล้ว แต่ไม่มีใครเห็นชอบด้วย พอวิ่งไปได้สักพักหนึ่งเมื่อถึงวงเวียน ทหารขบวนนั้นเลี้ยวไปตามถนนทางซ้าย ส่วนขบวนของเด็กชาวหอก็อ้อมวงเวียนเพื่อกลับวิทยาลัย “แหมเกือบจะแซงได้แล้วเชียว หมันไปก่อนเสียได้” เจ้าหน้าที่ยอดที่จะรำพันได้

ตอนขากลับนี้ขบวนเด็กหอไม่ค่อยจะเป็นขบวนนักเพราะบางคนเหนื่อยก็ต้องชะลอฝีเท้าให้เพื่อนแซงหน้าขึ้นไป วุฒิมองไม่เห็นเจ้าหน้าที่วุฒิเสียแล้ว น่าจะอยู่ข้างหลังโน่น เพราะเมื่อกี้ยังได้ยินเรียกให้รอดด้วยเลย คงจะรอวิ่งนำหน้านักเรียนทหารที่จะวิ่งกลับมาก็ได้

วิ่งมาได้สักพักหนึ่ง ภาพที่ไม่อยากเห็นก็ได้เห็น เพราะเป็นภาพของ ม้าตัวหนึ่งถูกรถชนนอนตายข้างถนนใกล้ๆกับแถวของเด็กหอที่วิ่งผ่าน อวัยวะภายในออกมามากอยู่ข้างนอกน่าสงสารและเอ็งจอนาจยิ่งนัก วุฒิวา จะไม่ดูแล้วก็ถอดที่จะมองไม่ได้

เมื่อกลับมาถึงวิทยาลัยพักให้หายเหนื่อยที่สนามตีแล้ว อาจารย์ พลະได้แจ้งว่าวันนี้ข่าวดีจะมาบอก ขอให้รอเพื่อนสักพักหนึ่งก่อน “ข่าวดี อะไรนะ” หลายคนถามกัน “พรุ่งนี้คงตีสักหนึ่งวัน” บางคนมองโลกในแง่ดี หลังจากกลับมาหมดทุกคนแล้ว อาจารย์ก็บอกว่าวันนี้จะให้เล่นกีฬาชนิดหนึ่ง เป็นกีฬาชนิดใหม่ ที่ทำให้ร่างกายแข็งแรงเกิดความสามัคคีและตื่นเต้น สนุกสนาน คือ “รักบี้” นั่นเอง

ได้อินดั่งนั้นวุฒิวาถึงกับสะดุ้งโหยงเพราะกีฬาชนิดนี้เป็นกีฬาของคนที่มีร่างกายแข็งแรงใหญ่โต เด็กตัวเล็กๆอย่างเขาถึงแม้จะเคยฝึกชกมวยมาบ้าง คู่ต่อสู้ก็เท่าๆกันตัวไม่ใหญ่นัก แต่วันนี้ต้องมาเล่นรักบี้ ที่เป็นกีฬาที่น่าจะ ต้องการตัวใหญ่ๆแข็งแรงมากกว่า ทำให้คิดถึงอนาคตว่าจะรอดไหม “ตอนนี้ เราจะหัดแทร์คก่อน” อาจารย์พูดพร้อมกับให้เพื่อนไปยืนข้างหน้า จากนั้น อาจารย์ก็วิ่งเข้าแทร์คอย่างช้าๆ เพื่อให้เด็กหอได้ดูวิธีการที่จะทำ ปรากฏว่า เรียบร้อยดี จากนั้นจึงให้จับคู่และลองแทร์คกัน ปรากฏว่าก็เรียบร้อยดีอีกนั่นแหละ เขาไม่รู้สึกเจ็บอะไร ถึงแม้จะล้มลงในสนามหล้านุ่มๆ ก็ตาม

“ตอนนี้เรามาหัดสกรัมและวางทรย์กัน” อาจารย์บอกวิธีสกรัม และวางทรย์ โดยให้พยายามดันไปข้างหน้าและเขี่ยลูกหน้าเสียบเอี้ยลูกรักบี้ ออกมาด้านหลัง เพื่อให้เพื่อนร่วมทีมคว่ำลูกรักบี้ไปหรือส่งต่อให้เพื่อน อีกคนหนึ่งนำไปวางทรย์ที่เส้นหลังของฝ่ายตรงข้ามให้ได้

เมื่อเข้าใจวิธีการแล้ว อาจารย์ได้สั่งให้ลองเล่นกันจริงๆสักหน่อย โดยแบ่งเป็นสองข้าง ฝ่ายบุกข้างหนึ่งและฝ่ายรับข้างหนึ่ง ให้ฝ่ายบุกพยายาม

เอาลูกไปวางที่เส้นให้ได้ โดยให้ฝ่ายรับพยายามป้องกันอย่างเต็มที่ วุฒิได้เล่น เป็นฝ่ายบุก ใจก็นึกว่าจะพยายามอยู่ไกลลูกมากที่สุด เพื่อจะได้ไม่ต้องเสี่ยง แต่ที่ไหนได้หลังจากสกรัมแล้วลูกก็เกิดออกมาตรงหน้าเขาพอดี สัญชาตญาณ ของนักสู้เกิดขึ้น วุฒิรีบคว้าลูกเพื่อจะเอาไปวางทริยตามที่อาจารย์สอน ก้าวได้ไม่ถึงสองก้าวไม่รู้ว่าใครมาจากไหนวิ่งมารวบเอวจนล้มลง ลูกรักบี้หลุด ไปไม่รู้ไปอยู่แห่งตำบลใด เห็นวิ่งกันซุลมุนกันไปหมด แต่ที่แน่ๆเขาแทบจะลุก ไม่ขึ้น เพราะไม่รู้ว่าคนที่รวบเอวเขานั้น รู้จักวิธีแทร็คตามที่อาจารย์ สอนหรือไม่ ถามใครก็ไม่มีใครตอบว่าใครเป็นคนแทร็ค อยากจะให้รางวัล สักหน่อย

หลังจากพักผ่อนกันดีแล้ว อาจารย์พลศึกษาที่สั่งให้ไปอาบน้ำได้ เมื่ออาบน้ำเสร็จแล้ว เขาและเพื่อนๆ ก็ไปโรงอาหารทันที

วันนั้นก็มีกับข้าวสองอย่าง ถั่วลันเตาทอดที่เขาชอบอย่างหนึ่งกับหมู พะโล้ก็อย่าง หมูพะโล้ในวันนั้น มีแต่เนื้อเป็นส่วนใหญ่ หากเป็นวันอื่นเขาคง กินข้างต้มมือนั้นอย่างเอร็ดอร่อยเป็นแน่ แต่ภาพของม้าที่ถูกรถชนตาย มีอวัยวะข้างในโผล่มาให้เห็นอย่างนั้น ทำให้เขากินข้าวต้มกับถั่วลันเตาทอด เพียงอย่างเดียว ท่ามกลางความสงสัยของเพื่อนๆร่วมโต๊ะอาหาร

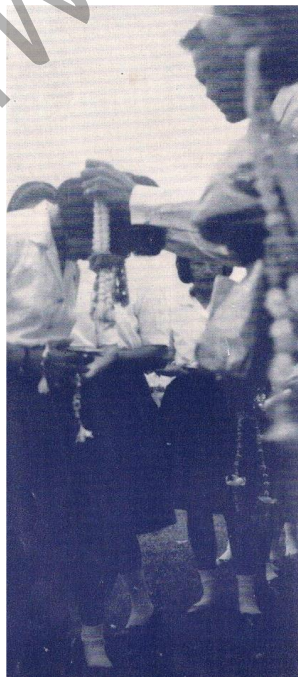
ไหว้ครูและรับน้องใหม่

วันไหว้ครูและวันรับน้องใหม่เป็นวันที่นักเรียนทุกคนรอคอย อยากจะให้มาถึงในวันนั้นเร็วๆ ทางวิทยาลัยได้จัดในวันเดียวกัน เพราะเป็น ประเพณีที่ดีงามของไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ คนไทยนับถือครู ว่าเป็น ผู้มีพระคุณ การทำอะไรมักจะมีการบูชาระลึกถึงอยู่เสมอไม่เพียงจะเป็น การศึกษาเล่าเรียนที่มีการไหว้ครูเท่านั้น การชกมวยก็ตั้งมีการไหว้ครูเพื่อ

ระลึกถึงครูบาอาจารย์เช่นเดียวกัน แม้กระทั่งการรักษาโรคของหมอแผนโบราณก็มีค่ายครูอีกด้วย โดยเฉพาะวิทยาลัยนี้เป็นวิทยาลัยครูควรจะได้มีการจัดประเพณีไหว้ครูขึ้น เพื่อให้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการไหว้ครู เพื่อเป็นตัวอย่างต่อไป

การไหว้ครูจะกำหนดในวันพฤหัสบดี เพราะอาจจะได้รับอิทธิพลมาจากพราหมณ์ ซึ่งนับถือ เทพเจ้านามพฤหัสบดีเป็นเทพฤทธิ ในฐานบุโรหิตศาสตร์ที่เคารพนับถือของพระอินทร์และเทวดาอื่นๆ จึงนิยมไหว้ครูในวันพฤหัสบดี ถือว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันครู

การไหว้ครูเป็นการเตือนให้ศิษย์ระลึกถึงครู เพื่อเตือนใจที่จะประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม อยู่ในศีลธรรมจรรยา ตั้งตนอยู่ในโอวาทคำสั่งของครูบาอาจารย์

ส่วนประเพณีการรับน้องใหม่จะมีกันในสถานศึกษาโดยทั่วไป เพราะคนไทยนับถือผู้ที่อาวุโสสูงกว่าว่าเป็นพี่เป็นน้องแม้จะไม่ได้เป็นพี่น้องกันจริงๆก็ตาม การที่ได้มาอยู่ร่วมในสถานศึกษาเดียวกัน ร่วมครูบาอาจารย์เดียวกัน ควรจะได้มีการแสดงความนับถือให้ปรากฏนอกจากนั้นแล้วยังเป็นการช่วยเหลือกันเรื่องการศึกษาเล่าเรียนอีกด้วย เป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนของครูบาอาจารย์อีกนั่นแหละ

ก่อนถึงวันไหว้ครู แต่ละชั้นเรียนก็จะจัดทำพานพุ่มดอกไม้และพานรูปเทียนของตน ดอกไม้ส่วนมากจะเป็นดอกบานไม่รู้โรย แต่มีบางชั้นก็ใช้ดอกไม้อื่น เช่น ดอกดาวเรือง ดอกกุหลาบ ฯลฯ ดอกบานไม่รู้โรย จะเด็ดก้านออกแล้วเอาไม้กลัดเสียบแทน จากนั้นก็เอาดอกนั้นไปปักที่ดินเหนียวหรือดินน้ำมันใส่ในพาน การจะปักให้เป็นลายหรือรูปอะไรหรือจะมีดอกไม้อื่นแซมด้วยนั้น คนที่ออกแบบจะต้องกำหนดไว้ตั้งแต่แรก ค่อยๆเสียบดอกไม้ไปเรื่อยๆจะได้พานพุ่มที่สวยงามทีเดียว ส่วนพานรูปเทียนนั้นบางชั้นก็เอารูปเทียนแพวางไว้บนพาน แล้วประดับด้วยดอกไม้ต่างๆให้สวยงาม บางชั้นก็มีหญ้าแพรก ดอกมะเขือหรือดอกเข็มที่ความหมายว่าเจริญงอกงามได้เร็วและปัญญาเฉียบแหลมด้วยก็มี แต่บางชั้นก็ใช้ดอกไม้และรูปเทียนธรรมดาตกแต่งให้สวยงาม

ทุกชั้นจะจัดคนถือพานไหว้ครูไว้ชั้นละสองคน ชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคน หญิงถือพานดอกไม้ ส่วนชายจะถือพานรูปเทียน ทางวิทยาลัยจัดให้มีการซ้อมคนที่ถือพานก่อนวันไหว้ครูหนึ่งวัน เพื่อให้สามารถทำได้อย่างเรียบร้อยเรียบร้อยดี

เช้าของวันไหว้ครูมาถึง เมื่อนักเรียนและอาจารย์เข้าในห้องประชุมเรียบร้อยแล้ว ประธานนักเรียนก็กล่าวนำนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนสาธิตให้กล่าวคำไหว้ครูโดยกล่าวบทสวดเคารพครูว่า

(ผู้นำสวด) "ปาเจรา จรียาโหนติ คุณุตตรานุสาสกา
(สวดพร้อมกัน) ข้าฯ ขอประณตน์อ้อมสักการ บูรพคณาจารย์
ผู้ก่อรเกิดประโยชน์ศึกษา
ทั้งท่านผู้ประสาทวิชา อบรมจรียา
แก่ข้าในกาลปัจจุบัน
ข้าฯ ขอเคารพอภิวันท์ ระลึกคุณอนันต์
ด้วยใจนิยมบูชา
ขอเดชกตเวทิตา อีกรวิริยะพา
ปัญญาให้เกิดแตกฉาน
ศึกษาสำเร็จทุกประการ อายุยืนนาน
อยู่ในศีลธรรมอันดี
ให้ได้เป็นเกียรติเป็นศรี ประโยชน์ทวี
แก่ชาติและประเทศไทยเทอญ
(ผู้นำสวด) ปัญญาวุฒิกเรเตเต ทินโนวาเทนมามีหัง

ในตอนบ้ายของวันนั้นเป็นวันรับน้องใหม่ วันรับน้องใหม่จะเป็นวันที่วิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องได้รู้จักและมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีโอกาสจะได้พูดคุยช่วยเหลือกัน เป็นประเพณีดีงามของไทยที่จะทำให้เกิดความรักความสามัคคี อยู่ร่วมกันในวิทยาลัยจนจบการศึกษาได้อย่างดี พี่ๆยังบอกด้วยว่ารับรองไม่มีเรื่องที่ไม่ดีเหมือนบางสถาบันแน่

เสียงเพลง "เทพสตรีศรีสถานการศึกษา แหล่งค้นความรู้ให้ฟูเฟื่อง
เทพประสิทธิ์ผลิตครูไทยให้รุ่งเรือง งามประเทืองทั่วแคว้นแดนไกล
....." ทำให้หัวใจทุกคนพองโต หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส

พิธีต้อนรับน้องใหม่จัดที่สนามหน้าอาคารเรียนสามชั้นโดยท่านผู้อำนวยการได้เป็นประธานพิธีได้ดำเนินกรกล่าวเปิดงานแล้ว การรับน้องใหม่อย่างเรียบง่ายก็เริ่มขึ้น ขบวนของน้องใหม่ปีหนึ่งเดินเรียงแถวผ่านรุ่นพี่ที่ยืนต้อนรับ บางคนก็ได้รับพวงมาลัยคล้องคอให้ บางคนก็ได้รับช่อดอกไม้ มีการกระเช้าเข้าหาแยกจากรุ่นพี่และสอบถามชื่อเสียงเรียงนามให้ปรากฏ

“น้องชื่ออะไรจ๊ะ” “มาจากจังหวัดไหนจ๊ะน้อง” “มีพี่หรือยังนะคนนี่” คำพูดเหล่านี้จะได้ยินจากพี่ๆ เป็นผู้ถาม ได้ยินเสียงตอบจากน้องๆ บ้าง พอได้ยิน นอกจากน้องผู้ชายบางคนที่ชอบสนุกหน่อยก็จะตอบเสียงดัง ฟังชัดเหมือนกัน

ในตอนเย็นมีงานรับน้องใหม่ มีการรับประทานอาหารจากตลาดหลุมรวมกัน พร้อมกับวงดนตรี ของวิทยาลัยบรรเลง รวมทั้งการแสดงต่างๆ ของรุ่นพี่รุ่นน้องด้วย บรรยากาศเป็นไปด้วยความอบอุ่นชื่นมื่น

การรับน้องใหม่ไม่ใช่เพียงวันเดียวแล้วจบไป แต่ยังเป็นประเพณีที่มีการจับคู่ของพี่น้อง ที่เรียกว่า “พี่จับแหละ” น้องจับอีกด้วย การจัดให้มีการจับคู่พี่น้องในวิทยาลัย เพื่อให้มีความสมัครสมานสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พี่ผู้หญิงจะมีน้องผู้ชาย พี่ผู้ชายจะมีน้องผู้หญิง ซึ่งพี่ๆ จะช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างที่ยังเรียนร่วมกันในวิทยาลัย จะพบกันในวิทยาลัยหลังอาหารเย็นบ้าง ในวันเสาร์อาทิตย์บ้าง มีการพูดคุยถามสารทุกข์สุขดิบ เพื่อให้ น้องๆ คลายความกังวลในการเรียนหรือการใช้ชีวิตในวิทยาลัย อีกทั้งลดการคิดถึงบ้านที่จากมาไปได้ พี่ๆ จะมีขนมต่างๆ มาให้ รวมทั้งของใช้เล็กๆ น้อยในโอกาสต่างๆ อีกด้วย นอกจากหนังสือที่เรียนแล้วแต่ยังใช้ได้ เามาให้น้องยืมเรียนเพื่อจะได้ไม่ต้องไปซื้อใหม่ แถมยังมีตัวหนังสือหรือรอยขีดเขียนที่ได้แก๊งหรือเดาข้อสอบไว้อีกต่างหาก

ตามแปลงผักสวนครัวในตอนเย็นที่อาจารย์วิชาเกษตรมอบให้ทำ จะเห็นพีจีบน้องจีบช่วยกันขุดดินทางหญ้าและรดน้ำผักกันเป็นคู่ๆ เป็นการช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เหนื่อยแรงมากเกินไป ส่วนมากที่จีบจะต้องเหนื่อยมากกว่าเพราะต้องเอาใจน้อง ไม่ให้อายุที่จีบน้องจีบคู่อื่นก็แล้วกัน

เจ้าต๋อยมีพีจีบเรียบร้อยแล้ว ตอนเย็นๆมันกับพีจีบจะช่วยกันรดน้ำ พรวนดินที่แปลงผักของมันเป็นประจำ เหมือนกับพี่น้องคู่อื่นๆ มันอดจะอวดกับวุฒิไม่ได้ถึงการเอาอกเอาใจและช่วยเหลือในเรื่องต่างๆของรุ่นพีจีบ รวมถึงการรดน้ำพรวนดินด้วย “เฮ้วุฒินี้ถ้าเรามีพีจีบสักสองคนก็ดีนะ” เจ้าต๋อยบอก “ทำไม่ละ” เขาถาม “เอ้าก็ให้เขาช่วยรดน้ำพรวนดินที่แปลงผักกันคนละวัน เราก็คงสบายไปนะซี” เจ้าต๋อยบอกพร้อมกับหัวเราะอย่างมีความสุข

ทัศนศึกษาในเมือง

แม้ว่าวุฒิจะมาอยู่ลพบุรีได้เกือบเดือนแล้ว ได้ไปไหว้ศาลพระกาฬ พระปราสาทสามยอดและ พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ ฯลฯ รวมทั้งอีกหลายสถานที่แล้วก็ตาม แต่ว่าไปจริงๆแล้วเขาก็ไม่ค่อยรู้ประวัติสถานที่เหล่านั้นนัก

วันนั้นนับว่าโชคดีที่จะได้รู้เรื่องราวต่างๆมากขึ้นเพราะเมื่อเข้าชั้นเรียนอาจารย์ Home Room ที่เป็นอาจารย์ที่คอยดูแลและให้คำปรึกษานักเรียนประจำชั้นบอกว่า

“วันพฤหัสบดีที่จะถึงนี้ทางวิทยาลัยจะจัดทัศนศึกษาโบราณสถานสำคัญของลพบุรี ให้น้องใหม่ได้ไปชมจะได้ความรู้เกี่ยวกับลพบุรีมากขึ้น ชั้นเราได้ไปในกลุ่มวันพฤหัสบดีนี้เตรียมตัวให้ดี มาเรียนทุกคนนะ” อาจารย์พูดย้ำ

“ที่ไต่ข้างนะครับ” พวกแถวหน้าถามทันที “เขาจะพาไปสามแห่ง คือ ศาลพระกาฬ พระปราสาทสามยอดและวังนารายณ์” “ครับ ขอบคุณครับ” นักเรียนทั้งชั้นบอกร่วมๆกัน

อีกสองสามวันวันท่องเที่ยวก็มาถึง รถวิทยาลัยได้พานักเรียนชั้นปีที่หนึ่งมาถึงบริเวณสถานีรถไฟลพบุรี ลงจากรถแล้วอาจารย์ที่บรรยายได้บอกให้ทราบ ว่า วัดที่เห็นอยู่หน้าสถานีรถไฟนั้นคือวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ที่เป็นวัดโบราณสำคัญของลพบุรีวัดหนึ่งนักเรียนได้ไหว้สักการะเรียบร้อยแล้วจึงพากันเดินเรียงแถวไปยังศาลพระกาฬ ที่อยู่ไม่ไกลจากนั้น

เมื่อเข้าไปในบริเวณศาลพระกาฬอาจารย์ได้บอกให้ทุกคนระวังตัว โดยเฉพาะสิ่งของต่างๆ ให้ถือหรือเก็บไว้ให้ดี เพราะมีสิ่งของมากมายที่หายากและหายากขึ้นไปบนต้นไม้ได้ ทั้งๆที่อาจารย์และเพื่อนๆเคยบอกว่าพวกเราศิษย์เทพสตรีก็เป็นศิษย์ศาลพระกาฬเหมือนกันก็ตาม “เจ๊ยกๆ” เสียงลิงดังไปทั่วบริเวณใกล้ๆ พร้อมทั้งลิงน้อยใหญ่วิ่งเล่นไปทั่วบริเวณและบนต้นไม้

ก่อนจะขึ้นไปสักการะพระภาพที่ประดิษฐานอยู่ด้านบน อาจารย์ได้บอกให้นักเรียนเดินออกมาไกลสักหน่อย จึงเล่าประวัติของศาลพระภาพให้ทราบก่อน อาจารย์บอกว่าด้านบนคับแคบอาจไม่ค่อยสะดวกที่จะเล่านัก ประวัตินี้อาจจะจำได้บ้างไม่ได้บ้างก็ไม่ใช่เป็นไรรู้ไว้คร่าวๆบ้างก็ดี

“ศาลพระภาพนี้สร้างด้วยศิลาแลงเรียงซ้อนกันเป็นฐานสูง แต่ก่อนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า”ศาลสูง” อาจารย์พูดแล้วก็มองดูที่ศาลข้างบน “ที่ทับหลังซึ่งทำด้วยศิลาทรายสลักเป็นรูปพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ วางอยู่ติดฝาผนังวิหารหลังเล็กชั้นบน ที่นี้ได้พบศิลาจารึกแปดเหลี่ยมจารึกอักษรมอญโบราณด้วย เดียวขึ้นไปแล้วจะเห็น”

อาจารย์ผู้บรรยายได้มองหน้านักเรียนที่ตั้งใจฟังเงียบสงบเป็นอย่างดีแล้ว จึงกล่าวต่อไปว่า “ด้านหน้าเป็นศาลที่สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ.๒๔๙๔ โดยสร้างทับบนรากฐานเดิมที่สร้างไว้ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชนั้นแหละ ภายในประดิษฐานเทวรูป”เจ้าพ่อพระภาพ” ที่ทำจากศิลาทรายศิลปะสมัยลพบุรี ยังมีร่องรอยพระกร ๔ ข้าง ปรากฏอยู่คล้ายเป็นเทวรูปพระวิษณุ หรือพระโพธิสัตว์ในคติมหายานที่เผยแพร่เข้ามาในสมัย

พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ เติมพระกรและพระเศียรหายไป ต่อมาผู้มีผู้นำพระเศียร
ของพระสมัยอยู่ทองและพระกรมาต่อ

อาจารย์ได้กล่าวต่อว่า “เจ้าพ่อพระกาฬ” ถือเป็นเทพอารักษ์
ประจำเมืองนะ ในคัมภีร์โบราณปรากฏนาม “องค์พระกาฬไชยศรี” ซึ่งเป็น
เทพที่ปกป้องรักษาบ้านเมืองทำนองเดียวกับพระเสื้อเมือง พระทรงเมืองนั้น
แหละ นอกจากนี้ยังได้ชื่อว่าเป็นผู้ทรงฤทธาานุภาพให้คุณให้โทษและปรากฏ
บทบาทเป็นเทพแห่งความตาย จึงมีคนเคารพยำเกรงอย่างยิ่ง

การได้เดินทางมาสักการะองค์เจ้าพ่อพระกาฬ ถือว่าเป็นการสร้าง
ความเป็นสิริมงคลให้เกิดแก่ตนและทำให้ศัตรูยำเกรงไม่ทำอันตรายอีกด้วย
อาจารย์สรุป “เฮ้ย” เราขึ้นไปกราบท่านเสียก่อน เดี๋ยวลงมาจะเล่าเรื่องลึง
ให้ฟัง อยกฟังไหม” อาจารย์ถาม “อยากครับ” นักเรียนตอบ อดที่จะมอง
เจ้าจ๋อที่มายืนและเดินมองหน้าอยู่ใกล้ๆหลายตัวไม่ได้

ก่อนที่ทุกคนจะขึ้นบันไดไปบนศาลพระกาฬ ก็ซื้อเครื่องสักการะ
พวงมาลัยไปกราบขอพรเจ้าพ่อก่อน เมื่อเดินขึ้นไปกราบท่านก็อดที่จะขอพร
ให้เรียนจบเสียมิได้ ซึ่งทำให้มีกำลังใจมากขึ้น หลังจากนั้นก็นิยมองค์ท่าน
และเทวรูปเล็กๆองค์อื่น รวมทั้งทับหลังตามที่อาจารย์ได้เล่าให้ฟังเมื่อสักครู่
จากนั้นนักเรียนทั้งหมดก็เดินลงบันได เพื่อฟังอาจารย์เล่าเรื่องศาลและลึงที่
อยู่บริเวณนั้นต่อ

อาจารย์ชี้ให้ดูต้นไม้ใกล้ๆนั้นแล้วบอกว่า แต่เดิมที่ศาลจะมีต้นกร่าง
ขนาดใหญ่อยู่มาก แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีแล้วจะมีต้นมะขามเทศมากกว่า “ใครรู้
ไหมว่าใครเป็นผู้ปลูกต้นมะขามเทศไว้” อาจารย์ถาม “ผมว่าคนดูแลสถานที่
ใช้ใหม่ครับ” บางคนตอบ “เกือบถูก” อาจารย์บอก “แต่เห็นเขาว่าผู้ที่ปลูก
มะขามเทศก็คือลึงนี่แหละ มันกินมะขามเทศ ที่คนให้แล้วก็ทิ้งเม็ดมะขามไว้
เมื่อได้ฝนก็งอกเป็นต้นจนโตขึ้นมาอย่างที่เราเห็นไงละ เห็นเขาเล่ากันมานะ”

อาจารย์ได้บอกต่อไปว่า ” สำหรับลิงนั้นอยู่ที่นี้มีอาหารการกินมาก เพราะได้จากคนที่มาไหว้เจ้าพ่อนั้นแหละ ลิงจึงคุ้นเคยกับคนเป็นอย่างดีก็เขากว่ากันว่าลิงในลพบุรีมีมากที่สุดในประเทศไทยเลยละเลยเรียกกันว่าเมืองลิงงละ” “ใครรู้บ้างว่าทำไมลพบุรีจึงมีลิงมาก” อาจารย์ตั้งคำถาม “ไม่ทราบเลยครับ ทำไมหรือครับ” บางคนยอมรับและตั้งคำถามกับอาจารย์ทันที “เดี๋ยวจะเล่าให้ฟัง แต่เธอคนนั้นยินเฉยๆ มันไม่ทำอะไรหรอก” อาจารย์ชี้ไปยังนักเรียนชาย บางคนทีลิ่งอาจพิศวาสจึงกระโดดยีนบนบ่า จนเจ้านั้นร้องเสียงหลง

อาจารย์ได้เล่าต่อไปว่า ”ในเรื่องราวเกียรติที่เธอคงจะได้ยินมาบ้าง เมื่อพระรามรบชนะทศกรรฐ์แล้ว เห็นว่าหนุมานได้ช่วยในการรบเป็นอันมาก จึงให้รางวัลหนุมานโดยมอบหมายให้มาดูแลและไว้หานี้ คือเมืองลพบุรีนี้แหละ หนุมานจึงนำเอาอาหารลิงมาอยู่ด้วยจำนวนหนึ่ง ลิงพวกนี้อาจเป็นลูกหลานทหารของหนุมานก็เป็นได้ เออลพบุรีนี้แต่ก่อนนี้จะมีไฟไหม้เป็นแนวยาว ก็มีการเล่ากันอีกว่า อาจเป็นเพราะ หนุมานหะมาตรวจเมือง แต่หะมาเร็วมาก หางจึงลากที่พื้นจนเกิดไฟไหม้นั้นแหละ” “โอ้อโฮ” เสียงนักเรียนร้องออกมาอย่างตื่นเต้น

“มีคำเล่ากันมาเหมือนกันว่า ที่ศาลพระกาฬมีลิงมากเพราะอยู่ใกล้กับป่า บริเวณสระแก้วที่ไม่ไกลจากที่นี่ในสมัยก่อนก็เป็นป่าแล้วตอนที่ศาลพระกาฬคงไม่ไหม้แต่ลิงเท่านั้น ยังมีสัตว์ต่างๆอยู่ด้วยเมื่อคนเข้ามาอยู่บริเวณนี้มากขึ้นสัตว์เหล่านั้นก็กลับไปอยู่ป่าจะมีแต่ลิงที่คุ้นเคยกับคนเท่านั้นที่ไม่ได้หนีไปไหน จึงอาศัยอยู่ที่ศาลพระกาฬนี้และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ” อาจารย์บอก แล้วกล่าวต่อไปว่า “เออได้มีการคาดกันว่า ลิงอาจจะมาอยู่ที่ศาลพระกาฬนี้ไม่นานนัก เพราะในพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่เสด็จมาลพบุรีตอนนั้นไม่ได้

กล่าวถึงลึงศาลพระกาฬไว้หกรอกนะ จึงน่าจะมีเพียงลึงฝูงเล็กๆอาศัยอยู่ใกล้ๆ ศาล เมื่อมีอาหารที่ศาลมากลึงจึงคงจะมาอยู่ในตอนหลังจากนั้นนั่นเอง”

“ไปพวกเรา ได้มาสักการะเจ้าพ่อและมาเยี่ยมเพื่อนฝูงแล้ว ไปที่ พระปราสาทสามยอดต่อดีกว่า” อาจารย์บอกพร้อมกับเดินนำหน้าออกจาก บริเวณศาลแล้วข้ามทางรถไฟขวามือ เพื่อไปยังฝั่งตรงข้ามเอียงๆกัน ที่เป็น ที่ตั้งของพระปราสาทสามยอดนั่นเอง เด็กๆบางคนเหมือนไม่อยากจะรีบข้ามไป เพราะหยอกล้อเล่นกับเจ้าลึงน้อยทั้งหลายอยู่อย่างสนุกสนาน ซึ่งอยู่ใน สายตาของลึงผู้เป็นแม่ที่มองดูอย่างไม่วางตา

เมื่อข้ามมาที่ปราสาทสามยอดแล้วก็มีลึงมาเดินเล่นอยู่อย่าง ที่ อาจารย์บอกไว้ ทำให้เด็กๆชอบใจที่อยู่ใกล้กับลึงอีกครั้ง ทุกคนก็ระมัดระวัง ตัวและข้าวของต่างๆด้วย “ใครเคยเห็นพระปราสาทสามยอดมาก่อนมาอยู่ ลพบุรีบ้าง” อาจารย์ตั้งคำถามอีก “ผมครับ” เจ้าคนนั้นใจกล้ายกมือขึ้นตอบ ทันที “เห็นเมื่อไรละ” อาจารย์ถามอีก “เห็นในรูปภาพครับ” บางคนตอบ “เก่งมาก” อาจารย์มองค้อน หากไม่ใช่วันมาท่องเที่ยวกันละก็อาจเป็น เรื่องได้ หลังจากนั้นเจ้าคนนั้นไม่กล้ายืนอยู่ข้างหน้าอีกเลย

“ครูจะเล่าให้ฟังคร่าวๆก่อน เดียวก็แยกย้ายกันไปดูนะ ปรากฏสามยอดนี้มีลักษณะเป็นปราสาทเรียงต่อกันสามองค์อย่างที่เธอเห็นนี่ละ มีทางเดินต่อเชื่อมกันเป็นศิลปะเขมร โครงสร้างเป็นศิลาแลงประดับปูนปั้น”

อาจารย์พูดพร้อมทั้งชี้ไปยังปูนปั้นที่ประดับอยู่แล้วกล่าวว่า “สร้างในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ พุทธศตวรรษที่ ๑๘ โฉนดงาม ด้านหน้าทางทิศตะวันออกมีวิหารที่สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาขนาดใหญ่ปางสมาธิ เดิมปราสาทสามยอดนั้นเป็นเทวสถานของขอมในพระพุทธศาสนา ต่อมาได้ดัดแปลงเป็นเทวสถานจนกระทั่งถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงได้บูรณปฏิสังขรณ์เป็นวัดในพุทธศาสนา เอ้านายคนนั้นทำไมตาปรือๆเล่า” อาจารย์เอ้า จากนั้นก็ให้แบ่งกันเป็นกลุ่มๆเพื่อให้เดินดูบริเวณพระปราสาทสามยอดต่อไป

หลังจากที่ได้เดินดูและนั่งพักผ่อนแล้ว อาจารย์ได้ให้นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงสอง จากนั้นจึงให้เดินลงจากบริเวณพระปราสาทสามยอดไปทางในเมือง แล้วเลี้ยวซ้ายไปทางปราสาทแขก อาจารย์ได้หยุดอธิบายว่าเป็นเทวสถานที่เก่าที่สุด เดิมเป็นเทวสถานของขอมและต่อมาได้เป็นพุทธสถานของพระพุทธศาสนาเช่นกัน ก่อนที่จะให้นักเรียนเดินต่อไปยังพระนารายณ์ราชนิเวศน์หรือวังนารายณ์ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากปราสาทแขกนัก

“แหมหน้าเสียตาย น่าจะหยุดให้กินไอศกรีมที่ร้านสวัสดิ์ไอศกรีมเสียหน่อย” เจ้ามัลกระชิบบอกวุฒิ “นั่นนะซี เมื่อกี้นายน่าจะบอกอาจารย์รับรองมีคนสนับสุนนมากเลยโดยเฉพาะพวกเราชาวหอ นั่นแหละ” วุฒิบอกก่อนที่ทั้งสองคนจะหัวเราะและเดินต่อไป เมื่อเข้าไปในพระนารายณ์ราชนิเวศน์หรือวังนารายณ์แล้ว อาจารย์ได้เล่าประวัติความเป็นมาของวังให้ฟังก่อนว่า

“พระนารายณ์ราชนิเวศน์นี้สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ราวพ.ศ.๒๒๐๙ เพื่อเป็นที่ประทับออกว่าราชการ รวมถึงใช้เป็นสถานที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองอีกแห่งหนึ่งนอกจากกรุงศรีอยุธยา โดยเฉพาะพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์มหาปราสาท เป็นพระที่นั่งท้องพระโรงในการเสด็จออกรับราชทูตในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชด้วยนะ ในปลายรัชกาลพระองค์ได้ประทับที่พระราชวังแห่งนี้จนสวรรคต เมื่อพ.ศ. ๒๒๓๒

หลังจากสมัยของพระนารายณ์มหาราชแล้ว พระราชวังนี้ก็ถูกปล่อยให้ทิ้งร้างไป จนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้โปรดให้มีการบูรณะซ่อมแซมพระราชวังนี้ขึ้นใหม่ และพระราชทานนามว่า “พระนารายณ์ราชนิเวศน์” การสร้างพระราชวังนี้เป็นการรวมศิลปะแบบไทยกับศิลปะตะวันตกได้อย่างสวยงามลงตัวแห่งหนึ่งของไทยเขียนลงในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีซึ่งเป็นเดือนพระราชสมภพของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจะมีการจัดงานวันนารายณ์เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่มีต่อจังหวัดลพบุรี พวกเธอก็จะได้มาเที่ยวกันในตอนนั้น

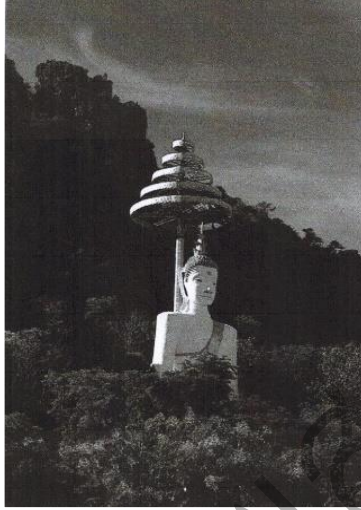
แหละ” “ชอบใหม่ๆ” อาจารย์ถามอีกครั้ง “ชอบครับ” นักเรียนตอบพร้อมกันเสียงดังฟังชัด ก่อนที่อาจารย์จะพาเดินไปดูสถานที่สำคัญต่างๆ ในวังต่อไป

ดูการซ้อมรบ เทียวเขาพระงาม และเขาวงพระจันทร์

หลังจากไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญในเมืองแล้วราวสองสัปดาห์ติดกับเพื่อนนักเรียนน้องใหม่ทั้งหลาย จะได้มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกเมืองลพบุรีกันบ้าง ตามที่ทางวิทยาลัยได้จัดให้ทุกปี ทำให้เขาและเพื่อนๆ รู้สึกตื่นเต้นมากยิ่งขึ้นเมื่อได้ยินอาจารย์ประกาศว่าจะให้ไปดูการซ้อมรบของทหารด้วยแล้ว คืบก่อนจะไปนั้นชาวหอแทบจะนอนไม่หลับเลย เช้าตื่นขึ้นมาพูดคุยกันตั้งแต่หัวมืดเพื่อรีบเตรียมตัวไปเที่ยวกัน วันนี้ไม่ต้องมีการฝึกกายบริหาร และวิ่งออกกำลังกาย เพราะอาจารย์พละบอกว่าจะไปเที่ยวกับเขาได้ทันเอากำลังไว้บินเขาจะดีกว่า “เครื่องบินคงใหญ่มากนะ” เจ้ามลให้ความเห็น “เราเคยดูแต่ในโทรทัศน์วันนี้ได้เห็นของจริง คงมันน่าดูการซ้อมรบนี้” เจ้าคบลอก “ข้าก็อยากเห็นทั่วทุกชนากมานานแล้ว คงน่ากลัวน่าดู” เจ้าหนูยบอกเรื่องที่จะไปขึ้นเขาวงพระจันทร์ว่าที่นั่นมีทั่วทุกชนาก ตามที่เคยได้ยินมา เกือบแปดโมงเช้าแล้วใกล้เวลาที่อาจารย์นัด ทุกคนมาเข้าแถวโดยพร้อมเพรียงกันวันนี้ไม่ค่อยเห็นใครมาสายเพราะจะได้ไปเที่ยวนั่นเอง เมื่อเข้าแถวเคารพธงชาติพร้อมกันทั้งวิทยาลัยและนักเรียนสาธิตแล้ว อาจารย์ผู้ควบคุมก็ประกาศให้เดินนักเรียนชั้นปีที่หนึ่งเดินเรียงแถวขึ้นรถทันที

นักเรียนขึ้นรถครบทุกคันแล้วรถ รถคันแรกก็วิ่งนำขบวนไปยัง เขาฟูโลนซึ่งเป็นศูนย์การทหารปืนใหญ่ ในวันนี้จะมีการฝึกซ้อมการทดลองอาวุธของทหารที่นี่ เขาฟูโลนนี้อยู่ใกล้กับวัดเขาพระงามที่มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่สีขาวที่บนเขา เมื่อถึงเขาฟูโลนและลงจากรถแล้ว วุฒิและเพื่อนๆก็ได้อยู่บริเวณเชิงเขาตามที่อาจารย์บอก ซึ่งสามารถมองเห็นจุดใหญ่สีขาวที่ทหารทำไว้บริเวณเชิงเขาอีกเขาหนึ่ง ที่เป็นเป้าให้เครื่องบินยิงจากบนอากาศ “เขาจะยิงจรวดจากเครื่องบินมาที่นั่นดูซิว่าตรงไหม” อาจารย์ที่เป็นคนบรรยายตะโกนบอกผ่านทางโทรโข่ง เด็กทุกคนมองที่จุดนั้นเป็นตาเดียว “เราว่าถูกแน่ทหารเขาฝึกมาดี” เจ้ามลิให้ความเห็น “เฮ้ยไม่แน่หรอกไม่ได้ยิงด้วยมือตัวเอง มันพลาดกันได้” “มาพนันกันใหม่จะได้ตื่นเต้นมากขึ้น” เจ้าหนุ่ยเสมอนอก “หาเรื่องดีจริง ไอ้หนุ่ย” เจ้าศลต่อว่า “เฮ้ยนั่นใครมานะ” เจ้าหนุ่ยตะโกนบอกเพื่อนๆ วุฒิรีบมองไปทางขวามือ ได้เห็นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเดินมาพร้อมกับมีทหารเดินเคียงข้าง ยังมีทหารกลุ่มใหญ่เดินตามหลังด้วย คนข้างหน้าอธิบายให้ท่านฟังคงเกี่ยวกับการฝึกอาวุธในวันนี้นั้นแหละ นักเรียนใกล้ๆนั้นยกมือไหว้ ท่านยิ้มเล็กน้อยแล้วเดินผ่านไป “เราได้เห็นตัวจริงนายกด้วยวันนี้ ได้เห็นอะไรหลายอย่างที่มาเที่ยววันนี้” นักเรียนบางคนบอก สักครู่หนึ่งจึงเป็นการฝึกใช้กระสุนยิงเข้าเป้าแล้ว “วิ๊ด.....บีม” เครื่องบินบินมาให้เห็นในระยะไกลแล้วโฉบลงมายังจรวดเข้าสู่เป้าหมายเบื้องล่าง ปรากฏว่าถูกตรงกับเป้าที่ทำไว้ เห็นฝุ่นสีขาวที่เป้านั้นคลุ้งกระจายไปทั่ว จากนั้นก็มีการบินมายังอีกสองเที่ยวปรากฏว่าสามารถยิงได้ตรงเป้าที่ใกล้ๆกันเป็นอย่างดี เรียกเสียงปรบมือดังกึกก้อง รวมทั้งเสียงวิพากษ์วิจารณ์ดังไม่เบา

“แหมเราเรียนทหารก็ตี จะไต่บันขึ้นไปยังอย่างนั้นบ้าง” เจ้าไต้คุยเรียกเอาเด็กห่อที่อยู่ด้วยกันหัวเราะออกมา เพราะเมื่อวันก่อนเจ้าไต้คุยนี้แหละขึ้นไปบนที่เก็บน้ำบาดาล พอมองลงมาข้างล่างเท่านั้นต้องบอกกับเพื่อนๆให้ช่วยกันจับตัวเองไว้ด้วย เพราะดูเหมือนจะเป็นลมนั่นเอง

หลังจากดูการฝึกของทหารเสร็จแล้วทุกคนก็ขึ้นรถเพื่อเดินทางไปสักการะพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ที่วัดเขาพระงามที่อยู่ใกล้ๆนั้นเมื่อมาถึงนักเรียนมาลงจากรถมาขึ้นรวมกันแล้ว อาจารย์ท่านนั้น ได้ใช้โทรโข่งอธิบายประวัติของวัดและพระพุทธรูปสีขาวองค์ใหญ่นั้นว่า “เดิมวัดนี้เรียกว่าวัดเขาพระงาม พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเยี่ยม แล้วทรงพระราชทานนามว่าวัดจันทรมิตรวิหาร พระอุบาสีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) เจ้าอาวาสวัดบรมนิวาสที่กรุงเทพฯ กับพระสงฆ์อีกรูปหนึ่งที่ได้รุดงค์มาพักที่วัดนี้นะ ท่านเห็นว่ามิถุนีประเทศดี จึงได้สร้างพระพุทธรูปนี้ขึ้น และได้นามครั้งหลังสุดว่า “พระพุทธรูปปฏิภาคนิยมพุทธกาล” องค์พระพุทธรูปมีพุทธลักษณะงดงามและมีความโดดเด่นเป็นสง่าสามารถมองเห็นมาแต่ไกล

อย่างที่เห็นนั่นละ ทั้งยังเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเมืองลพบุรีและจังหวัดใกล้เคียงนิยมเดินทางมาราบสักการะและขอพรอยู่เสมอด้วยนะ ใครเห็นถ้าใหม่มาที่วัดนี้ อาจารย์เอ่ยถามขึ้น “เห็นครับ” เสียงตอบออกมาเกือบพร้อมกัน “อยู่ตรงโน้น” บางคนแสดงกิริยาประกอบท่าทางด้วย

“ดีแล้ว เวลามาทัศนศึกษาต้องหิวตาไว เพื่อถ้าเจอเสือหรือช้างเดินมาจะได้บอกกันได้” เรียกเอานักเรียนทุกคนไม่เว้นแม้ชาวหอมองหน้ากัน เล็กเล็ก ไม่รู้ว่าอาจารย์พูดจริงหรือพูดเล่น จนอาจารย์เฉลยคำตอบว่า “ครูพูดเล่นดอกนะ จะได้ว่าพวกเธอไม่กลัวเสือโงะ” ทำให้เด็กๆ โลงอกขึ้นมาทันที อาจารย์ท่านนั้นได้พูดต่อไปว่า “ที่พวกเธอเห็นถ้ำนั้นชื่อว่า “ถ้ำภักขารุโธ” ที่พระในคณะของพระอุปาสิกุณฺโพบาจารย์ได้มาสร้างไว้ในคราวนั้นนั่นเอง”

“เอาเดินกันดูให้ทั่วแล้วเราจะพักทานข้าวกันที่นี่ก่อนวิทยาลัยเตรียมมาให้แล้วอย่างที่บอก พักผ่อนกันก่อน ตอนบ่ายจะไปที่เขาวงพระจันทร์ต่อไป” อาจารย์บอกพร้อมก็ให้นักเรียนเดินดูสถานที่ตามที่ตนเองสนใจ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนเป็นอย่างมาก บ่ายแล้วอาจารย์หลายท่านได้ช่วยกันต้อนนักเรียนขึ้นรถ เพื่อเดินทางไปเขาวงพระจันทร์ เมื่อนักเรียนคนสุดท้ายขึ้นรถเรียบร้อยแล้วรถก็วิ่งออกจากวัดเขาพระงามมุ่งหน้าไปทางอำเภอโคกสำโรงทันที เพราะเขาวงพระจันทร์ตั้งอยู่ที่อำเภอโคกสำโรง ห่างจากตัวเมืองลพบุรีไปทางทิศเหนือประมาณยี่สิบแปดกิโลเมตร ก่อนจะถึงเขาวงพระจันทร์จะพบกับศาลเจ้าพ่อขุนด่านที่ตั้งอยู่บริเวณนั้นด้วย อาจารย์อธิบายบทรถว่าเมื่อมองจากที่สูงภูเขาลูกนี้จะมองเห็นเป็นวงคล้ายรูปพระจันทร์ มีบันไดขึ้นไปสู่ยอดเขา ด้านบนเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูป และมีถ้ำของท้าวภักขนาทอยู่บนยอดเขาด้วย เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัดลพบุรี ลงจากรถแล้วอาจารย์ท่านนั้น ได้บรรยายให้ทราบต่อไปถึงความสูงจากเชิงเขาถึงยอดเขาพันกว่าเมตร

“ไอโซ” นักเรียนทั้งหมดร้องออกมาแทบพร้อมกัน
“ก่อนที่จะเดินขึ้นไปบนเขา ครูจะเล่าเรื่องเขาวงพระจันทร์กับท้าวกกขนาก
ที่อยู่ใกล้ให้ฟังสักหน่อยจะเอาไหม” อาจารย์ท่านนั้นบอก “เอาครับเอา
ครับ” นักเรียนหลายคนขานรับทันที “เขาวงพระจันทร์นี้เป็นภูเขาค้างคาวที่สุด
มากอย่างที่บอกนั่นแหละ แต่เดิมไม่ได้เรียกเขาวงพระจันทร์หรอก แต่เมื่อปี
พ.ศ. ๒๔๙๖ หลวงพ่อโอภาสีได้มาที่นี่อีกองค์หนึ่ง ใครรู้จักหรือได้ยินชื่อ
หลวงพ่อก่อนบ้างยกมือขึ้น” นักเรียนหลายคนยกมือขึ้นรวมทั้งวุฒิดด้วย
“ดีแล้วเก่งมาก มีความรู้รอบตัวดีนี่ เออหลวงพ่อก่อนขึ้นมากบนเขาเห็น
ว่าบริเวณเขาทั้งสี่ด้านเป็นรูปเขาโค้ง มองไปทางไหนก็เห็นเป็นวงโอบล้อมอยู่
จึงขนานนามว่า “เขาวงพระจันทร์” นั่นแหละ คนจึงเรียกเขาวงพระจันทร์
ตั้งแต่นั้นมา

ที่บนเขานี้จะประดิษฐานรอยพระพุทธรูปอยู่ด้วยนอกจากนั้นยังมี
ถ้ำที่มียักษ์ชื่อท้าวกกขนากสถิตอยู่ในนั้น ใครเคยได้ยินชื่อท้าวกกขนาก
มาแล้วบ้าง อาจารย์ถามอีกครั้ง ทั้งๆที่รู้ว่านักเรียนส่วนมากได้ยินมาแล้ว
“ผมเคยได้ยินครับ” นักเรียนบางคนตอบ “ได้ยินมาจากไหนละ” อาจารย์
ถามต่อ “ได้ยินมาจากเรื่องรามเกียรติ์ครับ” นักเรียนคนนั้นตอบอีกครั้ง
“ถูกแล้วเก่งมาก” อาจารย์จึงเล่าต่อไปว่า ท้าวกกขนากนี้เป็นยักษ์ตน
สุดท้ายที่ไม่ยอมแพ้พระราม พระรามก็เลยแผลงศรปักที่อก จนลอยข้าม
มหาสมุทรอินเดียมาตกอยู่บนยอดเขาภูเขาค้างคาวนี้เลยละ พระรามยังสาปให้ศรปักอยู่
ตลอดไปนะ หากศรเขี่ยออกก็จะมีไก่อ้วนขึ้นให้หนุมานทหารเอกของท่าน
มาตอกให้ศรอยู่กับที่อีก มีทางแก้ก็คือหากศรนี้ถูกรดด้วยน้ำส้มสายชูจะ
เขี่ยออก นางนงประจันตร์ลูกสาวท้าวกกขนากที่เหาะตามมาเพื่อดูแล
ปรนนิบัติพ่อ แต่ไม่สามารถจะช่วยพ่อได้ก็ตรอมใจตาย เธอรู้ใหม่ตามตำนาน
เชื่อว่าแต่ก่อนนี้ที่เมืองลพบุรี ไม่มีน้ำส้มสายชูขายหรอก เพราะเกรงว่า

นางนงประจันตร์จะซื้อไปรดที่ครันนั้นแหละพูดถึงตำนานเรื่องเขาแล้ว ยัยอี๊กกหนึ่งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรพีทรพา ใครอยากฟังบ้าง อาจารย์ถามต่อ “อยากครับอยาก” เสียงดังแข็งแรงแ “ผมเคยได้ยินคำว่าทรพีทรพาแต่ไม่รู้จริงๆว่าเป็นอย่างไร” บางคนบอก “เอาละครูจะเล่าให้ฟัง” อาจารย์ท่านนั้นบอก ก่อนจะเล่าตำนานเกี่ยวกับภูเขาให้นักเรียนฟังต่อไปว่า “ที่เขาทับควายลพบุรีนี้มีแร่เหล็กที่เขาเอาไปหลุงทำเหล็กอยู่มาก เจ้าแร่เหล็กนี้แหละทำให้ดินมีสีออกแดงคล้ายกับเลือด ใครทราบใหม่กว่าทำมาดินจึงมีสีนั้น” อาจารย์มองไปทั่วๆแล้วถามขึ้นมาอีกครั้ง “ไม่ทราบครับ” นักเรียนตอบกันอย่างพร้อมเพรียง คืออย่างนี้ ที่ดินมีสีคล้ายกับเลือดตามที่เล่ากันต่อๆมามีควายฝูงใหญ่ฝูงหนึ่งที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น ควายตัวผู้ที่เป็นหัวหน้าฝูงมีนิสัยดุร้ายมากชื่อทรพา ควายที่อยู่ในฝูงเป็นตัวเมียทั้งนั้น ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าเจ้าทรพากลัวว่าควายที่เป็นตัวผู้จะมาแย่งตำแหน่งหัวหน้าฝูงจากมัน จึงจะฆ่าลูกควายที่ออกมาเป็นตัวผู้เสีย แต่มีแม่ควายตัวหนึ่งตกลูกหรือออกลูกมาเป็นตัวผู้มันจึงเอาลูกไปซ่อนแล้วตั้งชื่อลูกว่า “ทรพี” ให้คล้าย “ทรพา” พอมันนั้นแหละตอนหลังเจ้าลูกควายตัวนี้รู้ว่าทำไมแม่จึงต้องเอาตัวเองมาซ่อนไว้จึงเกิดความแค้นพ่อเป็นอย่างมาก มันพยายามวัดรอยเท้าพ่ออยู่ตลอดเวลาละ จนมันโตเป็นหนุ่มวัดรอยเท้ามันได้เท่ากับพ่อแล้วเจ้าทรพีจึงออกไปทำสู้กับพ่อด้วยความที่มันเป็นหนุ่มมีพลังกำลังมากกว่า จึงเอาชนะพ่อได้และฆ่าพ่อมันตาย ต่อมาเจ้าทรพีจึงได้เป็นหัวหน้าฝูงแทน จึงเรียกเขาทับควายนั้นแหละ “ไหนด่านูณะเจ้าทรพี อย่างนี้เราจึงเรียกคนที่ไม่มีตัวลูกทรพีใช้ใหม่ครับ” บางคนถามอีก “ใช่แล้ว” อาจารย์ตอบ “ไปเราเดินขึ้นเขากันดีกว่าจะได้ไปเห็นท้าวกกขนากในถ้ำข้างบนโน้น” อาจารย์พูดเสร็จก็เดินนำหน้าขึ้นเขาทันที โดยมีนักเรียนเดินตามกันไปเป็นกลุ่มๆ ต่างซึ่ชวนกันชมนกชมไม้ไปตลอดทาง ทั้งที่ทางเดินขึ้นเป็นพื้นดิน ที่มีความยากลำบากในการขึ้นที่สูง มีราวไม้ไผ่ให้จับขึ้นไป เมื่อขึ้นไปเป็นระยะๆ จะมีที่สำหรับนั่งพักให้คลายจากความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าลงบ้าง ใช้เวลานานมาก

พอดูก่อนจะขึ้นมาถึงยอดเขา เมื่อขึ้นมาแล้ว นักเรียนก็ได้สักการะพระพุทธรูป
รวมทั้งเข้าถ้ำพบกับท้าวภกษนาตามทีอาจารย์ได้เล่าตามตำนานไว้ เป็นเรื่อง
ที่น่าตื่นเต้นมาก คຸ້ມกับการที่เดินขึ้นเขามานาน ก่อนที่จะนั่งพักเอาแรง
ได้เวลาแล้วจึงเดินแบบอ่อนระโหยโรยแรงลงจากเขา แต่ก็ยังหยอกล้อกัน
อย่างสนุกสนานเบิกบานใจ ที่ได้มาเที่ยวสถานที่สำคัญต่างๆของลพบุรีในวันนี้

ดูหนัง ดูละครและฟังเพลง

อยู่หอพักก็ดีไปอย่างเพราะนอกจากจะได้เดินเที่ยวในตอนเย็นๆไป
ตลาดในเมืองหากว่าไม่ซีเกียดเดิน แต่บางคนแม้ซีเกียดจะเดินในเย็นวันศุกร์
ทางวิทยาลัยก็อุ้ดสำหรับจัดหนังฟรีมาให้ดูที่หอประชุมของวิทยาลัยเสียด้วย
เรียกว่าจัดเต็มนั่นแหละ ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้นักเรียนได้ผ่อนคลายจากการร่ำ
เรียนมาตลอดทั้งสัปดาห์ จึงเป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนทั้งนอกหอและในหอ
เป็นอย่างยิ่งการฉายหนังก็ติดจอฉายไว้ที่บนด้านหลังของเวทีนั่นแหละ หนังที่
ฉายจะเป็นหนังฝรั่งเสียเป็น ส่วนใหญ่ พุดเสียงฝรั่งในฟิล์มไม่มีคำบรรยาย
ภาษาไทยหรอก เพราะว่าวิทยาลัยได้ยืมหนังมาจากหน่วยจัสแม็กซ์ของฝรั่ง ที่
มีอาคารที่ทำการอยู่ที่ตึกเอราวัณติดกับวิทยาลัยด้านโรงเรียนอนุบาลนั่น
แหละ หนังฝรั่งฉายให้ฝรั่งดูจึงไม่ต้องมีพากย์ แต่เมื่อให้คนไทยดูก็ต้องฟังและ
เดาไปบ้าง แต่ยั้งดีที่มีอาจารย์สอนภาษาอังกฤษได้มาช่วยบรรยายทำให้รู้เรื่อง
มากขึ้น คนฉายนั่นก็ฟรีอีกเหมือนกัน เพราะนักเรียนแผนกนี้เก่งหลายอย่างทั้งการถ่ายรูป
อัดรูปจัดรายการส่งเสียงตามสายทั้งวัน ตลอดจนฉายภาพยนตร์ให้ดูนั่น
แหละ แม้จะมีหนังฉายให้ดูในวิทยาลัยแล้ว แต่เจ้าเซซซึ้และเพื่อนๆอยากจะดู

หนังสนุกสุดๆ ที่ยังไม่ได้ฉายตามโรงภาพยนตร์ของเมืองไทย เรียกว่ามาใหม่จากเมืองนอกนั่นเอง จึงชวนพรรคพวกแอบมุดรีวส์กะสีที่ติดกับบริเวณตึกเอราวัณ เข้าไปดูหนังที่หน่วยจัสแม็กซ์เขาฉายดูกันในตึก ซึ่งก็ได้รับอนุญาตให้ดูอย่างดี ทำความพอใจให้เจ้าเชษฐและเพื่อนๆ เป็นอย่างมาก ยังมีชาวหออีกพวกหนึ่ง ที่คงจะนิยมความเป็นไทยแท้มาก เพราะถึงวันศุกร์ก็ดูหนังที่หอประชุมในตอนเย็นสักพักหนึ่งแล้ว จากนั้นก็ชักชวนกันเข้าไปในเมืองไปดูหนังไทยที่โรงหนังนารายณ์ประสิทธิ์ พร้อมกับกินไอศกรีมแสนอร่อยของร้านสวีสวีตไอศกรีม ตามที่เคยมากินเสมอในตอนเย็นๆ ด้วย

ในวันเสาร์อาทิตย์จะมีรถฉายหนังของโรงหนังทหารบก ที่อยู่ทางวงเวียนสระแก้ว แล่นมาโฆษณาและรับคนให้ขึ้นรถฟรีนี้ไปดูหนังฝรั่งที่โรงหนังนั้นได้ ชาวหอหลายคนจะถือโอกาสขึ้นรถนี้ไปที่โรงหนัง แต่ไม่ได้เข้าไปดูหนังที่ต้องเสียเงินหรอก เพียงแต่เดินดูโปรแกรมต่างๆ แล้วก็เดินทางกลับมาหอ การขึ้นรถไปเที่ยวนี้ไม่เฉพาะไปดูหนังเท่านั้น ต่อมาบางคนก็ถือโอกาสไปเที่ยวต่อที่งานมัสการพระพุทธบาท สระบุรีเสียด้วยเลย โดยจะขึ้นรถประจำทางไปเที่ยววังดังกล่าว เพราะพระพุทธบาทอยู่ไม่ไกลจากทพูนึกไปกลับได้สะดวก

หอประชุมของวิทยาลัยนี้ ไม่เพียงแต่เป็นที่ฉายหนังในเย็นวันศุกร์เท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่แสดงดนตรีของทางวิทยาลัยในโอกาสต่างๆ อีกด้วย ที่สำคัญคือในแต่ละปีจะมีการจัดการแสดงละครและการละเล่นพื้นบ้านของชมรมต่างๆ ของวิทยาลัย การแสดงละครปีนั้นคือเรื่อง “ฝัน ณ คืนกลางฤดูร้อน” ที่เป็นบทประพันธ์ของเชคสเปียร์กวีเอกของโลกซึ่ง “ดุชฎีมาลา” คือคุณหญิงดุชฎีมาลากุลฯ เป็นผู้แปล ท่าน มล.ปิ่น มาลากุลและคุณหญิงดุชฎีฯ ได้มาชมการแสดงในครั้งนี้ด้วย การแสดงละครเรื่องนี้มีมีการแต่งตัวกันอย่างเต็มที่ ทำความตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้ชมเป็นอย่างมาก ชาวหอหลายคนยังได้ร่วมแสดงในละครเรื่องนี้ด้วย การแสดงพื้นบ้านของไทยของชุมนุมเพลงพื้นเมืองก็ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน รุ่นพี่ปีสามปีสี่

ที่อยู่หอหญิง ได้ร้องสร้อยของลำตัดอย่างไพเราะเพราะพริ้งว่า “เฉลิมกรุง
เฉลิมบุรี เฉลิมธานีอีกเฉลิมไทย สะพานพุทธ ๆ ผ่านฟ้า สะพานพุทธ ๆ ผ่าน
ฟ้าเดินไปเดินมาเข้าวิทยาลัย (เบิกพ่อ พรึม พรึม โฉ๊ะ พรึม พรึม ๆ)
เจ้าเกรียงเพื่อนที่หอเทพประทานก็ไม่เบา มันเดินกำรำเคียว ทั้งร้องทั้งรำทั้ง
กระที่บเท้าบนเวทีเสียงดังฟังชัด สร้างความครึกครื้นให้ผู้ชมเป็นอย่างมาก
จนขณะนั่งดูฉันทะจะออกทำรำตามมันไปด้วย “เอ๋ย ร่อนกันเถิด (สุจุ๊กจู้)
เอ๋ย ร่อน แมร์ร่อน เอ๋ย ร่อน พ่อร่อน ใครที่ยังไม่่วงนอนเชิญมาร่อนกัน
เอ๋ย.....”

กลับบ้าน

ปิดเทอมแล้วเหมือนกับว่าเวลาช่างรวดเร็วเสียเหลือเกิน วุฒียังจำได้
ว่าได้เข้ามหาวิทยาลัยกับแม่ไม่นานนี้เอง ผ่านไปประเดี๋ยวเดียวก็สามเดือนแล้ว
สอบปลายภาคเสร็จแล้วก็ปิดเทอม เมื่อปิดเทอมชาวหอก็จะเตรียมตัวกลับ
บ้านเพราะที่หอตอนนี้แทบไม่มีใครอยู่แล้วจึงรู้สึกเหงาๆ ที่สำคัญคือ
โรงอาหารไม่ได้เลี้ยงอาหารเหมือนอย่างเคย เพราะเป็นระยะปิดเทอมนั่นเอง

“วุฒิชื้ออะไรไปฝากที่บ้านดีละ” เจ้าศलगาม

“เรายังไม่รู้จะชื้ออะไรดี” ศลชื้ออะไรไปบ้างละ” วุฒิกถามกลับ

“ชื้อดินสอพองซิ ที่นี้มีชื้อเสียงดีนะ “ เจ้านิคที่เดินผ่านมาได้ยินเข้าบอก
“เฮ้ย ไม่เอาหรอก คงไม่ค่อยได้ใช้ เอาของกินดีกว่า” วุฒิบอกบ้าง “เห็นเขา
ว่าน้อยหน้าพระที่นั่งเย็นลพบุรีนี่ดีนะอร่อยมีชื้อมาก พวกเราก็เคยกินมาบ้าง
ไม่ใช่หรือ” เจ้าศลพูด

“เออจริงด้วยอร่อยดี ทางบ้านเราไม่ค่อยมี ดีชื้อจะชื้อไปฝากที่บ้าน”
วุฒิบอก “ตกลง” พรรคพวกเห็นด้วย

น้อยหน้าพระที่นั่งเย็นหรือน้อยหน้าลพบุรีนั้น ปลุกกันมากที่จังหวัด
ลพบุรี เป็นน้อยหน้าเนื้อมิตรหวานเย็น เนื้อเป็นทรายอร่อย ลูกไม้ใหญ่นัก
มีชื้อเสียงมากในสมัยนั้น ตามประวัติเดิมนั้นว่ากันว่าปลุกกันมากบริเวณ

พระที่นั่งเย็นหรือพระที่นั่งไกรสรสีหราช ซึ่งสมเด็จพระนารายณ์ฯโปรดให้สร้างไว้เป็นที่ประทับในเมื่อเสด็จประพาสป่า ในเวลาที่พระองค์เสด็จมาประทับที่ลพบุรีทุกปี คาดกันว่าชาวโปรตุเกสหรือชาวอังกฤษได้นำเข้ามาปลูกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระราชสงครามเป็นแม่กองปลูกน้อยหน่าที่ลพบุรีนี้

พระตำหนักไกรสรสีหราชหรือพระตำหนักเย็นนี้ เมื่อพ้นจากรัชสมัยของพระองค์แล้วได้ปล่อยรกร้าง ในคราวที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสลพบุรีได้เสด็จไปที่พระที่นั่งเย็นด้วย มีการบันทึกว่ามีการปลูกน้อยหน่านี้เป็นสวนเป็นป่าในบริเวณนี้ ซึ่งตอนนั้นได้ส่งมาขายที่กรุงเทพฯ ในทางเรือจำนวนมาก จึงเรียกน้อยหน่านี้ว่าน้อยหน่าพะที่นั่งเย็นตามชื่อสถานที่ น้อยหน่าชนิดนี้ตอนนี้ไม่ค่อยมีการปลูกแล้วเพราะมีสถานที่ปลูกน้อยลง ตอนหลังมีน้อยหน่าหนึ่งซึ่งนำเมล็ดพันธุ์จากเวียดนามมาปลูกน้อยหน่าพันธุ์นี้มีเนื้อเหนียวลูกใหญ่ ปลูกมากที่กลางดงปากช่อง นครราชสีมา

ที่จริงแล้ววุฒิก็เคยซื้อของไปฝากที่บ้านเมื่อตอนเรียนอยู่นครนายก เหมือนกัน แต่ตอนนั้นเมื่อโรงเรียนปิดเทอมเป็นระยะมีมณาวมาก เขาก็ซื้อ มณาวไปเป็นร้อยลูกเลย เพราะลูกใหญ่และราคาถูก ร้อยละไม่กี่บาท เอาแจกเพื่อนบ้านได้หลายบ้าน มณาวน้ำหนักเบาเอาไปมากหน่อยก็พอไหว แต่ถ้าเป็นน้อยหน้าแล้วคงเอาไปได้ไม่มากอย่างที่คิด เพราะลูกมันใหญ่กว่า มาก

ก่อนที่จะไปบ้านวุฒิและเพื่อนๆ ก็ไปที่ตลาดลพบุรีเพื่อซื้อน้อยหน้า ก่อน แม่ค้าพ่อค้าจะเอาน้อยหน้าใส่ชะลอมเล็กๆ ไว้ขายเป็นชะลอม ใครชอบชะลอมใดก็ซื้อชะลอมนั้น

“พวกเราเอาไปสักคนละห้าชะลอมซิ” วุฒิแก้งัยเพื่อนๆ

“ถ้าห้าชะลอมละก็คงต้องเอาเกวียนมาขนไปเลย” ใครบางคนบอก

แต่ทุกคนพยายามเลือกดูชะลอมที่น้อยหน้าลูกโตหน่อย ตาใหญ่ๆ เพราะเนื้อ จะเยอะมีเม็ดน้อย อีกอย่างต้องดูชะลอมที่มีลูกยังไม่ค่อยสุก เพราะต้องเอาไป ไว้ที่หอคืนหนึ่งก่อนที่จะเอาไปบ้าน เพื่อนบางคนก็ซื้อข้าวโพดฝักดิบๆเอาไป บ้านก็มี เพราะเอาไปต้มหรือย่างก็อร่อย ลพบุรีมีข้าวโพดมากฝักโตๆเสียด้วย แต่ที่ทำงานเพื่อนคนนั้นไม่ค่อยมีข้าวโพด

เมื่อได้น้อยหน้าหรือข้าวโพดครบทุกคนแล้ว ก็เรียกสามล้อให้ถีบไป ส่งที่หอโดยนั่งคันละสองคน เอาชะลอมน้อยหน้าและข้าวโพดวางไว้ข้างหน้า ดึกว่าขึ้นรถเมล์เพราะหนักและรุงรังมาก น้อยหน้าจะซ้าเสียหมด

ตอนนี้ชาวหอมักจะตื่นแต่เช้ามืด ทั้งๆไม่ได้ยินเสียงนกหวีดปลุก เพราะใกล้จะปิดเทอมแล้วจึงไม่มีการฝึกกายบริหารเหมือนเคย อาจเป็นการ คั่นเคยที่ต้องตื่นแต่เช้าหรือเป็นด้วยนอนไม่หลับก็เป็นได้ เพราะจะได้กลับไป เยี่ยมบ้านที่จากมา นักเรียนบางคนไม่เคยจากบ้านไปเรียนที่อื่น ตั้งแต่เกิดจน โตก็อยู่บ้านมาตลอด เมื่อต้องมาอยู่หอพักแล้วจะได้กลับบ้านสักครั้งหนึ่ง จึงมีความตื่นเต้นเป็นธรรมดา

กินข้าวเช้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว วุฒิและเพื่อนๆก็รีบแต่งตัวเพื่อเดินทางกลับบ้าน วุฒิจะไปกับเพื่อนที่อยู่จังหวัดปราจีนและนครนายก เพราะเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กันไปทางเดียวกัน เมื่อแต่งตัวเรียบร้อยแล้วต่างคนต่างก็หิ้วกระเป๋าและชะลอมน้อยหน้าหรือถุงข้าวโพดเดินออกมาทางโรงเรียนอนุบาล แล้วข้ามถนนไปปรอรรถที่ฝั่งตรงกันข้าม รถที่จะกลับไปบ้านจะวิ่งผ่านที่นั่น

เมื่อรถมาวุฒิและเพื่อนๆก็ยกมือโบกรถกรุงเทพฯ ที่จะโดยสารไปให้หยุดรับ เขาจะขึ้นรถคันนี้ไปแค่หินกองเท่านั้น เพราะจะต้องต่อรถไปปราจีนอีกทอดหนึ่งเหมือนขามา ขึ้นบนรถได้ที่นั่งเรียบร้อยแล้ว วุฒิรู้สึกดีใจที่จะได้กลับไปเยี่ยมบ้านอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้จากมาหลายเดือน

ขึ้นรถและลงเรือกลับบ้านแล้ว วุฒิเอาเงินน้อยหน้าที่ซื้อมาฝากที่บ้านให้เพื่อนบ้านใกล้ๆกันด้วยเหมือนเคย ได้รับคำชมว่าเข้าใจซื้อของ เพราะที่บ้านสร้างไม่ค่อยมีน้อยหน้ามาขาย ที่มีมาบ้างก็ราคาแพง น้อยหน้าที่วุฒิเอามาฝากเป็นน้อยหน้าลพบุรีซึ่งมีชื่อเสียงเสียด้วย ทำเอาวุฒิยิ้มแก้มแทบปริ

ถึงกำหนดที่จะต้องกลับไปเรียนแล้ว วุฒิรู้สึกใจหายที่จะต้องจากบ้านอีกครั้งหนึ่ง แม้จะได้กลับไปพบเพื่อนๆที่เรียนและเพื่อนๆที่อยู่หอด้วยกันอีกครั้งก็ตาม

“ตั้งใจเรียนให้ดีนะวุฒิ อย่าให้เหมือนบางคนที่ต้องออกจากวิทยาลัยกลางคัน” แม่และพี่ของวุฒิช่วยเตือนก่อนที่เขาจะกลับไปเรียนต่อ

“ครับ ผมจะพยายามอย่างเต็มที่” วุฒิรับปากกับแม่และพี่ๆเป็นอย่างดี

ปลูกผัก ปลูกข้าวโพด

เรียนทางครูไม่ใช่เรียนแต่ภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ภาคปฏิบัตินี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกษตรกรรมด้วยแล้ว ต้องลงมือปฏิบัติจึงจะเห็นผล การเกษตรเป็นวิชาที่วิทยาลัยต้องเน้นเป็นพิเศษ เพราะนักเรียนครูที่เรียนจบแล้วนั้นส่วนใหญ่จะไปเป็นครูในชนบทมากกว่าในเมือง วิทยาลัยครู ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จึงต้องการให้อาจารย์มีความสามารถไปสอนนักเรียนและจะได้ไปช่วยในการพัฒนาการเกษตรของชาวบ้านในภูมิภาคให้ดียิ่งขึ้น อีกอย่างหนึ่งคงต้องการให้อาจารย์ใช้ในการดำรงชีวิตของตนเอง ให้รู้จักปลูกผักปลูกพืชเอาไว้เป็นอาหารบ้าง

การเรียนเกษตรมีการสอนติดต่อกัน การติดตาม คือ การเฝ้าติดตามของต้นไม้ที่พันธุ์ดีมีลูกดอกออกอย่างเบาๆ แล้วเอาตานั้นมาติดที่ตาของต้นไม้ที่พันธุ์ไม่ค่อยดีที่เผลอตาออกแล้ว เพื่อให้ผลออกมาดีกว่าเดิม อาจจะใช้การต่อกิ่งโดยเอากิ่งพันธุ์ดีมาต่อกับกิ่งที่พันธุ์ไม่ค่อยดี เมื่อเวลากิ่งนั้นให้ผลจะให้ผลที่ดีหรือดกมากขึ้นเช่นเดียวกัน นักเรียนทุกคนจะได้รับการฝึกปฏิบัติเป็นอย่างดี แต่ก็ได้ผลบ้างไม่ได้ผลบ้างก็แล้วแต่ละบุคคล

นอกจากนั้นอาจารย์เกษตรของวิทยาลัย ยังได้เลี้ยงวัวต่างประเทศ ตัวใหญ่บ่อเริ่มไว้หลายตัวเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร วัวพันธุ์นั้น คือ วัวพันธุ์อเมริกันบราห์มัน มีรูปร่างที่สูงใหญ่สีขาวขนสั้นเกรียนและทึบเป็นมัน มีตัวหนึ่งที่ตัวใหญ่สุด เจ้าตัวนี้ชื่อ “เทห์” ตามรูปร่างสูงใหญ่และเทห์นั้นแหละ เจ้าตัวนี้เป็นดาราประจำฝูงมันชอบพาลูกๆของมันเดินกินหญ้าแล้วอวดโฉมให้นักเรียนดูอยู่เสมอ พวกเด็กหอก็ชอบมองหรือล้อเล่นมันอยู่ห่างๆ รุ่นที่เล่าให้ฟังว่า บางครั้งนักเรียนหอหญิงกำลังนอนอ่านหนังสือที่สนามหญ้าอยู่เพลินๆ ได้ยินเสียงอะไรดังกุกกักโกกักจึงลุกขึ้นดู เห็นเจ้าเทห์มายืน

เต๊ะท่าอยู่ คงอยากจะร่วมอ่านหนังสือหรืออยากจะกินหนังสือหรือสมุดด้วย
นั่นแหละ เลยต้องคว่ำหนังสือและสมุดแผ่นกันแนบไปไม่มีใครอยู่ดูหนังสือต่ออีก

การปลูกพืชผักนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญเพราะว่าเป็นประโยชน์ในการ
ดำรงชีวิตและให้ความรู้แก่ชาวบ้าน อาจารย์จึงให้ปฏิบัติจริงโดยให้ปลูก
ผักคะน้า ผักกาด หัวไชเท้า ฯลฯ มีสถานที่ปลูกใกล้โรงอาหารของวิทยาลัย
และโรงอาหารสาธิต เพราะตรงนั้นมีที่ว่างอยู่ ตอนเย็นๆจะเห็นชาวหอและ
นักเรียนนอกห้อมาขุดแปลงปลูกผักกันเสมอ น้องจิบที่จิบจะมาอยู่บริเวณนี้
จำนวนมาก ช่วยกันรดน้ำพรวนดินให้ผักเจริญเติบโตงอกงาม เมื่อผักโตเต็มที่

ดีและอาจารย์ตรวจแล้วก็ส่งไปให้โรงครัวของวิทยาลัยทำอาหารมาให้
นักเรียนรับประทานอีกทีหนึ่ง

นอกจากปลูกผักแล้วก็ปลูกพืชด้วย พืชที่อาจารย์แนะนำคือ
ข้าวโพด เพราะข้าวโพดเป็นพืชที่ปลูกกันมากที่ลพบุรี เนื่องจากลพบุรีมีพื้นที่
เชิงเขามาก อากาศเหมาะสม ดินก็ดีปลูกข้าวโพดได้งอกงาม อาจารย์จึงสอน
การปลูกข้าวโพดให้ โดยเฉพาะการผสมพันธุ์ข้าวโพดให้ได้ฝักข้าวโพดที่มี
พันธุ์ดี เพื่อจะได้ไปแนะนำชาวบ้านให้ปลูกข้าวโพดพันธุ์ดีไว้ จะได้ผลผลิต
มากขึ้นหรือเมื่อไปเป็นครูก็อาจจะปลูกเองเอาไว้ขายก็ได้

ข้าวโพดพันธุ์ดีที่อาจารย์แนะนำคือพันธุ์แก้วเตมาลา มาจากประเทศ
แก้วเตมาลานั้นแหละ แต่พันธุ์นี้จะใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ หากจะปลูกไว้ต้มกิน
ก็ต้องปลูกข้าวโพดหวานหรือข้าวโพดเทียนฝักเล็ก ตอนเรียนวิชาเกษตรนั้น
ในตอนเย็นๆจะเห็นนักเรียนมาชุดแปลงเพื่อปลูกข้าวโพดใกล้ๆกับแปลงผัก
แปลงข้าวโพดนี้อยู่ติดกับหอชายพิมานแมน การปลูกข้าวโพดนั้นก่อนอื่น
ก็ต้องตากหญ้าออกให้หมดขุดดินเป็นร่อง จากนั้นจึงเอาเมล็ดข้าวโพด
หยอดลงไป เอาดินกลบบางๆเพื่อกันนกมาจิกกิน พยายามรดน้ำทุกวัน
ต้นข้าวโพดก็จะงอกจากเมล็ดจนสูงท่วมหัวคน พอโตเต็มที่แล้วก็จะออกฝัก

หลังจากได้เอาผักข้าวโพดไปส่งอาจารย์ในตอนก่อนปิดเทอมแล้ว เจ้าโรจน์เห็นว่ายังมีผักข้าวโพดยังอยู่ที่ต้นข้าวโพดอีกมาก จึงชวนเพื่อนๆ ช่วยกันหักแล้วจัดการเอาไปต้มกินที่โรงอาหาร ทำให้เป็นที่ชอบอกชอบใจของเพื่อนมากเพราะได้กินของฟรี รสอร่อย สดกว่าที่ไปซื้อเขาที่ตลาดอีกด้วย ปิดเทอมแล้วต่างคนต่างก็กลับไปบ้านของตน

เปิดเทอมมาแล้วเจ้าโรจน์โดนอาจารย์เกษตรเรียกไปพบ เมื่อมันกลับจากไปพบอาจารย์มาเพื่อนๆ ก็สอบถามกันด้วยความเป็นห่วง

“อาจารย์แกลงถามว่าทำไมไปหักข้าวโพดที่แกลงเอาไว้ทำพันธุ์ ข้าก็ตอบแกว่าพวกเราไม่รู้สิกว่าอาจารย์ไม่เอาแล้ว จึงชวนเพื่อนๆ ก็พวกเอ็งนั่นแหละช่วยกันเก็บแล้วเอาไปต้มกินกัน”

“แล้วแกลงอย่างไรละ” บางคนซักต่อ “แกลงไม่ว่าอย่างไรหรอก แกลงทำโทษที่เก็บของไปโดยไม่บอกใครนะซี ให้พวกเราช่วยกันขนอัฐิที่อยู่ใกล้หอเราไปสามร้อยก้อน เอาไปไว้ที่เรือนเพาะชำ” เจ้าโรจน์บอก

“โอโฮ ตั้งสามร้อยก้อนเชียวนะ มากน่าดูเลยนะ”

“ไม่เป็นไรนา ข้ามีวิธีก็แล้วกันสบายมากไม่ต้องห่วง ว่าแต่ว่าวันนี้เย็นใครที่กินข้าวโพดในวันนั้น ช่วยข้าขนอัฐิไปให้อาจารย์ก็แล้วกัน”

“ตกลง” พวกที่ชอบกินของฟรีบอก เมื่อถึงตอนเย็นเจ้าโรจน์และเพื่อนๆ ไปที่กองอัฐิใกล้หอพัก เพื่อจัดการขนอัฐิเหล่านั้น

“เฮ้ย ทำอะไรนะ” เจ้าหนูถาม

“เอ้า ก็ทุบอัฐิให้แตกเสียบ้าง เราจะได้ไม่ต้องหนักแรงมากนักละ” เจ้าโรจน์ตอบ

“อาจารย์แกลงไม่เอาหรือ ไปทุบอัฐิของแกลง”

“เฮ้ย ไม่ว่าจะทรอก ข้าถามแกแล้วว่าสามร้อยก่อนนี่ มีทั้งก้อนเล็ก
ก้อนใหญ่ก็ได้ใช้ไหม แกก็บอกว่าได้นี่ จึงคงไม่เป็นไรทรอก” เจ้าโรจน์พูดจบก็
จัดการทุบอิฐให้แตกอีก จนเพื่อนๆ ก็อดไม่ได้ที่จะทำตาม ก่อนจะชนไปไว้ที่
เรือนเพาะชำทั้งสามร้อยก่อนตามที่อาจารย์สั่ง

ร่ำวงมาตรฐาน

“ยามกลางคืนเดือนหงาย เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา เย็นอะไรก็
ไม่เย็นจิต เท่าเย็นผูกมิตร ไม่เปื้อนระอา เย็นร่มธงไทยโบกไปทั่วหล้า เย็นยิ่งน้ำ
ฟ้ามาประพรมเอ๋ย”

เสียงเพลงของร่ำวงมาตรฐาน ได้ยินทั่วไปในหอเมื่อนักเรียนได้เรียน
วิชานาฏศิลป์ ทั้ง ”งามแสงเดือนมาเยือนสองหล้า งามใบหนามาสู่วงรำ (ข้า)
เราเล่นกันเพื่อสนุก เปลื้องทุกข์ให้วายระกำ ขอให้ เล่นพ็อนรำ
เพื่อสามัคคีเอ๋ย” หรือ “รำมาชิมารำ มาเรียงระบำกันให้สนุก ยามงานเรา
ทำงานจริง ไม่ละไมทั้งจะเกิดเข็ญทุกข์ ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น ตามเชิงเช่น
เพื่อให้สร้างทุกข์ ตามเยี่ยงอย่างตามยุค เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม...” ฯลฯ

เพลงเหล่านี้ใช้ประกอบในการร่ำวงมาตรฐานที่ทุกคนที่เรียน
วิทยาลัยครูจะต้องเรียนทั้งทำ ”สวดสร้อยมาลา” “ชักแบ่งผัดหน้า” หรือ
“รำส่าย” ฯลฯ เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกของไทยไว้ รวมทั้ง
เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปสอนเด็กๆ ได้เมื่อออกไปเป็นครูนั่นเอง

นอกจากร่างมาตรฐานแล้ว การร้องเพลงไทยเดิมก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องเรียนด้วย เพลงไทยเดิมเสมือนยาหม้อใหญ่อีกหม้อหนึ่ง ที่คนที่เรียนในวิทยาลัยแม้ชาวหอก็รู้สึกยากลำบากในการร้อง เพราะว่าการเอื้อนต่าง ๆ นั้น ทำกันไม่ค่อยจะได้

“อันดวงจิตของครูผู้สอนสั่ง ย่อมคิดหวังให้ศิษย์สัมฤทธิ์ผลเออ เออ เอ้อ เอิง เอย ย่อมคิดหวังให้ศิษย์สัมฤทธิ์ผล..... “ เรียกว่าก็จะเอื้อนหมดเพลงเล่นเอาเหงื่อแตกก็แล้วกัน

แต่ที่ยากกว่าก็การร่างมาตรฐานนั้นแหละ เพราะนอกจากจะต้องร้องแล้วยังต้องรำออกท่าทางอีก ร่างมาตรฐานอีกทุกท่า ท่าต่างๆเหล่านั้น ต้องใช้ทั้งมือทั้งเท้าให้สัมพันธ์กัน หากวางท่าไม่ดีอาจจะล้มลงก็ได้เอาเขาแย

บ่ายวันเสาร์นั้น ชาวหอทั้งหลายร่วมกันฝึกซ้อมการรำทำร่างมาตรฐานต่างๆที่ได้เรียนมา เพื่อให้รำได้ดีจะได้ไม่โดนอาจารย์ว่าได้ทั้งเจ้าศัล เจ้าต้อย เจ้ามลและวุฒิ ลองรำกันได้สักพักหนึ่ง เจ้าโต้งไม่รู้โผล่มาจากไหนมายืนดู เพื่อนๆก็เรียกมาซ้อมรำด้วยกัน มันกลับบอกว่าสบายมาก ทำรำอย่างนี้รำได้อยู่แล้ว เลยยื่นวิพากษ์วิจารณ์คนอื่นอยู่วงนอก

“เฮ้ย ไอ้ต้อยจะควักกะบิไปขายหรือไงวะ”

“จิบซิจิบ เหมือนพีจิบ น้องจิบนั้นแหละ”

“ไอ้วุฒิเดินให้เป็นจิ้งหะชิ ไม่ใช่เดินจ่ายตลาดอย่างนั้น” ฯลฯ

เจ้าโต้งมันอวดรู้ทุกอย่าง หากคนที่ซ้อมรำไม่อดกลั้นแล้ว คงจะมีการรำมวยไทยแถมจากร่างมาตรฐานเป็นแน่

บ่ายวันจันทร์เป็นวิชานาฏศิลป์ อาจารย์เรณูที่สอนวิชานาฏศิลป์ เป็นคนที่ดู ทั้งนักเรียนชายและหญิงจะกลัวท่านมาก ได้ข่าวว่าชาวหอ

หญิงจะกลัวแกลเป็นพิเศษ เพราะใครที่ปฏิบัติตัวไม่เรียบร้อยจะโดนอาจารย์ดู
อยู่เสมอ

หลังจากเข้าสอนแล้ว อาจารย์ได้ลองเปิดเพลงให้ฟัง เพื่อจะฝึกทำ
รำเดิมที่ได้สอนไปแล้ว จะดูว่านักเรียนจะจำทำที่แกลสอนได้หรือไม่

“ชาวไทยเราเอ๋ย ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่ การที่เราได้เล่น
สนุก เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้ เพราะชาติเราได้เสรี มีอิสระสมบูรณ์ เราจึง
ควรช่วยชูชาติ ให้แก่งกวางเจดจรรย์ญ เพื่อความสุขเพิ่มพูน ของชาวไทยเรา
เอ๋ย”

เสียงเพลงจากเทปได้ยินไปทั่วห้อง อาจารย์ก็มองดูว่าลูกศิษย์คน
ใดที่รำยังไม่ค่อยดี เพื่อจะได้ช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง หลังจากมองกราดไปทั่ว
แล้ว อาจารย์มองจ้องไปที่ไอ้โต้งทำเอามั่นสะดุ้งโหยง

อาจารย์เดินไปยืนดูเจ้าโต้งรำ เล่นเอาหน้ามันซิดเป็นไก่อต้ม

“รำอย่างไร นายโต้ง แกลเดินไปหยุดดูเจ้าโต้งรำ ทำเอาเจ้าโต้ง
หน้าซิดมากเข้าไปอีก

“ทำไม่รำอย่างนี้” อาจารย์พูดพร้อมกับเอามือไปตีที่แขนเจ้าโต้ง
อย่างเย้าเล่นและทำโทษด้วย

ทำให้วุฒิ เจ้ามลและเจ้าศลที่รำอยู่ในห้องนั้นแทบจะกลิ้งหัวเราะไว้
ไม่อยู่ เจ้าโต้งหันมาเห็นเข้ามันจึงรีบสะบัดหน้าหนีไปทางอื่น คงจะอายพวก
เราที่โดนทำโทษ เพราะไม่ฝึกรำเมื่อมีเวลาว่างอยู่ที่หอ เมื่อวันเสาร์นั่นเอง

ไปเที่ยวในเมือง

“เฮ้ย ไปเที่ยวในเมืองกันดีกว่า” เจ้าหนูชวนพรรคพวกที่กลับมาจากกินข้าวเย็นแล้ว

“ไปดูหนังที่หอประชุมดีกว่า ไม่ต้องเดินด้วย เขาว่าวันนี้หนังดีนะเว้ย” เจ้าสลบอก

“มันจะสนุกกว่าหนังที่โรงได้อย่างไร หนังเพิ่งออกใหม่ๆพร้อมกับกรุงเทพฯ เลยเชียวนะ” เจ้าหนูโฆษณาชวนเชื่อ

“หรือใครจะไม่ได้ไปดูนะเว้ย” เจ้าหนูเล่นตัว

“เฮ้อ! ไปก็ไป จะไปเป็นเพื่อน” เจ้ามลเกรงว่าเพื่อนจะไปกันหมด

“วุฒิละไปไหม” เจ้าชวน

“ไปซิไป ไบไหนก็ไป” วุฒิตอบทันที

จากนั้นเด็กหอกกลุ่มนั้นจึงออกเดินทางไปในเมือง โดยใช้บริการเดินออกทางโรงเรียนอนุบาล เพราะวันนี้ที่หอประชุมในวิทยาลัยมีหนังวันศุกร์ หากเดินไปออกประตูวิทยาลัย จะพบกับเพื่อนๆ ที่มาดูหนัง อาจถูกชักชวนให้ดูหนังที่หอประชุม ก็คงจะอดไม่ได้ไปดูหนังใหม่ที่ตลาดเป็นแน่

อยู่หอผู้ชายก็ดีไปอย่าง เพราะเวลาที่จะออกไปนอกหอ ไปเที่ยวในเมืองไม่ต้องขออนุญาตใคร คงเพราะเป็นผู้ชายนั่นแหละ ครูบาอาจารย์จึงไม่ค่อยห่วงนัก ไม่เหมือนหอหญิงที่จะออกจากวิทยาลัยแสนจะยาก ต้องให้ผู้ปกครองมารับและเซ็นขออนุญาต มีเวลาไปกลับชัดเจน จึงจะได้ไปเที่ยวตามที่ตนต้องการได้ เพราะทางวิทยาลัยเป็นห่วงผู้หญิง ไม่เหมือนผู้ชายที่ไม่ห่วงเท่าไร เพราะคงไม่ไปทำเรื่องเสื่อมเสียเป็นแน่ การจะไปมีเรื่องมีราวกับใครก็คงไม่ค่อยมี เพราะเรียนทางครูก็คงรู้สถานะของตนดี แม้จะมีบ้างเหมือนกันแต่ก็ไม่มากมายอะไรนัก

ออกจากวิทยาลัยได้ ชาวหอก็เดินไปตามฟุตบอลที่เปตลาด แต่วันนี้
ต้องทำเวลาหน่อยเพราะว่าต้องไปทันหนังฉายรอบหนึ่งทุ่ม จะมาเดิน
เอ้อระเหยชมธรรมชาติเหมือนเดินไปเที่ยวหลังอาหารเย็นเหมือนวันก่อนๆ
คงไม่ได้

“เดินตามควายหรือไง” เจ้าสลถามเจ้าหนูที่รีบเดินเอาๆออกหน้า
เพื่อน

“เฮ้ย มัวแต่โอ้อ่อยก็ดูหนังไม่ทันหรือจะบอกให้” เจ้าหนู
เตือน

“ทันแน่แล้ว อีกตั้งนานกว่าหนังจะฉาย” เจ้ามล บอก
“แต่ถ้าตัวหมดแล้วคงจะรู้สึก” เจ้าหนูบอก
“เออ จริงด้วย” ทุกคนพูดออกมาแทบจะเสียงเดียวกัน
จากนั้นทุกคนก็รีบเดินมากขึ้น แทบจะไม่ได้ชี้ชวนกันดูอะไร
เสียงพูดคุยกหายไป ไม่เหมือนเมื่อเดินมาเที่ยวตลาดเฉยๆในวันธรรมดา
มาถึงโรงหนังนารายณ์ประสิทธิ์แล้วยังไม่ค่อยเห็นมีคนดูเลย

“เฮ้ย เขาเข้าไปในโรงหมดแล้วมั้ง” เจ้าหนูบอก
“ทำไมมันถึงเร็วนี้วะ” เจ้ามลยังสงสัย
“ไปถามที่ขายตั๋วเขาดีกว่า” เจ้ามล ออกความเห็น
ทั้งหมดจึงรีบไปที่ห้องขายตั๋วทันที
“โอ้ ไม่หมดหรอกว่าแต่ว่าตอนนี้ยังมีคนมาซื้อไม่ถึงสิบคนเลย
เวลาก็อีกนานไม่ต้องรีบหรอก ไปเดินเล่นกันก่อนก็ได้” คนขายตั๋ว บอก

“ข้าวแล้วมันคงทัน ตัวยังไม่หมดหรอก” เจ้าสลบ่นทำเอาเจ้าหนู
ที่รีบบอกให้มาเงียบเสียงลง

“พวกเรานั่งเล่นคุยกันอยู่ที่นี้ละ ไปเดินเล่นเพลินเดียวไม่ทันกลับมา
ดูหนัง” วุฒิออกความเห็น

“ตกลง” ทุกคนพูดเกือบพร้อมกัน

จากนั้นก็ตั้งวงคุยกันที่หน้าโรงจนอีกสักพักใหญ่จึงมีคนเริ่มมาดูโปรแกรมและซื้อตั๋วหนังบ้าง ใกล้เคียงแล้วทุกคนจึงชวนเข้าโรงหนังหนึ่งที่ฉายคืนนั้นเลิกไม่ตึกนัก

“เฮ้ยไปกินไอศกรีมแก้หิวกันก่อนดีกว่า” เจ้าสลชวน

“ดีเหมือนกัน อาทิตย์นี้ยังไม่ได้กินเลย” เจ้าหนูตอบรับ

หลังจากทุกคนตกลงใจแล้วก็ชักชวนกันเดินเพลินไปเข้าร้าน “สวีตไอศกรีม” เจ้าเก่าใกล้ๆ โรงหนังนั่นเอง ไอศกรีมร้านนี้เป็นที่ชื่นชอบของเด็กหอและชาวลพบุรีทั่วไป ไปครั้งใดเขาจะเห็นร้านมีคนนั่งกินอยู่เสมอ คงเป็นเพราะไอศกรีมรสอร่อยนั่นแหละ วุฒียังชอบกล้วยหอมเขียวที่ผ่านเครื่องลูกแข่งแข็ง เสริฟมาพร้อมกับเนยแข็งรสดี เขาเห็นวาร์สอร่อยแปลกๆ ดีด้วย พรรคพวกส่วนใหญ่ก็ชอบกันทั้งนั้น

เมื่อออกมาจากร้านไอศกรีมแล้ว ทุกคนเห็นว่ายังไม่ตึกนัก น่าจะเดินเที่ยวตลาดกันสักรอบ ดูบรรยากาศในตอนกลางคืนสักพักก็คงจะดี จึงชักชวนกันเดินไปที่ตลาดริมน้ำตั้งแต่ท่าหิน ท่าขุนนาง บังเอิญที่วัดมณีชลขันธ์ซึ่งอยู่คนละฝั่งกับตลาดมีหนังฉาย จึงเดินข้ามสะพานไปที่วัด ปรากฏว่าหนังที่ฉายเป็นหนังที่สนุกในคืนนี้ จึงดูกันเพลินไป

“กลับกันเถอะเรา” ใครบางคนเอ่ยชวน

“อีกเดี๋ยวน่า กำลังสนุกเลย” เจ้าหนูขอร้อง

“เอาแต่เดี๋ยวกลับนะ มันจะตึกมากแล้ว” พรรคพวกบอก

แม้จะอยากนั่งรถเมย์กลับแต่ปรากฏว่ารถเมย์ได้เลิกไปนานแล้ว จึงจำใจต้องเดินทั้งๆ ที่ทุกคน ซักจะง่วงนอนแล้ว บางคนก็เดินบ่นถึงการที่ต้องกลับตึก ทั้งที่คิดว่าจะมาแค่ดูหนังเท่านั้น แต่เวลาจะเดินเที่ยวไม่มีใครคัดค้านแต่อย่างใด

ถึงวิทยาลัย ปรากฏว่าประตูปิดแล้วเพราะได้กลับวิทยาลัยเลย กำหนดเวลาที่ประตูจะปิด ทุกคน รู้ว่าคงต้องไปเข้าประตูโรงเรียนอนุบาลที่อยู่ใกล้หอเสียแล้ว จึงพากันเดินต่อไปที่ประตูโรงเรียนอนุบาลที่อยู่ถัดไป แต่ประตูของโรงเรียนอนุบาลก็ปิดแล้วเช่นกัน คงปิดก่อนประตูวิทยาลัยเสียด้วย

แต่ดีที่กำแพงโรงเรียนไม่สูงเหมือนวิทยาลัยแล้วอยู่ห่างออกมา ไม่เป็นการ
ประเจิดประเจ้อนักในการปีนกำแพงโรงเรียน

“เราคงปีนไม่ได้ เพราะไม่เคยปีน” วุฒิบอก

“ไม่ยากหรอก ปีนไม่ได้ก็ปีนให้ได้ก็พอ” เจ้าหนูแฉะ

“เราจะช่วยส่งให้” เจ้าศรรับอาสา

“ดีเหมือนกัน ชอบใจ” วุฒิบอก

เพื่อนๆ จึงช่วยกันส่งวุฒิที่เป็นโรคกลัวความสูงให้ปีนขึ้นไปก่อนเป็น
คนแรก วุฒิร้องอะอะเสียงดังก่อนที่จะค่อยๆ หย่อนตัวลงด้านในของกำแพง
อย่างทุลักทุเล จากนั้นเพื่อนๆ ก็ค่อยๆ ทะยอยกันปีนกำแพงมาจนครบ
ระหว่างทางที่เดินเข้าหอวุฒิครุ่นคิดว่า ต่อไปจะไปดูหนังที่ตลาดกับเจ้าพวกนี้
ดีหรือจะฝึกปีนกำแพงไว้ก่อนดี

หลังจากนั้นต่อมา วุฒิเหมือนจะเปลี่ยนเป็นอีกคนหนึ่งที่ชอบไป
เที่ยวในเมืองอยู่เสมอเพราะในเมืองมีหนังใหม่ๆ ที่สนุกอย่างหนึ่งรวมทั้งยังมีสิ่ง
อื่นๆ ที่น่าตื่นตาตื่นใจกว่าในวิทยาลัยอีกด้วย

“คนที่ได้เกรดไม่คอยดี คงจะต้องพยายามสนใจการเรียนให้มากขึ้น
หากไม่ทำตัวเสียใหม่ ระวังจะผิดหวังนะ”

อาจารย์หลายท่านได้เตือน แต่วุฒิไม่คอยสนใจนัก แม้ว่าตนเองจะ
ได้เกรดไม่คอยดีหลายครั้งก็ตาม เพราะคิดว่าเทอมต่อไปคงจะได้เกรดดีขึ้น
เพราะตอนเรียนมัธยมมีผลการเรียนดีอยู่แล้ว จึงปฏิบัติตัวตามสบาย

วันเศร้าของชาวหอ

“ปรี๊ดๆๆๆๆ” เสียงแตรรถเซฟโรเล็ตคันใหญ่เจ้าเก่าของวิทยาลัย ซึ่งจอดอยู่ใกล้ๆโรงอาหารดั่งขึ้น ขณะที่ชาวหอกำลังรับประทานอาหารเย็นกันอยู่ที่โรงอาหาร

“เฮ้ย เสียงแตรรถนี่หว่าใครนะมากดแตรเล่นนะ คนกำลังจะกินข้าว” เจ้าหน้อยบ่น

“คงไม่มีอะไรหรอก คนขับเขาคงกดแตร แล้วก็ลงไปก็เท่านั้น กินข้าวกันดีกว่า” พี่โมทย์เพื่อนที่มีอายุรุ่นพี่บอก

“แต่ไม่มีใครกดแตรเลย บนรถก็ไม่มีใคร” เจ้าโต้งว่า

“คงจะอะไรมันค้างมั้ง” เจ้าสรคาค

หลังจากนั้นทุกคนก็กินข้าวกันต่อไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ค้ำวันนั้นชาวหอบางคนกำลังดูหนังสืออยู่ที่ห้อง Study บางคนก็ใส่ชุดนอนเตรียมเข้านอนแล้ว

“เฮ้ย อาจารย์ช่วงฤดูกร.....วะ” เจ้านิตตะโกนบอกพรรคพวก

“ที่ไหนหรือ” หลายคนถาม

“เลยหน้าวิทยาลัยไปหน่อย” บอกเสร็จมันก็วิ่งไปบอกคนอื่น ๆ อีกทางหนึ่ง

“เฮ้ย ช่วยกันเว้ย อาจารย์ช่วงฤดูกรุมเร็วๆเข้า” ชาวหอรีบบอกต่อกันแล้วรีบวิ่งไปที่หน้าวิทยาลัยทันที บางคนก็คว้าไม้ใกล้ๆนั้นติดมือไปด้วย หลายคนก็ใส่ชุดนอนอยู่ก็รีบวิ่งมากับเขาเพื่อจะไปช่วยอาจารย์ที่หน้าวิทยาลัย

พอไปถึงหน้าวิทยาลัย ก็ถามชาวหอบางคนที่กำลังเดินเข้ามาในวิทยาลัยทันที

“อาจารย์อยู่ไหนละ”

“เขาเอาไปนอนมัยแล้ว แก่เสียแล้วละ โดนรถชนเต็มทีเลย” เจ้านั้นบอก

“แหม ไม่น่าเลย” คนที่กลับมาด้วยกันว่า

“จั้นหรือ” ชาวหอจึงมารู้ความจริงที่ตรงนั้นว่า อาจารย์ช่วงที่เป็นอาจารย์สอนศิลปะก็ขับรถจักรยานกลับจากช่วยตกแต่งร้านในงานฤดูหนาว ซึ่งจะจัดขึ้นอีกไม่กี่วันที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ถูกรถยนต์ชน ไม่ใช่ถูกรุมตามที่ได้ยินคนตะโกนบอกอย่างรวดเร็วจึงฟังกันไม่ค่อยชัดนั้นหรอก ความเศร้าได้มาเยือนจนพูดจาอะไรไม่ค่อยออก ชาวหอที่ตามมาทั้งหมดจึงเดินออกจากวิทยาลัยไปดูที่เกิดเหตุที่มีรอยแสดงว่ารถยนต์ชนท้ายรถจักรยานของอาจารย์จนอาจารย์กระเด็นไปไกลหลายเมตรเสียชีวิตทันที ทำความเสียใจให้ทุกคนมากยิ่งขึ้น ต่างกันว่าคนที่ขับรถยนต์โดยไม่ระวังกันยกใหญ่ บางคนก็ไปดูอาจารย์ที่เขาเอาศพไปไว้ที่อนามัยในเมือง ที่อยู่ไม่ไกลจากวิทยาลัยนัก

หลังจากอยู่ที่ถนนสักพักหนึ่งแล้ว ต่างก็ชวนกันกลับเข้าวิทยาลัยเดินคุยกันมาอย่างอ่อนแรงไม่เหมือนตอนแรกที่วิ่งจะไปช่วยอาจารย์วิพากษ์วิจารณ์ว่าอาจารย์ไม่น่าจะมาเสียชีวิตตั้งแต่อายุยังไม่มากเลย อาจารย์สำเร็จการศึกษาแล้วมาสอนที่วิทยาลัยยังไม่ถึงปี แถมยังรู้มาอีกว่าอาจารย์ยังไม่ได้รับปริญญาบัตรเสียด้วยจึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเป็นอย่างมาก

“เมื่อเย็นนี้ รถยนต์มีเสียงแตรดังโดยไม่มีคนขับนี่นะ” เจ้าไต้งพูดขึ้นขณะเดินกลับหอ

“นั่นนะซี ไม่รู้เป็นกลางบอกเหตุอะไรหรือเปล่า” ชาวหอในกลุ่มสงสัย

“ไม่รู้ซี มันแปลกจริงๆ มาตรงกันพอดี” บางคนให้ความเห็น

หลังจากวันนั้นแล้ว ชาวหอมีแต่ความเศร้า จะพูดคุยกันแต่เรื่องการเสียชีวิตของอาจารย์ช่วงเป็นส่วนใหญ่ แม้ในขณะนั้นจะใกล้เวลาส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ก็ตาม

กีฬาในร่ม

อยู่หอไม่ใช่จะมีแต่การออกกำลังกายในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่เรียกว่าเป็นกีฬากลางแจ้งเพียงอย่างเดียว ชาวหอยังมีกีฬาในร่มเพื่อฝึกสมองทดลองปัญหาหรือฝึกไหวพริบปฏิภาณอีกด้วย คือ การเล่นไพ่นันเอง ไพ่ที่เล่นก็มีหลายอย่าง มีอย่างหนึ่งที่ชาวหอในสมัยนั้นนิยมเล่นกัน เป็นไพ่ที่สนุกเรียกว่าเล่นแล้วไม่ค่อยยอมลุกเพราะยังไม่หมดเกม แถมยังมีความหวาดเสียวตื่นเต้นดีด้วย คือ การเล่นรัมมี่

การเล่นไพ่นี้เอาความสนุกสนานกันเป็นส่วนใหญ่ จะมีเดิมพันติดปลายนิ้วกันก็เพียงเล็กน้อย แต่ที่น่าจะระวังมากคือต้องไม่ให้อาจารย์ประจำหอเห็นก็แล้วกัน

บ่ายวันนั้นชาวหอรู้สึกดีใจที่อาจารย์ไม่อยู่หอ ต่างซุบซิบบอกกันทั่วไป โดยเฉพาะพวกที่อยากเล่นไพ่นานแล้ว

“อาจารย์วิชาคงไปในเมือง เห็นไม่อยู่นานแล้ว” ล้าพรบอก
“เราปิดประตูใส่กลอนข้างบนทางด้านอาจารย์วิชาไว้ก่อน เพื่อเหนียวหากแกลกลับมาทางด้านนี้ อาจารย์วิชาช่วยไม่เป็นไรหรอก อาจารย์แคงไปต่างจังหวัดไม่อยู่สองสามวันแล้วนะ” เจ้าหนูที่มีความรอบคอบแนะแนวทางซึ่งพรรคพวกก็เห็นด้วย

หลังจากดำเนินการปิดประตูด้านอาจารย์วิชาแล้ว ชมรมกีฬาในร่มก็จัดการตั้งวงบนชั้นสองทันที “สบายแล้วเรา” หลายคนบอก จากนั้นก็จัดการจั่วไพ่กันเป็นการใหญ่ สนุกสนานสำราญบานใจกันถ้วนหน้า บางครั้งก็มีหยอกเย้ากระเซ้าแหย่กันบ้าง หลังจากเล่นไปได้สักพักหนึ่ง เจ้าต้อยที่นั่งหันหน้าไปทางประตู สังเกตว่าดูเหมือนจะมีขาเดินเข้ามา มันจึงแหงนขึ้นมองแล้วผล็วร้องเสียงดังว่า

“อาจารย์” จากนั้นเด็กหอทั้งวงก็เงยบกริบ ปล่อยให้อาจารย์วิชา ที่ย่องมาที่วงไพ่เทศนากันต่อไป

“ดีนักนะ เล่นกันสนุกไปเลย บอกหลายครั้งแล้วว่าอย่าเล่นวางแผนปิดประตูกันไว้อย่างดี จนครูต้องอ้อมมาขึ้นทางนี้ อ้าว โมทย์รุ่นพี่ก็เล่นกับเขาด้วยเหมือนกันรี” อาจารย์มองไปที่พี่โมทย์ที่เรียนชั้นเดียวกัน แต่ที่มีอายุมากกว่าเพื่อนในวงและเป็นนักกีฬาของวิทยาลัยเสียด้วย

“ดูๆเขานะครับ” พี่โมทย์บอกแล้วยิ้มอายๆ

“ดีแล้วคงต้องลงโทษกันเสียบ้าง คราวหลังจะได้ไม่เล่น ไปทุกคนไปขุดบ่อขยะที่ใกล้ห้องน้ำที่เหลือให้เสร็จ จัดการให้เรียบร้อยนะ”

“ครับ” เสียงรับคำพร้อมๆกัน ก่อนที่จะแยกวงไปทำงานที่อาจารย์สั่งทันที

เมื่อมาถึงที่ช่างห้องน้ำเรียบร้อยแล้ว ทุกคนก็ร่วมกันขุดดินเพื่อให้เป็นบ่อสำหรับทิ้งขยะ ต่างพูดคุยถึงการเดินไฟที่ผ่านมาว่า อาจารย์ไม่น่าจับได้เลย แต่คงเป็นเพราะเราปิดประตูใส่กลอนไว้ จึงกลับเป็นที่ผิดสังเกตเป็นแน่

“เฮ้ย ทำอะไรกันนั่นนะ” เจ้าคุณลย์ที่ไปในวิทยาลัยกับเพื่อนสองสามคน กำลังเดินกลับหอร้องถาม

“ขุดใส่เดือนกันนะ ไม่มีอะไรหรอก” เจ้าหนูตอบ

“อ้อ นึกว่าทำอะไร” มันพูดเท่านั้นแล้วก็เดินเข้าไปท่ามกลางเสียงหัวเราะของสมาชิกชมรมกีฬาในร่ม เพราะเจ้าคุณลย์คิดว่าคงขุดใส่เดือนไปใช้ในการเรียนวิชาชีววิทยา ผ่าดูอวัยวะภายในด้วยกล้องจุลทรรศน์นั่นเอง

หลังจากวันนั้นแล้ว การจะเล่นกีฬาในร่ม ชาวหอก็ต้องระวัง อาจารย์มากขึ้นไปอีก ต่างคิดหาทางจะเล่นโดยที่อาจารย์จับไม่ได้

“ระเล่นร่มมีกันไหม” วุฒิเอ่ยชวนเจ้าระเพื่อนสนิทคนหนึ่ง หลังจากที่ยกข้าวกลางวันของวันเปิดเรียนวันหนึ่งแล้ว

“เราเล่นไม่ค่อยเป็นหรือร่มมีนะ เคยเห็นแต่ที่หอเขาเล่นกัน”

เจ้าระบอก

“ไม่เป็นไรเดี๋ยวตัวให้สบายมาก ไม่ยากหรอกถ่ายนิดเดียว”

วุฒิชวนต่อ

“เล่นเมื่อไรละ” เจ้าระถาม คงอยากจะเล่นขึ้นมาเหมือนกัน
“ตอนนี้เลยละ มีเวลาว่างตั้งเยอะ” วุฒิบอกเพราะอยากจะเล่นมานานแล้ว

“เดี๋ยวก็ต้องเข้าเรียนแล้ว” เจ้าระยังไม่แน่ใจ

“ไม่เป็นไร เข้าเรียนเราก็เลิก เดี่ยวจะหาที่ติ๋งที่อาจารย์ไม่เห็นแน่ ทั้งอาจารย์ที่หอและอาจารย์ที่วิทยาลัยด้วยไม่ต้องกลัว” วุฒิบอกเล่นเอา เจ้าระเชื่อมั่นต้งจึงตอบตกลงและเดินตามมาทางที่จะเข้าหอซึ่งก็มีเด็กหอที่อยู่บริเวณนั้นเดินตามมาก็สองคน คือเจ้าหนูกับเจ้าต้อย เพราะวุฒิได้ชวนไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว รวมถึงคนก็ครบตามที่คิดไว้พอดี

การเล่นรัมมี่ เป็นการเล่นไพ่ที่ฝึกสมองทดลองปัญญาจริงๆ เพราะเวลาเล่นต้องใช้สติปัญญาเป็นอย่างมาก รวมทั้งต้องมีวิชาเดาใจคนช่วยด้วย

คนที่เล่นรัมมี่จะรู้ว่าการเล่นรัมมี่นี้มีผู้เล่นวงหนึ่งสามถึงสี่คน การเล่นก็จะจั่วไพ่ขึ้นมาแล้วจะเก็บไว้ หรือทิ้งก็แล้วแต่การพิจารณาและเดาใจคนที่อยู่ในวงว่าจะเก็บหรือทิ้งไพ่ตัวใด มีการน็อกและน็อกมัดเรียกว่าจบเกม แต่ละเกมก็จะจดแต้มไว้ คนที่สะสมแต้มหลายเกมได้ครบสามร้อยหรือห้าร้อยแต้มก่อน จะเป็นผู้ชนะ

สิ่งสำคัญในการเล่นที่จะขาดไม่ได้คือกระดาษที่เอาไว้จดแต้มนั้นแหละ เพราะว่าจะใช้ความจำ จำเอาอย่างเดียวนั้นไม่ได้ อาจจะมีการเขียนกันได้ ผลเอๆจะมีการรวมเลขผิดเสียเปล่าๆ หากคนที่แพ้หรือแต้มกำลังตามหลังอยู่เป็นคนรวมแต้ม ทั้งนี้ เพราะกลัวว่าจะทำให้ตนหมดสติก็แก้ตัวนั่นเอง

การเล่นรัมมี่ที่มีการจดแต้มนี้แหละเป็นสาเหตุให้รู้จักกันเป็นนัยๆ ว่าอาจารย์ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เล่น แม้ว่าบางคนจะอ้างว่าเป็นกีฬาในร่มเล่นกันสนุกๆก็ตาม จึงต้องหลบๆซ่อนๆเสมอเวลาเล่น เพราะหากไม่ดูลาดเลาให้ดีแล้ว ถ้าอาจารย์มาพบเข้าก็อาจจะเป็นเรื่องได้

เมื่อเดินเลี้ยวที่โรงอาหารมาสักหน่อย วุฒิก็กิพาพรรคพวกสามคน เดินไปที่ใกล้ๆห้องน้ำของชาวหอ

“เล่นในห้องน้ำหรือ ไม่เอาหรอก เปียกไปทั้งตัวแน่ มีแต่น้ำทั้งนั้น ”
เจ้าระบอบ

“เฮ้ย อย่าตาต๋านักซี หัดตาสูงเสียมั่ง” วุฒิอธิบาย
พูดแล้ววุฒิก็เหลือบมองขึ้นไปบนที่ไว้แทงค้ำน้ำที่สูบน้ำบาดาลขึ้นมา
เพื่อเอาเก็บไว้แล้วปล่อยไปให้เด็กหอได้ใช้กันนั่นเอง

“โอย ไม่เอาหรอก หล่นลงมากระดุกออกนอกเนื้อเชียวนะเว้ย”
เจ้าระทำหน้าเบ้

“ตกลงมา ข้าว่าเป็นข่าวใหญ่แหงๆ” เจ้าต๋อยกระเช้าเล่น
“ฮัดโฮ่ ปอดไปได้ เขามีที่ขึ้นเราก้ขึ้นไปตามนั้น ไม่เห็นน่ากลัวอะไร
ขึ้นต้นไม้ยังยากกว่านี้อีก ไปใครจะเล่นก็ขึ้นมา ใครไม่ขึ้นก็กลับไป เดี่ยวเล่น
ได้ไม่กี่เกมก็จะได้เวลาเข้าเรียนแล้ว” วุฒิบ่นพร้อมกับรีบเดินนำหน้าไปถึงก็
ไต่บันไดขึ้นไปทันที ตอนนี้เขาปีนขึ้นที่สูงได้เก่ง ไม่เหมือนแต่ก่อนนี่ตอนที่ไป
ดูหนังที่ตลาดแล้วกลับมาตึกๆ ปีนข้ามกำแพงโรงเรียนอนุบาลที่ไม่สูงนักยัง
กลัวมาก

หลังจากรื้อดูท่าที่สักพักหนึ่ง ชาวหอทั้งสี่คนก็ค่อยๆไต่บันไดขึ้นไป
ทีละคนสองคนตามเจ้าวุฒิ แต่ปากไม่วายบ่นเสียงพิมพ์่า สักพักหนึ่งก็ถึง
ข้างบนที่ไว้แทงค้ำน้ำ

“บอกแล้ว สถานที่ปลอดภัยไม่มีใครเห็น วิวสวยงามมองได้ไกล
อากาศเย็นสบายดีจริงๆเหมือนกับปีนเขาขึ้นมาเที่ยวเลยละ” วุฒิคุยขณะ
ที่เพื่อนบางคนเอาผ้าเช็ดหน้าออกมาเช็ดเหงื่อ แล้วเหลือบมองลงมาข้างล่าง

“ตามสบายเพื่อน” วุฒิบอกพร้อมกับนั่งขัดสมาธิ คนอื่นก็นั่งลง
ขัดสมาธิเช่นเดียวกัน สักครู่การเล่นร็่มมีก็เริ่มขึ้น

หลังจากเล่นไปได้สักระยะหนึ่ง เสียงนือก นือกมิด และเสียงบ่นว่า
ที่ตั้งแ้วอยู่ตลอดเวลาที่ผ่านมาไป รวมถึงการสอนให้เพื่อนเล่นร็่มมีให้เป็นหรือ
ให้เก่งดังสอดแทรกเป็นระยะๆ

“ออด ๆ ๆ” เสียงออดเข้าเรียนดังได้ยินมาแ้วๆ

“เฮ้ย ออดเข้าเรียนแล้ว เลิกกันเถอะ” เจ้าระบอบเตือน

“เดี๋ยวก่อนน่า ยังมีเวลา อีกเกมสองเกมเท่านั้น” วุฒิบอก

หลังจากนั้น วงร็มนี่ก็เล่นกันต่อไป จนจารย์ระ ต้องบอกว่า
“เข้าไปก่อนละนะ”

“เฮ้ย ไปได้อย่างไร เอ็งไปก็ไม่ครบขานะซี แล้วจะเล่นกันได้ยังไง
เขาเรียนกันแล้วขึ้นไปตอนนี่โดนอาจารย์ดูายเขาแน่ ขาดเรียนสักครึ่งวันก็
ไม่เป็นไร เดี่ยวข้าตัวให้ก็ได้ ” จุฒิบอกทั้งๆที่เขาเองไม่รู้ว่าจะได้ยังไง
เพราะคงไม่รู้เรื่องเหมือนกัน

ตกลงทั้งสี่คนก็เล่นร็มนี่กันต่อไปอย่างสนุกสนาน ผลัดกันน็อกผลัด
กันเสียค่าโง่กันจนเย็นเมื่อไร ก็ไม่รู้

“แกร้งๆ แกร้งๆ”

เสียงระฆังใกล้โรงอาหารได้ยินแว่วๆลอยลมขึ้นมาเป็นสัญญาณให้รู้
ว่า เวลาอาหารเย็นของเด็กหอได้เริ่มขึ้นแล้ว

“ไปกินข้าวกันหรือยัง” บางคนชวน

“เดี๋ยวก็ได้ ไปตอนนี่คนเยอะต้องยืนเข้าคิวนาน อีกลักเกมสองเกม
ก็จะจบแล้ว”

“ดีเหมือนกัน จะได้แก้ตัว เดี่ยวจะน็อกมิดให้ดู” เจ้าหนูบอก

เวลาผ่านไปนานพอดูว่าจะหมดแต่ละเกม อาจเป็นเพราะการ
ระมัดระวังในการทิ้งไพ่ เพื่อไม่ให้โดนน็อกเสียค่าโง่เกมทำๆนั่นเอง

“ไปกินหรือยัง เดียวกับข้าวหมดนะ” บางคนบอกอีก

“ฮั้โฮ่ กลัวไปได้ มีหรือเคยกับข้าวหมด มีแต่เหลือเติมให้ก็ได้อีก
ตอนทำๆ อีเกมเดียวเกมสุดท้ายอยู่แล้ว ทำให้ตีใครอย่าทำเสียค่าโง่แล้ว
กัน” จุฒิบอกอีกครั้ง

คงเป็นเพราะเกมสุดท้ายนี่เอง ทำให้ทุกคนพยายามระมัดระวัง
ในการทิ้งไพ่ เพื่อไม่ให้โดนน็อกมิดและน็อกสว่างมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เสีย
เวลานานพอดูว่าจะหมดเกม

“เฮ้” เสียงดังลั่นในวง เจ้าต้อยทิ้งไพ่อย่างไรก็ไม่ทราบแทนที่
จะโดนน็อกสว่างกลับโดนน็อกมิดอีกจนได้ ทำให้มันหัวเสียเป็นอย่างยิ่ง

“ไป พวกเราไป ไปกินข้าวแก้เซ็ง เฮ้ย ลงกันตีๆนะเว้ย เดี่ยวหล่นลง
ไปจะหาว่าหล่อไม่เตือน” จุฒิบอกด้วยความหวังดี หลังจากเลิกเล่นแล้ว

ชาลงนี้เจ้าหนูยอดจะบ่นเสียมิได้ที่เพื่อนพามาเล่นบนที่สูง จะรีบลงไปกินข้าวเพราะความหิวก็ลงให้เร็วตามใจตัวเองไม่ได้ โดยลืมนึกไปว่าที่มาเล่นนั้นไม่มีใครบังคับให้มา แต่ชักชวนมาากันเอง

ลงมาข้างล่างได้หมดทุกคนแล้ว แทบจะเป็นการแข่งกันเดินนำหน้า เพราะความหิวนั่นแหละ เมื่อเดินสวนกับเพื่อนที่กินข้าวเสร็จจะกลับหอก็มองเห็นสีหน้าแปลกๆของเพื่อน แต่ไม่มีใครพูดว่าอะไร บางคนก็นึกสงสัย อยู่ในใจเหมือนกัน

เดินมาถึงโรงอาหารแล้ว เห็นแม่ครัวกำลังยกหม้อข้าวหม้อแกงเก็บ มีอาจารย์บางท่านรับประทานอาหารเสร็จแล้ว นั่งคุยกันอยู่ที่โต๊ะอาหารของอาจารย์ ทำให้ขบวนการรื้อมีที่แทบจะเป็นลม ต้องรีบเบรคฝีเท้าโดยพลัน

“เขาเลิกตักอาหารแล้ว มันเลยเวลา ทำอย่างไรกัน” วุฒิปรีक्षा พรอคพวก

“ก็ต้องไปตลาดนั่นแหละ วันนี้ในวิทยาลัยไม่มีอะไรขายเสียด้วย”
เจ้าต้อยบอก

“เวรกรรมแท้ๆ” เจ้าระครวญ
ทั้งหมดจึงจำต้องเดินออกจากวิทยาลัย เพื่อขึ้นรถเมล์ไปกินข้าวในตลาด ขณะเดินไปก็มีการบนกันไปอีกที่ไม่ยอมเลิกเมื่อถึงเวลากินข้าวแล้ว แต่ไม่มีใครรู้ว่าเป็นผลงานของตน เดินผ่านพรอคพวก หญิงชายที่นั่งอยู่ใต้ต้นยูงทองหน้าวิทยาลัย ก็ได้รับการยิ้มๆเหมือนกับยิ้มเยาะ แต่ทุกคนไม่ได้ว่าอะไร รีบก้มหน้าก้มตาเดินอย่างรวดเร็วเพราะความหิว

ระหว่างรอรถเมล์อยู่นั้น ได้ยินเสียงเจ้าหนูเปรยๆออกมาว่า
“ข้าว่าพวกเราโดนนี่อกมิดหรือหน้ามิดกันทุกคนแ่งงานนี้”
เรียกเสียงหัวเราะออกมาอย่างไม่ค่อยเต็มเสียงนักจากนักกีฬาในร่มบนที่สูง

จับไก่

ใกล้สอบแล้ว ชาวหอส่วนใหญ่สนอกสนใจดูหนังสือกันอย่างคร่ำเคร่ง เรียกว่าเวลากินไม่ได้นอนเวลานอนไม่ได้กินนั่นแหละ ห้อง Study เต็มกันสุดๆทีเดียว จึงมีเสียงดังพิมพ์บ้างเป็นระยะๆ

“เราไปหาที่ที่เงียบๆดูหนังสือกันดีกว่า” เจ้ากอบชวนเพื่อนๆ

“ไปที่ไหนละ” เจ้าชิตถาม

“ข้างโรงอาหารสาธิตนั่นแหละ เงียบดี แคมไฟฟ้าก็สว่างดีเสียด้วย ใครจะไปบ้าง” เจ้ากอบบอก

เพื่อนๆที่อยู่แถวนั้นสนใจ รีบเก็บสมุดหนังสือและเครื่องไม้เครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษาเดินตามเจ้ากอบออกจากห้อง Study มาท่ามกลางสายตาคู่ของเพื่อนบางคนที่กำลังเอาจริงเอาจังกับการดูหนังสือจึงไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก

เจ้ากอบพาเพื่อนๆเดินตรงมายังมุมโรงอาหารสาธิตของวิทยาลัย ด้านหนึ่งซึ่งอยู่ข้างสนามบาสเก็ตบอล ที่นั่นเป็นทำเลที่เงียบสงบไม่มีเสียงรบกวน ใกล้ๆนั้นมีเพียงต้นมะยมอยู่ต้นหนึ่ง ริมชายคาก็มีหลอดไฟให้แสงสว่างในตอนกลางคืนดวงหนึ่งด้วย จึงเหมาะในการดูหนังสือเป็นอย่างยิ่ง

“เอาตรงนี้แหละ” เจ้ากอบบอก มันพูดพร้อมกับนั่งบนม้ายาวด้านหนึ่ง เพื่อนๆก็นั่งที่ม้ายาว ทั้งสี่ด้าน

หลังจากนั่งกันเรียบร้อยแล้วก็เริ่มดูหนังสือ มีการพูดคุยถกเถียง แนะนำอธิบายเรื่องต่างๆที่เรียนกันพิมพ์ นำเล่มมโหฬารในการสนใจการเล่าเรียนนี่นัก ดูหนังสือกันสนิทแล้วบางคนเริ่มทวาดอยากนอนนั่นบ้าง

“ซังก่วงนอนแล้วนะ” บางคนเตือน

“เดี๋ยวก็เลิกแล้วนะ ไปพร้อมกัน” บางคนบอก

“เดี๋ยวเดี๋ยวนะ” อีกคนย้ำ

เจ้าชิตเอามือขี้ตาให้ตาสว่างพร้อมกับเงยขึ้นไปบนต้นมะยมแล้ว
ต้องเบิกตากว้างพร้อมทั้งสะกิดให้เจ้ากอบที่นั่งข้างๆดู

ทั้งสองคนเห็นไกร่นกระหวัดหัวหนึ่งนอนหลับอยู่อย่างไม่รู้เรื่องรู้อ่าง
ไม่สนใจว่ามีคนมาดูหนังสือ ได้ต้นมะยมที่มันนอนอยู่ คิดอะไรอยู่สักครู่หนึ่ง
เจ้ากอบก็ลุกขึ้น ค่อยๆเอามือขึ้นไปลูบแล้วจับไกร่นน้อยอย่างเบาๆ ค่อยๆเอา
ลงจากกิ่งมะยมอุ้มเดินไปหลังโรงอาหาร มีเจ้าชิตเดินตามไปด้วย สักครู่เจ้า
กอบก็ถือถุงกระดาษที่ใส่ไกร่นนั้นออกมาหันไปสบตากับเจ้าชิตอย่างมี
ความหมายก่อนจะพูดว่า

“ใครจะไปดูหนังสือที่บ้านไกรชข้างนอกบ้าง”

เงิบไปไม่มีเสียงตอบ มันจึงบอกอีกครั้งว่า

“ใครจะไปดูหนังสือที่บ้านไกรชบ้าง ถ้าไม่ไปเข้ากับไอ้ชิตจะไปตอนนี้
ละนะ พูดเสร็จเจ้ากอบกับเจ้าชิตก็เก็บสมุดหนังสือและอุปกรณ์ต่างๆ เดินเข้า
ไปในบริเวณโรงเรียนอนุบาลทันที

เพื่อนๆที่เหลือและวุฒิมองดูหน้ากันเลิกๆ ก่อนที่ทุกคนจะ
ตัดสินใจเก็บข้าวเก็บของเดินตามเจ้ากอบและเจ้าชิตไปทันทีเหมือนกัน

เจ้าสองคนนั้นเดินมุ่งตรงไปที่ประตูโรงเรียนอนุบาล โชคดีที่ไม่พบ
ใครที่จะต้องตอบคำถามว่าจะไปไหนกัน เพื่อนที่ตามหลังมาเดินมาทันกัน
ก่อนจะออกจากประตู เมื่อออกจากประตูแล้ว ทั้งหมดก็เดินมุ่งหน้าไปยัง
บ้านเจ้ารัชทันที

ลพบุรีเมื่อหลายสิบปีก่อนแม้จะยังไม่ตึกมากนัก แต่ก็ไม่ค่อยมีผู้คน
สัญจรไปมาคับคั่งเหมือนปัจจุบัน นานๆจะมีรถแล่นผ่านมาสักคัน คนในรถ
มองมายังกลุ่มชาวหอที่เดินอยู่ริมฟุตบอล คงนึกว่าเด็กที่ถือหนังสือหนึ่งหามา
ในตอนกลางคืนนั้น คงจะพากันไปดูหนังสือที่บ้านเพื่อนเป็นแน่ เพราะเป็น
ระยะเวลาที่จะสอบประจำภาคแล้ว

มาถึงบ้านเจ้ารัชที่อยู่ไม่ไกลจากวิทยาลัยมากนัก

“รัชเว้ย” เจ้ากอบตะโกนเรียก

เจ้ารัชที่ดูหนังสืออยู่ชั้นบนตะโกนถามลงมาว่า

“มาทำไมกัน กลางค้ำกลางคืน” เจ้ารัชสงสัย

“ก็มาตีหนังสือกันยังงีละ ไ้พวกนี้มาให้เอ็งช่วยตีให้ด้วย เร็ว
เปิด ประตูเถอะ” เจ้าชิตบอก

“เฮ้ รอดีวะนะ” เจ้ารัชพูดแล้วรีบลงมาข้างล่างเปิดประตูให้ชาว
หอเข้าไปในบ้าน

เมื่อเข้ามาแล้ว บางคนก็นั่งที่เก้าอี้ บ้างก็นั่งลงกับพื้นพูดคุยกันและ
กินน้ำที่มีอยู่บริเวณนั้น ส่วนเจ้ากอบกับเจ้าชิตเอาถุงสีน้ำตาลเดินเข้าไปข้าง
ในพร้อมกับเจ้ารัชเจ้าชิตของบ้าน สองคนเข้าไปในบ้านสักครู่มีเพียงเจ้าชิต
ออกมาคนเดียว

“มันจะต้มข้าวต้มเลี้ยงกัน” เจ้าชิตบอกสั้นๆ ทำเอาชาวหอที่นั่น
คิดถึงข้าวต้มร้อนๆ ขึ้นมาทันที

พวกที่อยู่หน้าบ้านทั้งหมดได้แต่พูดจาปราศรัยหยอกล้อกัน
สนุกสนาน ไม่มีใครจะได้อ่านหนังสือหรือก ุยเล่นกันเพื่อเป็นการฆ่าเวลารอ
ข้าวต้มมากกว่า

รออยู่ สักพักหนึ่ง เจ้ากอบกับเจ้าชิตและเพื่อนๆ ช่วยกัน
ยกหม้อข้าวต้มไ้ รวมทั้งจาน ช้อนออกมาจากหลังบ้าน

“เอาเลยพวก ข้าวต้มไ้ร้อนๆ” เจ้ารัชเจ้าชิตของบ้านและเจ้ากอบ
เชิญชวน จากนั้นทุกคนก็ผลัดเปลี่ยนกันไปตักข้าวต้มมานั่งกินกันอย่าง
เอร็ดอร่อย วุฒิรู้สึกว่ารสชาติของข้าวต้มไ้คั้นนี้อร่อยดีจริงๆ แต่ทำไมเวลา
กลืนรู้สึกไม่ค่อยคล่องคอเหมือนกินข้าวต้มที่หอพัก อดจะคิดถึงต้นมะยมที่
จากมาไม่ได้

กินข้าวต้มกันอิมหมีพื้มันกันและช่วยกันล้างถ้วยล้างชามและ
เครื่องครัวต่างๆ ดีแล้ว ชาวหอทั้งหลายก็ร่ำราเจ้าชิตของบ้านกลับหอพัก ตอน
กลับมานี้ ต่างคนต่างเดินกันอย่างเจี๊ยบๆ ไม่ค่อยมีเสียงเฮฮาเหมือนขาไปไม่
ทราบว่าจะเกิดจากอะไร วุฒิก็เดินมาเหมือนไม่มีชีวิตจิตใจไม่รู้ว่าจะทำไมจึงเป็น
เช่นนั้น เมื่อมาถึงหน้าโรงเรียนอนุบาลประตูปิดเพราะตีมากแล้ว

“ต้องป็นแล้วพวกเรา” หลายคนบอก

“หมดแรงข้าวต้มแล้ว เดินมาตั้งไกล” บางคนเอ่ย

“สบายมาก” บางคนคุย

จากนั้นแต่ละคนก็ค่อยๆ ปีนข้ามกำแพงเข้าไป บางคนก็ต้องมีคนช่วยรับข้างในบ้าง เพราะยังไม่ค่อยชำนาญ เจ้ากอบที่เป็นคนจับไก่แล้วชวนไปบ้านเพื่อนในครั้งนี้อเสียสละยอมปีนเป็นคนสุดท้าย

“สบายมาก ไม่ต้องรับเลย” เจ้ากอบบอก

มันรีบปีนขึ้นมาบนขอบกำแพงอย่างง่ายดาย แต่ระหว่างกำลังจะปีนลงนั้น ไม่รู้ว่ามันเกิดลื่นไถลลงมาได้อย่างไร คอของมันครูดกับกำแพงเป็นทางยาว เลือดไหลออกมามากพอดู

“โอย.....เจ็บ” เจ้ากอบครางเมื่อพรรคพวกเข้าไปประคองมันลุกขึ้น แล้วพยุงเจ้ากอบไปที่หอ อย่างทุลักทุเล

วันชาวหอ

“วันเสาร์ต้นเดือนหน้าจะมีงานวันชาวหอแล้วนะ” เจ้าหนูบอกหลังจากได้ยินรุ่นพี่พูดกันเมื่อได้มีการประชุม

“มีการแสดงของหอต่างๆด้วยนะ” มันบอกเพิ่มเติม

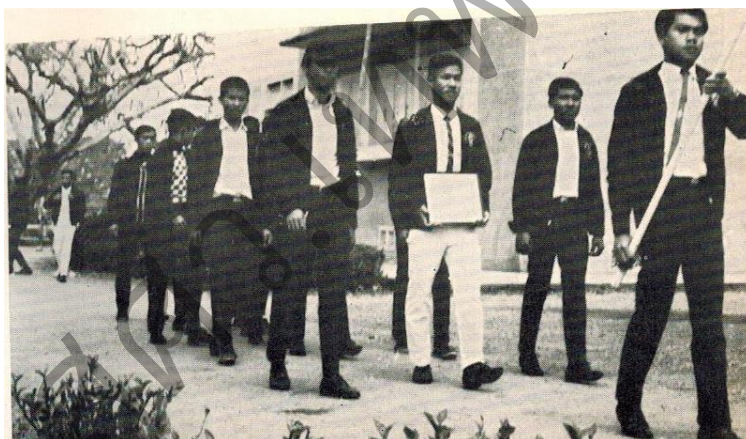
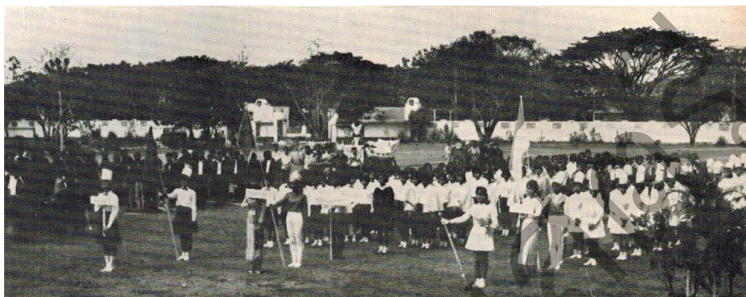
“ก็ตินะซี คงสนุกน่าดูละ” วุฒิบอก

หลังจากนั้นก็มีความถามไถ่พูดคุยกันด้วยความดีใจ เพราะนานทีปีละครั้งที่จะมีงานวันชาวหอ โดยเฉพาะการแสดงที่ต้องมีการประกวดกันแล้ว แต่ละหอทั้งชายและหญิงต้องพยายามอย่างดีที่สุด เพื่อไม่น้อยหน้ากัน ปีนี้หอของวุฒิได้ส่งการแสดงโขนเรื่อง “รามเกียรติ์” ตอน “พระรามตามกวาง” และละครย่อไปแสดงในวันชาวหอด้วย

ทุกหอเริ่มฝึกซ้อมการแสดงของหอตน ในตอนเย็นหลังจากเลิกเรียนและในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เสียงหัวเราะต่อกระซิกในการฝึกซ้อมได้ยินไปทั่วหอ

“ต้องอย่างนั้นซี” “ต้องอย่างนี้ซี” ผู้กำกับที่ไม่ได้รับมอบหมายจะช่วยเสนอแนะในการดูการฝึกซ้อมของเพื่อนๆ ซึ่งถ้าให้ตัวแสดงก็ยังไม่รู้ว่า จะออกมาอย่างไร

วันชาวหอมาถึงแล้ว ทุกคนเบิกบานสรสราญ การเปิดงานเริ่มตั้งแต่ตอนบ่ายๆ โดยมีท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นประธาน ท่านได้ให้โอวาทเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน การรักษาระเบียบวินัยของชาวหอโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเรื่องการศึกษาเล่าเรียน

หลังจากนั้นก็มีการเดินพาเหรดของหอต่างๆ แล้วจึงเริ่มแข่งขัน กีฬาแชร์บอลและบาสเก็ตบอลระหว่างหอ เป็นที่สนุกสนานเสียงเฮฮาดังลั่น ตลอดเวลาในตอนเย็นเป็นการเลี้ยงสังสรรค์ของชาวหอ บนเวทีนักดนตรีของ วิทยาลัยเตรียมตั้งเครื่องดนตรีเพื่อทำการแสดง แม่ครัวของชาวหอวันนี้ได้จัด เลี้ยงนอกสถานที่ คือเปลี่ยนจากโรงอาหารมาตักข้าว กับข้าวและขนมใส่ ถาดที่บริเวณสนามแทน ชาวหอทั้งหลายก็จัดแจงเข้าแถวต่อคิวกันไปปรับสภาพ อาหารเหมือนเคย เดินไปนั่งกินกับพวกหอของตนหน้าเวที บางครั้งก็เดินไป พุดคุยกับชาวหออื่นๆบ้างทั้งหอชายและหอหญิง เป็นการสังสรรค์ร่วมกัน อย่างง่ายๆ แปรลกจากทุกวันที่อาจได้ที่นั่งคนละที่ห่างไกลกันที่โรงอาหาร เสียงพุดคุยกระซิบเข้าเฝ้าแห่ดังทั่วสนาม พร้อมกับเสียงเพลงของนักร้องนัก ดนตรีของวิทยาลัยที่บรรเลงอย่างไพเราะบนเวที

“ถ่ายรูปรุ่นย่อย” เสียงช่างภาพตะโกนบอก ทำให้วงพุดคุยแตกฮือ พร้อมกับหันหน้ามาทางกล้องถ่ายรูปทันที

“เตะท่าหุ่นย่อย” ช่างภาพเตือนทำให้ชาวหอเทพประทานหลายคน โปสท่าอย่างทีคิดว่าเทห์แล้วให้ช่างภาพได้ถ่ายไว้เป็นที่ระลึก เมื่อล้างและ อัดภาพออกมาดูแล้ว บางคนอาจจะคิดว่าตัวเองทำทำนั้นไปได้อย่างไร

การแสดงบนเวทีสลับการบรรเลงเพลงของวงดนตรี ทำให้ บรรยากาศในบริเวณงานคึกคัก ยิ่งเป็นตอนที่มีการแสดงของหอต่างๆแล้ว หากเป็นหอหญิงแสดง ชาวหอชายก็อดที่จะตะโกนแซวไปยังกองเชียร์ของ หอหญิงนั้นไม่ได้ หากเป็นหอชายแสดงแล้วเสียงแซวจากหอหญิงก็ทำเอา สมาชิกหอชายที่แสดงอยู่บนเวทีแทบจะหน้าม่านไปเหมือนกันเมื่อได้ยินคำ หยอกเย้าจากหอหญิงบริเวณนั้น

“พวกเราเรามาชุมนุม ต่างภูมิใจรักสมัครสมาน พร้อมมิตรจิตซึ้น
บานสราญเรียงอยู่ทุกผู้ทุกนาม อันความกลมเกลียวกันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
ทุกสิ่งประสงค์จงใจจักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี”

เสียงเพลงสามัคคีชุมนุมที่นี้ร้องร้องบนเวที ทำให้นักร้องชาวหอที่
อยู่ข้างล่างเวทีช่วยกันร้องเสียงดังฟังชัด เป็นเสมือนการปลุกเร้าความสามัคคี
ให้เกิดขึ้นกับชาวหอทุกคนไม่เสื่อมคลาย

ดีกมากแล้วเมื่อเสียงเพลงลาวดวงเดือนจบลง เสียงเพลงสรรเสริญ
พระบารมีก็เริ่มขึ้น ชาวหอ ทุกคนลุกขึ้นยืน เมื่อเพลงจบลงก็แยกย้ายกันกลับ
หอของตน เป็นการสิ้นสุดงานวันชาวหอที่ทุกคนยากที่จะลืมเลือนบรรยากาศ
ในวันนั้น

แข่งกีฬาสาย

“เขาจะมีแข่งกีฬาสายกันแล้วรู้ไหม” เจ้าหนูเออาชวามบอกเขา
ในเย็นวันหนึ่ง

“รู้มาเหมือนกัน เห็นเขาพูดกันเมื่อตอนพักกลางวัน” วุฒิบอก

“คงจะมีการคัดเลือกนักกีฬาแต่ละสายด้วยเร็วไหม วุฒิจะเล่นอะไร
ไหมละ”

“น่าสนใจดี คงจะต้องคิดดูก่อน ว่าแต่นายเออาชวามจะเล่นอะไรหรือ”
วุฒิถามบ้าง

“เราว่าจะเล่นฟุตบอล ตอนเช้าหลังกายบริหารก็เคยเล่นอยู่แล้ว”
เจ้าหนูเออาชวามบอก

หลังจากวันนั้นอีกเพียงหนึ่งสัปดาห์ วิทยาลัยได้ประกาศเสียงตามสายและติดประกาศที่บอร์ดถึงกำหนดการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัยตามที่วิทยาลัยได้แบ่งสาย รวมทั้งกำหนดเสื้อสีต่างๆ ไปด้วย

ตอนนี้แต่ละสายก็มาคัดนักกีฬาฟุตบอล บาสเก็ตบอล แอนด์บอล และแชร์บอล เพื่อเป็นตัวแทนสายของตน เขาสมัครเล่นแอนด์บอลกับเขาด้วย หลังจากคัดตัวแล้วได้ตำแหน่งผู้รักษาประตู นับว่าเป็นเกียรติและตรงกับความใฝ่ฝันที่อยากจะเล่นตำแหน่งนี้มานานแล้ว ทุกเช้าชาวหอสายต่างๆ จะฝึกกีฬา ที่ตัวเองเป็นตัวแทนของแต่ละสาย ซึ่งดูเหมือนเด็กหอจะได้เปรียบเด็กนอกหอสักหน่อย เพราะมีโอกาสฝึกซ้อมกีฬาหลังจากการฝึกกายบริหาร

ตอนเช้าพักหนึ่ง ตอนเย็นก็จะร่วมฝึกกับทุกคนทั้งนอกหอในหออย่างเข้มแข็ง ทุกสายพยายามขะมักเขม้นในการฝึกซ้อมเป็นอย่างดี เพื่อที่จะนำชัยชนะมาให้สายของตน

ตอนเย็นหากใครผ่านเข้าไปในวิทยาลัย จะเห็นนักกีฬาเล่นกันเต็มสนามไปหมดเป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจยิ่งนัก ไม่ว่าจะเป็นสนามฟุตบอล สนามแฮนด์บอลที่อยู่คนละข้างหรือสนามบาสเก็ตบอลที่หลังหอประชุมของวิทยาลัยก็ตาม

นอกจากนั้น ยังมีการซ้อมเพลงเชียร์ของทุกสายอีกด้วย เพลงที่เชียร์จะเป็นเพลงที่แต่งเองบ้าง เพลงที่ใช้ในการแข่งขันกีฬามาเสมออีกเอามาตัดแปลงร้องเชียร์บ้าง

กองเชียร์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา บางคนชอบทางนี้หรือมีพรสวรรค์ในการเชียร์ ก็พยายามหาเพลงหรือท่าทางการเชียร์ที่สนุกสนาน เป็นที่ดูออกดูใจของเพื่อนฝูงเป็นอย่างมาก

วันกีฬาสายมาถึงแล้ว วุฒิและเพื่อนๆรู้สึกตื่นเต้นจนนอนไม่ค่อยหลับ อยากจะให้สว่างเร็วๆ หลังจากพิธีเปิดโดยท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยแล้ว ก็มีการแข่งขันกีฬาต่างๆหลายประเภทในวันนั้น วุฒิได้เป็นตัวแทนของสายลงแข่งแฮนด์บอลในวันแรกนี้เสียด้วย

การแข่งขันแฮนด์บอลเริ่มต้นขึ้นแล้ว วุฒิลงยืนตำแหน่งผู้รักษาประตูแฮนด์บอลได้เป็นอย่างดี เวลาคนยิงประตูโดยใช้มือขว้างมาเขาจะปิดออกไปได้ อาจเพราะประตูแฮนด์บอลไม่ใหญ่นัก เล็กกว่าฟุตบอลทั้งความกว้างและความสูง นอกจากนั้นเมื่อคู่ต่อสู้ขว้างมาต่ำๆ เขาก็ใช้ความว่องไวรับลูกเสียดได้อีกนั่นแหละ เป็นที่ประทับใจของพรรคพวกและกองเชียร์เป็นอันมาก โดยเฉพาะผลการแข่งขันปรากฏว่าสายของวุฒิประเดิมเป็นวันแรกเสียด้วย

“วุฒิเล่นเป็นประตูฟุตบอลห่วยนะพุงนี้ ฟุตบอลสายของเราลงแข่ง
ยังไม่ค่อยมีใครอยากเป็นประตูเลย” พี่ซซหัวหน้าที่ทีมฟุตบอลบอก

“ผมไม่เคยเป็นประตูฟุตบอลนะครับ” เขายังลั่นเลนีกว่าพี่ซซพูดเล่น

“ไม่เป็นไรหรอก เล่นเหมือนกับแฮนด์บอลนั่นแหละ วุฒิก็นึกดีกาแล้ว
นี่” พี่ซซ คะยั่นคะยอ

“ได้ครับแต่ไม่รู้ว่าจะรับเหนียวหรือเปล่า”

“ไม่มีปัญหาเพราะเราก็ไม่มีประตูที่เก่งๆอยู่แล้ว ยังขาดอยู่พอดี”
พี่ซซบอกอีก

เย็นวันรุ่งขึ้นวุฒิจึงตกลงรับหน้าที่ผู้รักษาประตูฟุตบอลตามที่รับปาก
กับพี่ซซไว้ เวลาลงสนามได้รับเสียงเชียร์จากกองเชียร์อย่างเต็มที่ทำให้หัวใจ
พองโตคิดว่าวันนี้คงต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเหมือนเป็นประตูแฮนด์บอล
เชียวละ

การแข่งขันวันนั้นเป็นไปอย่างสนุกตื่นเต้น เล่นไปสักกระยะหนึ่งสาย
ของวุฒิสามารถทำให้กองเชียร์โห่ร้องเสียงดังไปนอกนอกรำแพงวิทยาลัย
ทีเดียว เพราะศูนย์หน้าตัวเก่งยิงเผาชนเข้าประตูคู่ต่อสู้อย่างสวยงามไม่แต่
กองเชียร์เท่านั้นที่ดีใจ แม้วุฒิที่เป็นผู้รักษาประตูก็อดที่จะดีใจได้ แต่แม้เสีย
ประตูแล้ว แต่นักฟุตบอลฝ่ายตรงข้ามก็ไม่ย่อท้อพยายามบุกเข้ามาทำประตู
เหมือนกัน แต่ไม่สามารถผ่านกองหลังอันแข็งแกร่งได้ แถมบางครั้งยังถูกโต้
กลับจนลูกมาบ้วนเปียนอยู่หน้าประตูของตัวเองอยู่บ่อยๆ

ใกล้หมดเวลาครั้งแรกแล้วความหวังของคู่ต่อสู้ดูออกจะเลือนราง
ทำให้เขานึกกระหิมใจที่โอกาสของสายของเขาจะเป็นผู้ชนะในวันนี้
แต่ขณะคิดอะไรอยู่เพลินๆ กองหลังฝ่ายตรงข้ามได้ลูกแต่ยังไม่ส่ง คงคิดว่า
หากส่งก็คงโดนตัดไปอีก กองหลังคนนั้นตัดสินใจเตะลูกบอลโด่งมาหน้าประตู

ที่เขายืนอยู่ ลูกข้ามหัวกองหลังนักฟุตบอลสายของเขาและตกลงที่พื้นหน้าประตู วุฒิคิดว่าลูกคงโค้งสูงเดี๋ยวก็คงโค้งต่ำ เข้าไปรับเอาต่อนั้นได้อย่างสบาย แต่ผิดคาดเพราะลูกกระดอนขึ้นแล้วข้ามหัวเขาที่มารอรับจังหวะสองอยู่ เข้าประตูไปอย่างสวยงามจนวุฒิตแทบไม่ทันกระดิกตัว ได้ยินเสียงเฮมาจากฝ่ายตรงกันข้าม ท้ามกลางเสียงทั้งว้าวและบ่นอย่างน่าเสียดายของกองเชียร์สายของวุฒิที่ให้อำลึงใจอยู่ จากนั้นเล่นอีกเดี่ยวเดี่ยวก็หมดครึ่งแรกเสมอกันหนึ่งต่อหนึ่ง

“ไม่เป็นไร เอาใหม่” พี่ซซ์หัวหน้าทีมฟุตบอลบอก เมื่อเขาเดินออกจากสนาม

ครึ่งหลังการแข่งขันเป็นไปแบบเดิม โดยมีคู่ต่อสู้เป็นฝ่ายบุกเสียมากกว่า แต่ยังไม่สามารถทำอะไรได้ โดยเฉพาะกองหลังบางคนพยายามจุดพลุลูกโด่งมาหน้าประตู หวังจะให้เข้าเหมือนเดิม แต่ไม่สามารถผ่านมือของวุฒิไปได้ เพราะเขารีบไปรับลูกตั้งแต่ยังไม่ตกลงพื้นนั่นแหละ

เล่นกันมาอีกสักพัก กองหลังฝ่ายตรงข้ามก็โยนลูกโด่งมาอีก คราวนี้ให้กองหน้ารีบขึ้นมาช่วยซ้ำ แต่ไม่ได้กินหรือเพราะวุฒิกระโดดลอยตัวไปรับลูกได้อย่างงดงาม แต่ระหว่างขลุมนรับลูกอยู่หน้าประตูนั้น ไม่รู้เท้าของกองหน้าคนใดพาดเข้าที่หัวเขาเขาอย่างแรง

“โ้ย” วุฒิร้องเสียงหลงแล้วล้มลงแต่ยังกอดลูกไว้แน่น รอดจากการเสียประตูไปหวุดหวิด แต่ความเจ็บปวดที่หัวเขาจนต้องร้องออกมาอย่างนั้นเป็นความทรงจำที่ทำให้วุฒิไม่ยอมเป็นประตูฟุตบอลอีกเลยไม่ว่าใครจะบอกว่าจะอย่างไรก็ตาม

ผ้าป่าชาวหอ

“เราจะไปทอดผ้าป่ากันนะ” อาจารย์วิชาญที่คุมหอบอกชาวหอใน
เช้าวันหนึ่ง

“ใครจะไปทอดที่ไหนหรือครับ” หลายคนถาม

“ก็พวกเรานี่แหละช่วยๆกัน ไปทอดผ้าป่าที่บ้านหมี่บ้านอาจารย์
บุญเลี้ยง หอพิมานแมนี่ละ เอาไว้วันหลังจะบอกอีกที “ครับ ขอขอบคุณครับ”
หลายคนบอก

สัปดาห์ต่อมาอาจารย์วิชาญและอาจารย์ชาญชัยที่ดูแลหอได้แจ้งในที่
ประชุมชาวหอว่า จะจัดผ้าป่าไปทอดที่วัดบ้านกล้วย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด
ลพบุรี ทั้งนี้ เพื่อช่วยสมทบทุนในการบูรณะปฏิสังขรณ์วัด ขอให้ชาวหอได้
ช่วยกันในการทำบุญกุศลในครั้งนี้ ที่ไปทอดครั้งนี้จะเป็นผ้าป่าของชาวหอชายเรา
พวกเราชาวหอเทพประทานคงต้องช่วยแรงในเรื่องต่างๆกันมาหน่อย
เพราะว่าอยู่ปีสองแล้ว โตกว่าปีหนึ่งนั่นแหละ เราเรียกผ้าป่าครั้งนี้ว่า “ผ้าป่า
ชาวหอ”

หลังจากที่อาจารย์วิชาญบอกในวันนั้นแล้ว ชาวหอทุกคนก็เตรียม
ตัวที่จะไปทอดผ้าป่ากันอย่างตื่นเต้น

“วุฒิไปทอดผ้าป่าไหม” เจ้าศลถามในเย็นวันหนึ่ง

“ไปซิถามได้ คงไปกันทุกคนนั่นแหละ ศลก็ไปด้วยซิไหมละ”

วุฒิถามบ้าง

“ไปซิ อยากรจะให้มาถึงไวๆเสียจริงๆ จะได้ทำบุญทำกุศลกันเสียที่
พวกเรางดเล่นร้อมมีมาหลายวันแล้วนี่นะ เพื่อเป็นบุญเป็นกุศลนั่นแหละ”
เจ้าศลบอก

“เราว่าไม่เกี่ยวกับเลยนะ” วุฒิเย้า ทำเอาสองคนหัวเราะออกมาพร้อมกัน ใกล้วันทอดผ้าป่าเข้ามาแล้ว ชาวหอทุกคนตื่นตื่นที่จะได้ทำบุญทอดผ้าป่ากันมากขึ้น เพราะครั้งนี้เป็นการทอดผ้าป่าที่ชาวหอเป็นเจ้าภาพ แต่ละวันต่างพูดคุยกันในเรื่องทอดผ้าป่ากันเสมอ การจัดทอดผ้าป่าเป็นการฝึกให้เด็กที่จะไปเป็นครูได้มีจิตใจอ่อนโยนมีใจบุญสุนทาน เพื่อจะไปเป็นครูที่ดีสอนเด็กในอนาคต

บริเวณชั้นล่างของหอมีถังผ้าป่าที่ชาวหอได้ช่วยกันจัดตกแต่งไว้ได้กึ่งไม้ที่ไปตัดเอามาจากป่าละเมาะใกล้ๆหอเอามาใส่ในถังสังกะสีใบใหม่ที่ใส่ข้าวสารไว้ในถัง เป็นต้นผ้าป่า บางคนไปตลาดซื้อผ้าขนหนูเล็กๆมาพับเป็นตัวชะนี นำมาติดไว้ที่ถังเหมือนว่ากำลังห้อยโหนอยู่ ตามต้นผ้าป่ามีเชือกเล็กๆสีขาวผูกไว้ เพื่อให้คนที่มิจิตศรัทธาได้อาปะจจัยคือเงินไปติด โดยเตรียมที่เย็บกระดาษอันเล็กๆไว้เย็บธนบัตร อาจารย์ได้มอบให้ชาวหอบางคนซื้อสิ่งสำคัญคือ ไตรจักรจิ๋ว ที่เขาพับไว้แล้วจากร้านในตลาด เขามาวางไว้ที่โคนต้นผ้าป่าเพื่อถวายพระ

“วุฒิติดผ้าป่าหรือยัง” เจ้าศलगาม

“ติดแล้วเมื่อวานนี้ นายละติดหรือยัง” วุฒิกถามบ้าง

“ติดเมื่อวานนี้เหมือนกัน ติดแล้วเราจะได้ขึ้นสวรรค์เหมือนกันล่ะ”

เรียกเสียงหัวเราะจากทั้งสองคนและคนอื่นๆที่ได้ยินด้วย ตอนนั้นตามต้นผ้าป่ามีธนบัตรติดอยู่หนาตา รวมทั้งมีของใช้และเครื่องปรุงอาหารต่างๆอยู่ในถังและบริเวณโคนต้นผ้าป่า หากถึงวันทอดผ้าป่าปัจจัยต่างๆจะเต็มแน่หลายคนคิด

“ถ้าที่ติดเต็มหมดแล้วจะทำอย่างไรละ” บางคนสงสัย

“ไม่เป็นไร เราก็มียาตราพระให้คนบริจาคได้ใส่ ได้บุญเหมือนกันนั่นแหละ”
คนที่ดูแลกองผ้าป่าบอก

จะได้ไปทอดผ้าป่ากันแล้ว คืนนี้ ชาวหอหลายคนนอนไม่ค่อยหลับ ลูกขึ้นแต่เช้าเตรียมอาบน้ำ อาบน้ำ แต่งตัว รีบไปกินข้าวเพื่อจะได้เตรียมตัวเดินทางในตอนบ่าย

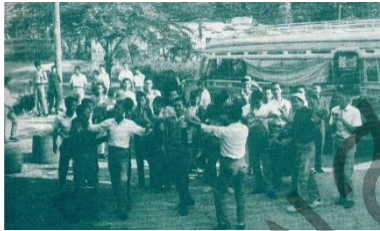
ถึงเวลาเดินทางแล้ว ชาวหอช่วยกันยกเอาถังผ้าป่าออกมาใส่รถเข็นที่หน้าหอ จากนั้นได้เคลื่อนขบวนผ้าป่าไปที่บริเวณต้นยูงทองหน้าวิทยาลัยโดยมีวงกลองยาวนำหน้า

“โห้ ฮี้ โห้ ฮี้ โห้ ฮี้ โห้..... ฮิ้ววว”

“มาละเหวย มาละว มาแต่ของเขา ของเราไม่มา ตะลาลา.....”

เสียงโห้ของชาวหอตั้งขึ้น พร้อมกับเสียงร้องรับและเสียงกลองยาวดังก้องทำเอาชาวหอหลายคนออกไปรำบ้ออยู่ข้างหน้าองค์ผ้าป่าอย่างสนุกสนาน วุฒิก็อยากออกไปรำเหมือนกัน แต่ยังไม่รู้สึกอายๆอยู่เลยได้แต่เดินตามเพื่อนไปข้างหลังกองผ้าป่า

ขบวนผ้าป่าชาวหอมาถึงหน้าวิทยาลัยแล้ว หลายคนช่วยกันยกองค์ผ้าป่าไปตั้งไว้บนรถเข็นโรลเลอร์คันใหญ่ของวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุญาตให้นำรถพร้อมคนขับไปใช้ในการทอดผ้าป่าครั้งนี้ ซึ่งวันนี้ได้รับการประดับประดามีผ้าสีขาวผืนใหญ่เขียนตัวอักษรว่า “ผ้าป่าหอนอนชาย วิทยาลัยครูเทพสตรี” ติดไว้ข้างรถด้วย หลังจากนั้นชาวหอทั้งหลายก็ร่ายรำอยู่บริเวณนั้นอย่างสนุกสนาน เพื่อรอกำหนดเวลาที่ขบวนผ้าป่าออกเดินทางจากวิทยาลัย

รถผ้าป่าเริ่มเคลื่อนออกแล้ว เสียงโห่และเสียงกลองยาวดังระเบ็ง
เซ็งแซ่ ประชันเสียงพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์ภายในรถมีอยู่อิงมีจนรถออกเลยมา
ทางสระแก้วซึ่งห่างจากวิทยาลัยมากแล้ว เสียงจึงค่อยๆเบาลง ชาวบ้าน
ร้านตลาดเมื่อเห็นว่าเป็นรถผ้าป่าของวิทยาลัยก็ยกมือท้วงหัวเสาธนูโมทนา
บ้างก็ยิ้มทักทายบางคนก็โบกมือให้

รถผ้าป่าของชาวหอวังมาไม่นานนักก็ถึงตลาด ได้จอด
ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านร้านตลาดรับรู้

“สวัสดี พ่อแม่พี่น้องพี่บ้านี่อาทุกคน ผ้าป่าที่ได้เห็นอยู่นี้เป็น
ผ้าป่าของชาวหอพักชายวิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี ลูกหลานของพ่อแม่
พี่น้องนั่นเอง เราจะนำไปทอดที่วัดบ้านกล้วย อำเภอบ้านหมี่ของเราเพื่อ
ช่วยสมทบทุนบูรณะปฏิสังขรณ์วัดต่อไป

หากท่านใดมีจิตศรัทธาที่จะร่วมบริจาคกับเรา ขอเชิญได้ใส่ปัจจัยของท่านลงในบาตรที่นักเรียนถือไปได้เลยครับ ขอบุญกุศลที่ได้ทำขอให้ท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญตลอดไป”

เสียงเจ้านัสที่เป็นโฆษกถือโทรโข่งป่าวประกาศอยู่เสมอมิได้ขาดเสียง ชาวบ้านหลายคนเอาสตางค์มาใส่ในบาตรด้วยตนเอง บ้างก็ให้ลูกหลานมาใส่แทนเป็นที่น่าอนุโมทนายิ่งนัก ที่บริเวณรถขาวห่อ หลายคนได้ให้เรื่องราวรำกัณอย่างครึกครื้น ทำความสนุกสนานให้กับขบวนผ้าป่าและชาวบ้านร้านตลาดเป็นอย่างดี หลังจากบอกบุญเรียบร้อยแล้ว คณะผ้าป่าขาวห่อก็ออกเดินทางไปวัดบ้านกล้วยต่อไป

ขาวห่อพอจะรู้ว่าอำเภอบ้านหมี่นี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดลพบุรี บ้านหมี่เป็นที่อยู่อาศัยของชาวพวนที่อพยพมาจากเชียงขวาง ประเทศลาว คำว่า “หมี่” นั้น หมายถึงการมัดเส้นไหมเป็นเปลาะเพื่อให้มีหลากหลายสี เพราะราษฎรในละแวกนั้นถนัดในการทอผ้าชนิดต่างๆ เมื่อมาตั้งหลักแหล่งใหม่ จึงตั้งชื่อบ้านเป็นเครื่องหมายในการประกอบอาชีพว่า “บ้านหมี่” คนบ้านหมี่แม้จะอพยพมาแล้ว แต่ก็ยังมีการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น บ้านหมี่ยังเป็นดินแดนที่มีชื่อในเรื่องสาวงามแห่งหนึ่งของประเทศไทยด้วย

รถผ้าป่าแล่นมาถึงวัดบ้านกล้วยบ้ายมากแล้ว ได้รับการต้อนรับจากชาวบ้านบริเวณวัดเป็นอย่างดี มีน้ำดื่มมาให้ดื่มแก้กระหาย นักร้องนักร้องประจำองค์ผ้าป่าก็ได้ว่าลวดลายอวดชาวบ้านกันอีกครั้ง

หลังจากนั้นก็ห้องค้ผ้าปาขึ้นตั้งไว้ที่บนศาลาการเปรียญ ซึ่งได้
ประดับตกแต่งไว้อย่างงดงาม เมื่อพักผ่อนพูดจาปราศรัยกันพอสมควรแล้ว
ต่างก็พากันอาบน้ำอาบทำเพื่อเตรียมรับพระทานอาหาร ที่ท้าววัดได้จัดไว้เลี้ยง

“เฮ้ย เขาวาคีนี่มีรางวัลลองผ้าป่าด้วยนะ” เจ้าหนุ่ยบอก

“จริงหรือ ไม่อ้าแน่นะ” หลายคนยังไม่แน่ใจ

“จริงซิคะ ได้ยืมวงในเขาพูดกัน” เจ้าหนุ่ยยืนยัน

หลายคนรู้สึกครื้นเครงใจ เพราะนานทีปีหนที่จะได้
เห็นรางวัลของชาวบ้านที่น่าจะสนุกดี

“เราว่าจะรำสักสิบรอบ รำให้เมื่อยไปเลย” วุฒิบอก

“จริงหรือเปล่า เราเอาแค่สามรอบก็พอ” เจ้าศลพุดบ้าง

“งั้นแพ้เราแน่” วุฒิคุย

เมื่อรับประทานอาหารที่ชาวบ้านและท้าววัดได้จัดเลี้ยง
อย่างเอร็ดอร่อยแล้ว โฆษกในงานได้ประกาศว่า

“หลังจากรับประทานอาหารแล้ว ตอนค่ำขอเชิญร่วมรำ
วงกับชาวบ้าน เพื่อเป็นการฉลองผ้าป่ากัน ซึ่งคนรำก็เป็นสาว ๆ ชาวบ้าน
กล้วยนี้ละ ขอให้รำได้สนุกกันเต็มที่เลยครับ”

จากนั้นก็มีการจัดสถานที่บนศาลาให้เป็นที่รำวง กอง
เชียร์ของชาวบ้านที่มีเครื่องดนตรีต่างๆ ได้เตรียมพร้อมที่จะบรรเลง ค่ำแล้ว

รอบแรกของการร่ำวงก็เริ่มขึ้นตามด้วยรอบต่อๆมา ชาวหอหลายคนออกไป ร่ำรำตามจังหวะอย่างสนุกสนาน วุฒิบ่ายเบี่ยง

“ก็ได้” เจ้าหนูบอกก่อนที่จะออกไปรำอีกรอบหนึ่ง เมื่อเวลา มันรำผ่านมาทางวุฒิบ่ายพยักหน้าให้ออกไปรำด้วยกัน แต่วุฒิบ่ายมองไป เสียทางอื่น

รอบอีกสักพักหนึ่ง เจ้าหนูยกช้วนวุฒิบ่าย

“เอาไว้คราวหน้าก็แล้วกัน ถ้ามาทอดที่นี่อีก รับรองว่าร่ำทุกรอบ เลย” วุฒิบ่ายบอกก่อนจะเดินหนีไปหาน้ำดื่ม เล่นเอาเจ้าหนูมองไปแล้วก็สายหัว

เช้าแล้วชาวหอตื่นขึ้นก็อาบน้ำแต่งตัวเพื่อเตรียมในการทอดผ้าป่า ชุดที่ใส่คือเสื้อวิทยาลัยสีกกรมท่า-เขียวคือเสื้อเชียร์กีฬาของวิทยาลัยตัวเดิม ซึ่งพวกเขาได้ใส่มาตั้งแต่เมื่อวานนี้นั่นแหละ มองไปรอบๆวัดปรากฏว่ามี ชาวบ้านหอบโตกใส่ของมาทำบุญแล้ว ถ้วยที่ใส่อาหารเป็นถ้วยลายครามสีน้ำเงิน ของคนในสมัยก่อน โดยเขาเอากับข้าวหรือขนมใส่ในถ้วยมีฝาปิดแล้ววาง บนโตก เอาโตกวางในกระจาด ก่อนจะเอากระจาดวางบนเสาแหวกที่จะหอบ มาทำบุญและเลี้ยงชาวหอ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาวบ้านกล้วย หรือชาวบ้านหมื่นนั่นเอง

เมื่อมาถึงวัดและเอาของวางถวายพระที่อาสน์สงฆ์เรียบร้อยแล้ว พระก็ลงศาลา จากนั้นมรรคทายกก็อาราธนาศีลและอาราธนาพระปริตร ตามลำดับ พระได้ให้ศีลและสวดมนต์พระปริตรบทต่างๆจนจบแล้ว มรรค ทายกก็กล่าวคำถวายข้าวพระ พร้อมทั้งขอให้ผู้มาทำบุญได้ออกไปกระเณ อาหารพระด้วย

ระหว่างที่พระฉันภัตตาหาร ชาวบ้านก็เดินมาทักทายกับอาจารย์ และชาวหอที่นั่งอยู่อย่างเป็นกันเอง ชาวหอบางคนก็เดินไปยกมือไหว้ทักทาย

กับชาวบ้านที่นั่งอยู่ที่ห้องเขาด้วย เป็นการสนทนาวิสาสะให้มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

หลังจากที่พระฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ท่านเจ้าอาวาสได้ขึ้นบนธรรมาสน์เพื่อเทศน์หรือแสดง พระธรรมเทศนา หลังจากมรรคนายกได้อาราธนาธรรมแล้ว ท่านได้เทศน์ทักทายอาจารย์และชาวหอที่ได้มาทอดผ้าป่าในวันนี้ โดยบอกว่าเป็นการทำบุญทำกุศลที่ดี สมกับเป็นนักเรียนที่จะเป็นครูสั่งสอนลูกศิษย์ในวันข้างหน้า

ท่านได้เทศน์ต่อถึงประวัติของการทอดผ้าป่าเป็นการทบทวนว่า

การทอดผ้าป่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากในสมัยพุทธกาล พระบรมศาสดายังมิได้ทรงอนุญาตให้พระภิกษุทั้งหลายรับคหบดีจีวร คือ จีวรที่ชาวบ้านถวายโดยเฉพาะ พระภิกษุเหล่านั้นจึงต้องเที่ยวเก็บผ้าบังสุกุลที่เขาทิ้งแล้ว เช่น ผ้าเปรอะเปื้อนที่ชาวบ้านไม่ต้องการนำมาทิ้งไว้ ผ้าห่อศพ ฯลฯ นำมาซักล้าง ตัด เย็บ ย้อม ค่อนข้างยุ่งยากเป็นงานใหญ่ จนต่อมาหมอชีวกโกมารภักจ์ หมอที่เคยถวายการรักษาพระพุทเจ้าและพระสาวกได้กราบทูลขอให้มีการถวายผ้าคหบดีจีวรได้ พระพุทธองค์จึงมีพระพุทธานุญาต จึงมีการถวายผ้าป่า คือ ไตรจีวรและของบริวารต่างๆ ได้ตั้งแต่นั้นมา”

หลังจากเจ้าอาวาสได้เทศน์จบแล้ว ท่านได้ให้ทำพิธีถวายผ้าป่าโดยมรรคนายกได้กล่าวนำคำถวาย ชาวหอทั้งหลายโดยเฉพาะวุฒิได้ตั้งอกตั้งใจกล่าวอย่างเสียงดังชัดเจน จากนั้นท่านได้ลงจากธรรมาสน์ไปนั่งที่อาสน์สงฆ์แล้ว พระทั้งหมดได้สวดให้กรวดน้ำรับพร เป็นเสร็จพิธี

ระหว่างนั่งรถกลับวิทยาลัย ทุกคนรู้สึกสดชื่นใจคอเบิกบานอารมณ์แจ่มใส คงจะเป็นเพราะการได้ทำบุญทอดผ้าป่าในครั้งนี้นั่นเอง รู้สึกคิดว่าผิดกับวันที่ได้กินข้าวต้มไก่ที่บ้านเพื่อน ในคืนวันที่เอาไก่จากวิทยาลัยไปที่บ้านเพื่อนอย่างหน้ามือเป็นหลังมือเลยทีเดียว

ไปฝึกสอน

เรียนฝึกหัดครูก็เหมือนเรียนวิชาชีพอื่นๆ ที่จะต้องมีการฝึกปฏิบัติเหมือนกัน ครูไม่ได้ไปฝึกตามโรงงานหรือบริษัท แต่ไปฝึกที่โรงเรียนนั่นแหละ ทั้งนี้ก็เพื่อให้คำแนะนำวิชาต่างๆ ที่ได้รับการศึกษามาไปทดลองใช้ในการสอนนั่นเอง การไปฝึกสอนจึงต้องมีอาจารย์คอยประสานงานดูแลพร้อมทั้งทางโรงเรียนโดยมีครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนเป็นผู้คอยแนะนำนักเรียนฝึกสอนอีกชั้นหนึ่ง เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนฝึกสอน

โรงเรียนที่จะไปฝึกสอนนั้นมีสองประเภท คือ โรงเรียนในเมืองที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญประเภทหนึ่งอีก ประเภทหนึ่งคือโรงเรียนที่อยู่ในชนบท โรงเรียนในเมืองมีความสะดวกสบาย มีอาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอนและครูพี่เลี้ยงดี แต่โรงเรียนในชนบทจะขาดแคลนครู สถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ ที่นักเรียนฝึกสอนจะไปช่วยจัดสร้างหรือจัดหาเพื่อเติมเต็มในสิ่งเหล่านั้น นอกจากนั้นแล้วยังได้ช่วยในการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวบ้านบางอย่าง รู้จักการเชื่อมสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งเป็นการฝึกให้มีความคุ้นเคยกับอาชีพครูต่อไป

โรงเรียนชนบทของวิทยาลัยอยู่ตามนิคมสร้างตนเองของลพบุรีและพระพุทธบาท สระบุรี ซึ่งตั้งนิคมสร้างตนเองนี้ขึ้นเมื่อปีพ.ศ.๒๔๘๓ โดยจอมพล.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีสมัยนั้นมึนโยบายที่ให้นำเอาที่ดินที่รกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ เพื่อให้คนที่ยากไร้ได้มีที่อยู่ที่ทำกิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้วให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินเหล่านั้น ลูกหลานของชาวนิคมนและชาวบ้านทั้งหลายได้อาศัยโรงเรียนชนบทเหล่านี้ศึกษาเล่าเรียน

การจะไปเป็นนักเรียนฝึกสอนได้ต้องเรียนวิชาครูและวิชาต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษารวมทั้งวิชาสามัญในปีหนึ่งแล้วเสียก่อน เมื่อขึ้นปีสองก็จะเป็นนักเรียนฝึกสอนได้ อาจเป็นภาคต้น ภาคกลางหรือภาคปลายก็แล้วแต่ทางวิทยาลัยจะจัดให้ หากฝึกสอนภาคต้นแล้วก็จะกลับมาเรียนภาคกลาง

และภาคปลายต่อ แต่ถ้าใครได้ฝึกสอนภาคปลายแล้วไม่ต้องเรียนต่ออีก หากได้เกรดถึงตามที่วิทยาลัยกำหนดก็จบการศึกษาได้เลย

“วุฒิออกฝึกสอนชนบทกันใหม่” เจ้าหนูเอ๋อชวน

“เอาซี ตั้งใจไว้แล้ว คงสนุกน่าดู หนูยกไปใช้ใหม่ละ แล้วคลลจะไป ด้วยหรือเปล่า” วุฒิถามเป็นชุด

“ไปซี ว่าแต่ว่าวุฒิเถอะจะไหวรี ตัวเล็กนิดเดียว” เจ้ามลเอ๋อบ้าง

“สบายมาก เล็กก็เล็กพริกขี้หนูนะ ตั้งใจไว้นานแล้ว” วุฒิบอกต่อ

“ที่หออเราก้ไปหลายคนนะ ถามๆดูแล้วถ้าอยู่หน่วยเดียวกันก้ดี จะได้ช่วยกันคงสนุกน่าดู” เจ้าหนูคาคาการณ์

ระยะเวลาที่จะฝึกสอนมาถึง วุฒิเตรียมตัวเตรียมใจที่จะไปฝึกสอน ชนบทตามที่คิดไว้และได้แจ้งความจำนงไปกับทางอาจารย์แล้ว แต่ยังไม่รู้ว่าจะไปฝึกสอนที่หน่วยใดเท่านั้น

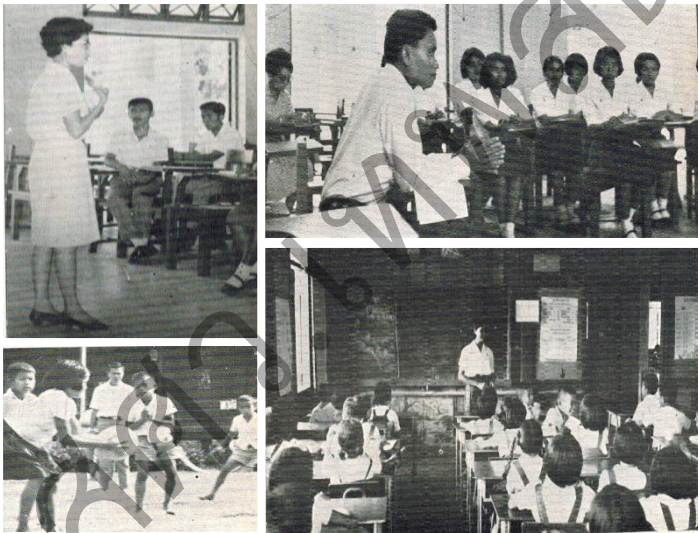
แต่เมื่อถึงวันนั้นทำให้วุฒิผิดหวังอย่างมาก เพราะผลการพิจารณา ออกมาว่าเขาไม่ได้ไปฝึกสอนในชนบท แต่ได้ฝึกสอนในเมืองที่โรงเรียน ค่ายนารายณ์ศึกษาซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวิทยาลัยนั่นเอง เดินเดียวเดียวก็ถึง ทราบมาว่าที่อาจารย์ไม่ให้ไปชนบทเพราะตัวเล็กนั่นแหละ อาจารย์คงเป็น ห่วงว่าอาจจะไม่แข็งแรงพอที่จะช่วยทำงานก็ได้

“ไม่เป็นไร ฝึกสอนในเมืองก้ดีเพราะตัวเล็ก เอาไว้ไปเยี่ยมเราที่ ชนบทบ้างก้แล้วกัน จะเลี้ยงข้าวโพดต้มให้อิ่มเลย” เจ้าคลลลอบใจ

“ดีเหมือนกัน จะได้ไปเยี่ยมแม่นอน” วุฒิบอก

หลังจากนั้น ทั้งคนที่ฝึกสอนในเมืองและชนบทก็เตรียมการเป็นการใหญ่ เพราะยังไม่เคยไปสอนใคร จึงทำให้รู้สึกตื่นเต้นกันมากเวลาकिनก็ได้ นอนเวลานอนก็ไม่ได้กินเหมือนการได้ไปเที่ยวเสียเลย

วุฒียังจำได้ว่าหลังจากการไปฝึกสอนที่โรงเรียนค่ายนารายณ์ศึกษา ทางโรงเรียนได้มอบหมายให้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาที่เขาชอบ จึงพยายามเตรียมการสอนเต็มที่ ทั้งเนื้อหาวิชาและอุปกรณ์การสอนต่างๆ ครูที่เลี้ยงได้แนะนำการสอนเป็นอย่างดี ทำให้เขากระหม่อมใจว่าจะทำให้นักเรียนเข้าใจดียิ่ง

ก่อนจากกันเมื่อสอนจบเทอมแล้ว เขาได้บอกให้นักเรียนมาเยี่ยมครู ในวิทยาลัยบ้างเพราะโรงเรียนกับวิทยาลัยอยู่ตรงกันข้ามเท่านั้น นักเรียนก็ทำตามเป็นอย่างดี เพราะหลังจากรับประทานอาหารกลางวันในวันเสาร์หรือ

อาทิตย์วันหนึ่ง นักเรียนได้เข้ามาเยี่ยมวุฒิในวิทยาลัยหลายคน เมื่อพูดจา
ปราศรัยกันพอควรแล้ว วุฒิก็กถามนักเรียนว่า

“เออ เป็นอย่างไรที่ครูสอนภาษาอังกฤษนะ คงเข้าใจดีแล้ว
ยังจำได้กันบ้างไหม”

“จำได้และเข้าใจดีครับ เพราะหลังจากครูกลับมาแล้วครูสมพร
ที่เป็นครูพี่เลี้ยงของครูนั้นแหละ ได้ทบทวนใหม่หมดเลย พวกเราเลยเข้าใจ
ดีและจำได้จนเดี๋ยวนี้เลยครับ” คำตอบนี้เล่นเอาเขาเซงกันนิดหนึ่งก่อนที่จะ
ชวนคุยเรื่องอื่นต่อไป

ตอนออกฝึกสอนได้สักระยะ เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนๆชาวหอหลาย
คนได้ชวนกันไปเยี่ยมเจ้าสล เจ้าหน้อยและเจ้าหนุ่ย รวมทั้งเพื่อนๆคนอื่นทั้ง
ที่อยู่หอและไม่ได้ยู่หอตามที่ได้บอกกันไว้ รถที่โดยสารผ่านไปใกล้โรงเรียน
ฝึกสอนของเจ้าสลและเพื่อนๆแล้ว เห็นไร่ข้าวโพดมากมายสีเขียวชะอุ่ม
คงเป็นข้าวโพดของชาวนิคมที่ปลูกไว้และคงจะเป็นของโรงเรียนเพื่อนด้วยแน่
เมื่อลงจากรถไปหาเพื่อนก็ได้รับการต้อนรับด้วยข้าวโพดต้มกะละมังใหญ่

“ไม่ลืมที่สัญญาเลยนะ แจ๋วจริงๆ” วุฒิชม

“ไอ้คนมันรักษาคำพูดอยู่แล้ว” เจ้ามลบอก พร้อมทั้งหยิบข้าวโพด
ต้มไปปอกเปลือกออก

“กินให้อิ่มเลยนะ วันนี้เตรียมต้มไว้เลี้ยงเต็มทีเลย” เจ้าสลบอก

“อ้าวพวกเรา ฉลองศรัทธาให้เต็มที ในเมืองไม่ค่อยมีข้าวโพดฟรี
หรอก” วุฒิบอกเพื่อนๆ

หลังจากอิมหมีพีมันดีแล้ว ทั้งหมดก็ชวนกันเดินดูสถานที่ต่างๆ ทั้งโรงเรียน โรงอาหาร สนามตะกร้อที่แต่ละหน่วยฝึกสอนจะสร้างสนามไว้ เพราะเวลาว่างจะได้ออกกำลังกายเตะตะกร้อกันเป็นวง หรือตะกร้อข้ามตาข่าย เพื่อให้เกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายคิดถึงหอหรือบ้านไปได้ เจ้าหน้าที่บอกว่าบางวันก็มีชาวบ้านมาร่วมเล่นด้วย พวกมันยังได้จัดทำข้าวปลาอาหารเลี้ยงชาวบ้านด้วย เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์มิตรกัน

“คืนนี้อยู่แ่นะ” เจ้าศลธามย้าเพราะได้เคยบอกกันไว้ก่อน จะมาว่า วันนี้จะมีหนังกลางแปลงฉายให้ชาวบ้านได้ดูกัน หนังที่มาฉายไม่ใช่ อี้นโกลเพราะเป็นที่มฉายหนังของแผนกโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัย ที่เคยฉายหนังให้ดูที่หอประชุมทุกเย็นวันศุกร์นั่นเอง วันนี้ได้จัดหาหนังมาฉายให้ชาวบ้านดู โดยจะมีการรับบริจาคเพื่อใช้ในการศึกษาของโรงเรียนด้วย

ค่าแล้วแสงไฟจากบริเวณงานสว่างไปทั่ว ชาวบ้านต่างอึ้งลุกงูลานมาในงานนี้ เพราะนานๆครั้งที่จะได้มีโอกาสดูหนังและเที่ยวงานฟรีสักที จะเข้าไปดูหนังในเมืองก็ลำบาก เพราะการคมนาคมเมื่อห้าสิบปีก่อนยังไม่สะดวก หนังกลางแปลงก็ไม่ค่อยเข้ามาฉาย จึงเป็นโอกาสอันดีที่ทางวิทยาลัยได้จัดหนังมาฉายให้ดู

นอกจากฉายหนังแล้ว ทางหน่วยฝึกสอนได้จัดการออกร้าน สอยดาวด้วย โดยคนที่สอยดาวจะต้องซื้อบัตรเพื่อมาสอย หากได้เบอร์อะไร ก็จะได้สิ่งของไปตามเบอร์ที่ได้จัดไว้ ของก็ไม่ค่อยมีราคาแพงวดอะไรนัก ส่วนมากก็ได้มาจากการบริจาคและการจัดหาของนักเรียนนั่นแหละ เงินที่ได้ก็จะเอาไปสมทบทุนเพื่อพัฒนาโรงเรียนเช่นกัน

วุฒิดูคิดว่ามาชนบททั้งทีน่าจะช่วยให้หารายได้เข้าการกุศลกับเพื่อนๆที่มาฝึกสอนบ้าง หลังจากที่ได้พูดคุยกับคนที่ดูแลร้านแล้ว วุฒิก็รับไม่มีใครโฟนจากเพื่อนคนนั้นแล้วพูดไปว่า

“พ่อแม่พี่น้องทั้งหลาย วันนี้เป็นโอกาสอย่างยิ่งที่ท่านจะได้ทำสิ่งที่ไม่เคยทำ นั่นคือการสอยดาว ดาวที่อยู่บนท้องฟ้าเป็นการยากยิ่งที่จะสอยเอามา แต่วันนี้วิทยาลัยครูเทพสตรีได้จัดโอกาสนั้นให้พ่อแม่พี่น้องแล้ว ขอให้ท่านได้ซื้อบัตรเพื่อมาสอยดาวที่เราเตรียมไว้ให้ท่าน โอกาสอย่างนี้ท่านไม่ควรพลาดเป็นอย่างยิ่ง สอยดาวครับสอยดาว ะ”

สิ้นเสียงประกาศชาวบ้านหลายคนรีบเข้ามาในร้านเพื่อซื้อบัตรมาสอยดาวทันที คงกลัวดาวจะหมดไม่มีให้สอยนั่นเอง

ลอย...ลอยกระทง

“วันเพ็ญเดือนสิบสองน้ำก็นองเต็มตลิ่ง เราทั้งหลายชายหญิงสนุกกันจริงวันลอยกระทง ลอย ลอยกระทงๆ ลอยกระทงกันแล้ว ขอเชิญน้องแก้วมาเล่นริ้วาง ริ้วางวันลอยกระทงๆ กุศลจะส่งให้พาสุขใจ ะ”

เสียงเพลงวันลอยกระทงลอยแว่วมาจากเสียงตามสายของวิทยาลัย ทำให้นักเรียนทุกคนตื่นตื่นเพราะเป็นสัญลักษณ์ที่ลอยลมมาบอกว่าเทศกาลลอยกระทงในวันเพ็ญเดือนสิบสองกำลังจะใกล้เข้ามาแล้ว

“ได้เที่ยวงานลอยกระทงกันแล้วและเราอีกไม่นานนี้” เจ้ามลเอ๋ย ขึ้นขณะกำลังกินข้าวกลางวัน

“คงมีการประกวดกระทงกันอีกมั้ง เห็นมีกันทุกปี” เจ้าหนูบอกรับ

“ใช่แล้ว คงเห็นกระทงที่สวยงามกันอีก ทั้งที่ในวิทยาลัยของเราและที่วัดมณีชลขันธ์ด้วยละ” วุฒิบอกขึ้นมาด้วยความดีใจ

งานลอยกระทงเป็นประเพณีที่สำคัญของชาวไทย ทุกจังหวัดจะจัดงานลอยกระทงกันเป็นประจำ วันเพ็ญเดือนสิบสองซึ่งเป็นวันที่ชาวหอตั้งตารองานลอยกระทงที่จะมาถึง เหมือนกับนักเรียนของวิทยาลัยทุกคน

ที่จังหวัดลพบุรีนี้มีการจัดงานลอยกระทงเป็นประจำทุกปี จะจัดงานที่วัดมณีชลขันธ์ซึ่งอยู่ใจกลางเมืองลพบุรี ริมน้ำลพบุรีนั่นแหละ มีการประกวดกระทงของหน่วยงานทั้งรัฐเอกชนและสถานศึกษากันเสมอ วิทยาลัยครูเทพสตรีของวุฒิกก็ได้ส่งกระทงไปร่วมการประกวดเป็นประจำ

ก่อนจะส่งไปประกวดงานของจังหวัด จะมีการประกวดภายในของ แต่ละชั้นเรียนก่อน ทุกชั้นจะพยายามตั้งอกตั้งใจประดิษฐ์กระทงอย่างสุดฝีมือ เพื่ออาจจะได้เป็นตัวแทนไปประกวดที่จังหวัด การทำกระทงจึงต้องพยายาม กันอย่างมาก อาจารย์ Home Room จะช่วยดูแลอย่างใกล้ชิดเสียละ

ก่อนจะมีงานลอยกระทง ได้มีการติดประวัติการลอยกระทงไว้ที่ บอร์ดของวิทยาลัย วุฒิกับเพื่อนๆได้ไปยืนอ่านในตอนพักกลางวัน ทำให้ได้ ทราบประวัติการลอยกระทงเพิ่มเติมว่า

ประเพณีการลอยกระทงเชื่อกันว่าเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยใน รัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โดยนางนพมาศหรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์เป็น ผู้ประดิษฐ์กระทงขึ้นครั้งแรก แต่เดิมเรียกว่าพิธีจองเปรียงลอยพระประทีป

มีความเชื่อว่าการลอยกระทงเป็นการขอขมาพระแม่คงคา ที่มนุษย์ ได้ใช้น้ำ รวมถึงการทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงในน้ำ เป็นการสักการะรอยพระพุทธรูปที่ พระพุทธเจ้าประทับรอยไว้หาดทรายแม่น้ำนัมมทานที ในประเทศ อินเดียและเป็นการลอยความทุกข์ ความโศกกรรมถึงโรคภัยต่างๆให้ลอยไป กับแม่น้ำ

เมื่อใกล้วันลอยกระทงเข้ามา แต่ละชั้นเตรียมการจัดทำกระทงกัน อย่างคึกคัก มีการวางแผนกันอย่างรัดกุม ทุกอย่างต้องเป็นความลับไม่ให้ เพื่อนชั้นอื่นรู้ เพราะอาจจะทำให้หาทางมาทำกระทงที่แปลกหรือสวยงาม กว่าได้

เมื่อตกลงใจพร้อมกันหลังจากดูแบบแล้วก็จะคิดคำนวณหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จะมาทำกระทง โดยร่วมกันสมทบทุนในการซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้นๆ อย่างพร้อมเพรียง ได้อุปกรณ์มาแล้วก็เริ่มการจัดทำกระทงในเวลาพัก

กลางวันและตอนเย็นโดยจะช่วยกันประดิษฐานประติมากรรมในการทำเป็นอย่างดี
ทั้งนี้เพราะด้วยรางวัลของผู้ชนะเป็นกำลังใจในการช่วยกันทำกระถางนั้นแหละ

“เฮ้ย เบาๆ มือหน่อยซิ” เจ้ามลอบอกวุฒิที่กำลังติดกลีบดอกบัว

ด้วยกระดาดสี่ชมพู

“รับรองว่าสวยก็แล้วกัน” วุฒิบอก

“ของเราคงได้ที่หนึ่งแน่ๆ” เจ้ามลอให้ความเห็นก่อนหัวเราะ

ออกมา

วันลอยกระทงมาถึงแล้ว รู้สึกว่าเป็นบรรยากาศที่สนุกอย่างเต็มที่
ถึงแม้ตอนเช้าจะมีการเรียนการสอนเพราะเป็นวันเปิดเรียนไม่ใช่วันเสาร์
อาทิตย์ก็ตาม แต่ในตอนบ่ายก็ไม่เป็นบรรยากาศของการเรียนแล้ว แต่เป็น
บรรยากาศของงานลอยกระทงมากกว่า เพราะหลายคนในวิทยาลัยแต่งกาย
ด้วยชุดไทย บางคนก็เตรียมไปนั่งเป็นเทพา เทพีประจำกระถางของชั้นเรียน
ของตนเพื่อให้กรรมการตัดสิน บางคนเตรียมตัวที่จะรวมขบวนแห่กระถางใน
เย็นวันนั้น

ตอนเย็นนักเรียนแต่ละชั้นช่วยกันแห่กระถางมาที่กลางสนาม ที่นั้นมี
การจัดโต๊ะไว้วางกระถางอย่างเรียบร้อย พร้อมทั้งที่นั่งเพื่อให้คนที่แต่งชุดไทย
เทพีและเทพามานั่งประจำกระถาง ทำให้มีบรรยากาศเป็นไทยๆมากยิ่งขึ้น
เมื่อมาครบกันแล้ว ตอนนี้อัญญาตให้นักเรียนแต่ละชั้นเดินดูผลงานของชั้นตน
และชั้นอื่นกันต่อไป

“ของเราก็อายุดีนะ” เจ้ามบลอก

“ของคนอื่นเขาก็ไม่เบา” เจ้าศลบอกต่อ

“ใช้จัดหนักกันทั้งนั้นนั่นแหละ” เจ้าหนุ่ยพูดบ้าง

ผลการตัดสินออกมาแล้ว ปรากฏว่ากระทงชั้นของวุฒิและเพื่อนฯ ได้รับรางวัลชมเชย ทำให้ทุกคนออกจะเสียดายนิดๆ

“เราน่าจะได้ที่หนึ่งนะ” เจ้าศลบอกยิ้มๆ

“คงไม่ใช่ประกวดชั้นเดียววะ” เจ้าหนุ่ยแย้ง

“ไม่เป็นไร แล้วก็แล้วไป เท่านั้นที่ยังดี” เจ้ามบลสรุปก่อนจะได้ยินเสียงสาธุของเพื่อนดังตามหลัง

หลังจากการตัดสินเสร็จแล้ว ทางวิทยาลัยได้ประกาศว่าขอให้เตรียมตัวร่วมในขบวนกระทงที่จะช่วยกันแห่ไปประกวดและลอยที่วัดมณีชลขันธ์ในตอนเย็น

เริ่มจัดขบวนกันแล้ว นำด้วยวงดุริยางค์ด้วยป้ายของวิทยาลัย จากนั้นจึงเป็นกระทงที่ชนะที่หนึ่งไปประกวดกับทางจังหวัด รวมทั้งกระทงที่ชั้นต่างๆ ที่ส่งเข้าประกวดทั้งได้รางวัลต่างๆ และไม่ได้รางวัล มองดูสวยงามยิ่งนัก โดยเฉพาะคนที่แต่งชุดไทยได้เดินต่อจากกระทง ทำให้เห็นบรรยากาศของความเป็นไทยมากขึ้นไปอีก ตอนท้ายเป็นขบวนของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นเด็กหอมากพอๆ เพราะว่าเด็กที่อยู่นอกหอหลายคนโดยเฉพาะผู้หญิงต้องกลับบ้านไปก่อน หากกลับกลางคืนอาจไม่ค่อยสะดวก เมื่อเวลาขบวนของวิทยาลัยเดินไปทำให้มองดูสง่างามยิ่ง มีชาวบ้านร้านตลาดมองดูอย่างชื่นชม เสียงแสดงความชอบอกชอบใจยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้วุฒิรู้สึกดีใจและภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก

ออกจากวิทยาลัย ขบวนกระหนงเดินไปตามถนนผ่านศาลพระกาฬ
ปราสาทสามยอด ปราสาทแขก เดินตามถนนในตลาดบนเมืองแล้วเดินข้าม
สะพานไปวัดมณีชลขันธ์สถานที่จัดงาน

วัดมณีชลขันธ์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี มองเห็นพระปราสาทตั้งสูง
ตระหง่าน เป็นวัดสำคัญเก่าแก่ของจังหวัดลพบุรี ด้วยเหตุที่สภาพภูมิประเทศ
เป็นเกาะและมีน้ำล้อมรอบ จึงเรียกบริเวณนี้ว่าท้องพรหมาสตร์ เหมาะแก่
การเสด็จประพาสประทับพักผ่อนพระอิริยาบถ จึงทำให้มีพระมหากษัตริย์
หลายพระองค์และเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ได้เสด็จมาที่นี้ คือ พระบาทสมเด็จพระ
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเคย
เสด็จมาเล่นสัปดาห์ เมื่อ พ.ศ.๒๔๑๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้เสด็จพระราชทานกฐินสองครั้งและพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้เคยเสด็จเมื่อตอนลาผนวชก่อนขึ้นครองราชย์

บรรยากาศยามเย็นใกล้ค่ำที่วัดมณีชลขันธ์นั้นน่าสนใจมาก
มีผู้คนมามากมาย ต่างใจจดใจจ่อที่จะได้ชมกระหนงและคนที่แต่งกายชุดไทย
สวยงาม วุฒิสู้ก่ตื้นตื้นมากที่ต้องเดินแถวผ่านหน้าผู้คนที่เรียงรายตามสอง
ฝั่งของถนนในบริเวณงาน

“สวยดีจังนะกระหนงของวิทยาลัยครูนี้” เสียงจากคนข้างทาง
วิพากษ์วิจารณ์ได้ย่นชัดเจน ทำให้วุฒิมืดที่จะภูมิใจอีกครั้งไม่ได้ เพราะเขาก็
เป็นส่วนหนึ่งของวิทยาลัยครูที่เขาพูดถึง ถึงแม้จะไม่ใช่คนหรือชั้นที่ทำการ
ซึ่งได้เข้าประกวดในปีนี้ก็ตาม

ขบวนกระหนงได้มาหยุดใกล้บริเวณที่จัดงาน คนที่ดูแลขบวนจัดการ
เอากระหนงที่ส่งประกวดไปส่งคณะกรรมการ ส่วนกระหนงอื่นๆ ก็นำไปลอยใน
แม่น้ำจากนั้นเขากับเพื่อนๆสี่ห้าคนก็เดินไปเที่ยวดูกระหนงและคนที่แต่ง
แล้วจึงไปหาอาหารกินกัน

ค่าแล้วการประกวดกระทงก็เริ่มขึ้น คณะกรรมการได้ไปเดินดูกระทงแต่ละใบใช้เวลาานพอดูก่อนที่ผลการประกวดจะออกมา หลังจากนั้นราวหนึ่งชั่วโมงปรากฏว่าวิทยาลัยของวุฒิได้รับรางวัลในการประกวดครั้งนี้ด้วยท่ามกลางเสียงไชโยโห่ร้องของนักเรียนในบริเวณงาน

“แจ๋วจริงๆ ไม่เสียแรงที่เดินแห่มา” เจ้าหนูบอก

“คงชนะเพราะเดินแห่มานั่นแหละ” วุฒิแกล้งให้ความเห็นก่อนที่ทั้งกลุ่มจะหัวเราะออกมา แล้วจึงเดินไปดูมหรสพในบริเวณงานกันต่อไป

ข้อมมาย

วุฒิชอบกีฬาว่ายน้ำเป็นชีวิตจิตใจ ไม่ว่าเวลาใดที่ว่างก็มักจะลงแข่งล่อเล่นกับเพื่อนๆ เสมอ แต่ที่กล้าแสดงออกนั้นไม่ใช่ตั้งแต่เข้ามาอยู่หอเลย เพราะว่ามาใหม่ๆ ก็ต้องดูความพอเหมาะพอควรเสียก่อน ต้องดูว่าใครชอบเล่นกับเราบ้างไม่ชอบบ้าง หากไปเล่นไปแห่ไม่ถูกเรื่องเดียวจะมีปัญหาได้

อยู่หออื่นๆ เขาก็ซึกคุ่นเคยรู้ใจกันสามารถหยอกเข้ากระเช้าแห่กันได้โดยไม่มีการโกรธกัน ที่เล่นกันอยู่เสมอก็มีอยู่สามสี่คน คนอื่นๆ ก็มีบ้างเหมือนกันเมื่อโอกาสอำนวย

เจ้าทีปเป็นคนหนึ่งที่ข้อมมายกันอยู่บ่อยๆ แม้เจ้าทีปจะตัวใหญ่เจ้าเนื้อกว่าเขา แต่ก็รู้ใจกันไม่เล่นกันแรงมากจึงพอดูกรกันได้อย่างสนุก

เจ้าทีปเป็นคู่ที่ข้อมกันยากพอดู แต่ก็ข้อมกันบ่อยๆ คนหนึ่งเพราะเจ้าทีปกำยานยาวสูงกว่าเขามาก แขนขาแม้จะเล็กแต่ก็มีช่วงขยทวได้เปรียบเขา จึงต้องหาโอกาสเวลาผลอจึงจะเข้าถึงตัวได้ จจริงๆ ก็รู้สึกกลัวศอกที่แหลมคมอยู่เหมือนกัน แต่ไม่เอากันจริงๆ หรอกจึงไม่เป็นปัญหา

ที่จะเป็นปัญหาก็น่าจะเป็นเจ้าแหลมที่เป็นคนอ้าเถอและจังหวัดเดียวกันกับวุฒินั้นแหละ เจ้าคนนี้มีความแข็งแรงมากเนื่องจากว่าพี่แอกอายุ

มากกว่าวุฒิหลายปี ทำให้ไม่กล้าที่จะเข้าประกบมากนัก ต้องใช้ชั้นเชิงวงนอก เสียมากกว่า

อีกหลายคนก็ได้เคยพันตูกันมาเป็นที่สนุกสนานยิ่ง บางครั้งก็ได้ไป ซ้อมกับน้องปีหนึ่งที่หอพิมานแมนใกล้ๆ กันเพราะเป็นคนที่ชอบมวย เหมือนๆกัน วุฒิได้รับคำชมว่าหมัดหนัก ไม่รู้ว่าชมด้วยความจริงหรือตามมารยาทก็ได้ เพราะวุฒิไม่เคยโดนหมัดตัวเองสักที

วันนั้นว่างๆก็มีโอกาสแสดงฝีมือกับเพื่อนอีกคนหนึ่ง คือเจ้าคุณลย์ เจ้าคนนี้ตัวใหญ่กว่าเขามากพอดู

“เอาเบาๆนะ” วุฒิบอก

“โอเค สบายมาก เอาแค่สนุกๆ” เจ้าคุณลย์บอกให้วุฒิสบายใจ

เวทีที่ใช้ในการฝึกซ้อมวันนั้นเป็นที่ที่เอาไว้ตากผ้าบนหอชั้นหนึ่ง นั้นเอง ที่มีที่ตากผ้าไว้บนหอเพราะหากฝนตกก็จะเก็บผ้าที่ตากไว้ที่ราวที่พื้นดิน เอามาตากไว้ที่นั่นแหละ ผ้าโดนลมพัดบ้างแม้อยู่ในร่มก็จะแห้งเอาไป รีดสวมใส่ได้ เวทีที่วานี้มีท่าเลดี อาจารย์หรือพี่ๆไม่สามารถมองเห็นได้เพราะ มีเสื้อ กางเกง ผ้าเช็ดตัว ฯลฯ บังอยู่ทำให้ปลอดภัยด้วยประการต่างๆ

การซ้อมเริ่มแล้ว เจ้าคุณลย์ซึ่งตัวใหญ่กว่าปล่อยให้เขาหยอกล้อด้วย หมัดและเท้าเบา ๆ เจ้าคุณลย์ไม่ได้โต้ตอบอะไรสักเพียงแต่เดินไปมา นานๆ ก็ส่งหมัดเย็บมาให้เขาได้หลบบ้างเท่านั้น บางครั้งได้จังหวะก็เข้ามาออกดัดพิด เหยียงอย่างเบาอีกนั่นแหละ ทำให้เขาไม่รู้จะทำอะไรเหมือนกัน เดินกันมา เดินกันไป บางครั้งก็ใช้เสื้อผ้าที่แขวนอยู่เป็นที่หลบที่บังบ้างทำให้คู่ต่อสู้ๆ ไม่สามารถจะมองเห็นได้

มีจังหวะหนึ่งที่เจ้าคุณลย์หลบอยู่หลังผ้าเช็ดตัว เป็นจังหวะเดียวกับที่เขาเตะสูงขึ้นไปพอดี

“ไอ้ย” เสียงร้องของเจ้าคุณลย์พร้อมกับเอามือปิดที่หน้า เมื่อเปิด ออกมาปรากฏว่ามีเลือดกลบปาก ทั้งนี้เพราะเขาเตะไปถูกปากของเจ้าคุณลย์ อย่างจัง จนปากแตกเลือดออกมาแดงฉาน เหตุเกิดเพราะวุฒิเตะไปโดยไม่เห็นเจ้าคุณลย์ เจ้าคุณลย์ ก็ไม่เห็นเขาเตะไปจึงเกิดความผิดพลาดเข้าอย่างจัง

“ขอโทษนะคุณลย์” วุฒิเอ่ยอย่างละล้าละลัก พร้อมกับยกมือไหว้
“ไม่เป็นไร” เจ้าคุณลย์บอกพร้อมกับโบกมือ
ทั้งสองจึงพากันไปปฐมพยาบาล โดยเจ้าคุณลย์ล้างเลือดที่ปากออก
จนหมดแล้วพักผ่อนจนหายดี วุฒียังคิดอยู่เสมอว่า ดีที่เจ้าคุณลย์มีน้ำใจเป็น
นักกีฬา ไม่ถือโทษโกรธเพื่อนที่มีการพลาดพลั้งเกิดขึ้น ไม่อย่างนั้นแล้วเขา
อาจจะเป็นฝ่ายโดนน็อกก็เป็นได้

ขึ้นเวที (มวย) งานฤดูหนาว

“วุฒิ ไปต่อยมวยกันไหม” เจ้าแหลมเอ่ยปากชวน
“ต่อยมวยรี ที่ไหนหรือ” วุฒิถาม
“ก็งานฤดูหนาวและงานกาชาดที่โรงเรียนพิบูลลงละเอาไหม”
เจ้าแหลมบอก

“เดี๋ยวลองคิดดูก่อน” วุฒิขอเวลา
หลังจากวันนั้นแล้วเขาก็คิดว่าจะต่อยดีไหมเพราะว่ามาเรียน
หนังสือชั้นสูงขึ้น การฝึกซ้อมก็ไม่เต็มที่ แม้ว่าตอนเช้าจะฝึกวิ่งและกายบริหาร
บ้างก็ตาม แต่ว่างๆก็ซ้อมเล่นกันกับเพื่อนอยู่เสมอ บางครั้งก็ซ้อมเป็นเรื่อง
เป็นราวในตอนเย็นๆ ถึงแม้จะไม่เหมือนตอนอยู่ชั้นมัธยมที่อยู่วัดที่นครนายก
ซึ่งมีการซ้อมกันอย่างเอาจริงเอาจังทุกเย็นวิ่งอย่างเต็มที่ในตอนเช้า แต่ที่นี้
การออกกำลังกายทุกวันก็ทำให้มีความแข็งแรงบ้างพอควร

ตอนเรียนมัธยมที่นครนายก วุฒิขึ้นชกกับนักมวยที่พอเห็นฝีมือกันบ้าง
ได้ชัยชนะกลับลงมา แต่คราวนี้หากจะชกต้องชกกับนักมวยที่อาจเป็นมวย
ลพบุรี ซึ่งมีนักมวยดังๆอย่างค่าย บขส.ที่นักมวยบางคนในค่ายกำลังดัง
ในระดับประเทศแล้ว ยังมีนักมวยดาวรุ่งอีกหลายคน บางคนก็เคยชนะรุ่น
น้องของวิทยาลัยมาแล้วด้วย ทำให้วุฒิรู้สึกหนักใจอยู่ลึกๆ แต่เมื่อนึกถึง
เหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา ที่วุฒิเคยชกชนะนักมวยที่เคยชกชนะคนอื่นมา
เหมือนกัน รู้สึกเบาใจขึ้นจึงตอบเจ้าแหลมที่มาถามในวันหลังว่า

“ชกชิ ลองดูอีกสักครั้งก็ดี ว่าแต่ว่าแหลมชกแน่รี” วุฒิถาม
“ชกแน่ชิ ไม่งั้นจะชวนวุฒิหรือ” เจ้าแหลมยืนยัน
“ตกลง งั้นเราก็เริ่มซ้อมกันได้แล้วนะ” วุฒิบอก
“ใช้แล้วตั้งแต่พุงนี้เลย เตรียมตัวไว้ก่อน จะได้ไปเปรียบมวยวัน
เสาร์หน้านี้ เห็นเขาประกาศไว้”

หลังจากนั้น ทั้งเจ้าแหลมและวุฒิก็ก่เริ่มการฝึกซ้อมโดยตอนเช้า
เมื่อเลิกกายบริหารแล้วจะออกกำลังโดยการวิ่งและบริหารร่างกายเพิ่มเติม
ตอนเย็นหลังจากวันนั้นก็ทำการระสอบทรายมาแขวนไว้ในโรงฝึกงาน เมื่อเลิก
เรียนเปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วก็มาชกกระสอบทราย ชกลม ฝึกชั้นเชิงกัน
เสมอมีเพื่อนๆมาช่วยดูและเชียร์กันตั้งแต่แรก

เช้าวันเสาร์ที่เป็นวันเปรียบมวยที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย วุฒิกับเจ้า
แหลมเดินทางออกจากหอพักไปที่ที่เปรียบมวย ปรากฏว่าวุฒิได้คู่ชกกับ
นักมวยค่าย บขส.ซึ่งเป็นค่ายที่ดังมากในตอนนั้นนั่นเอง โดยได้ชกเป็น คู่แรก
เลย ส่วนเจ้าแหลมได้ชกกับมวยค่าย “สิงหนารายณ์” ซึ่งเป็นมวยเจ้าถิ่น
ของลพบุรีเช่นกัน ได้ชกเป็นคู่ท้ายๆ

ทั้งวุฒิและเจ้าแหลมใช้ชื่อค่ายเดียวกันว่า “ทปท.” ย่อมาจาก ชื่อ
หอพัก “เทพประทาน” นั่นแหละ

“เฮ้ย ไม่เป็นไรหรอกเราซ้อมดีๆ คงไม่เท่าไรหรอก”

เจ้าแหลมปลอบใจ

“ใช้แล้ว ตั้งใจกันให้ดีก็แล้วกัน” วุฒิคล้อยตาม

หลังจากวันนั้นแล้ว ทั้งสองคนก็พยายามฝึกซ้อมให้มากขึ้น แต่เป็น
เพราะการเรียนและการชอบเที่ยว บางครั้งบางวันจึงหยุดไปบ้าง แต่ก็ยัง
เตรียมตัวกันพอสมควร เพื่อนๆที่รู้ข่าวว่าจะขึ้นชกก็มาให้กำลังใจทั้งสองคน
เป็นประจำ ทำความปลอบปล้ำใจให้แก่วุฒิและเจ้าแหลมมาก

เริ่มงานฤดูหนาวแล้ว วุฒิกับเพื่อนๆก็ไปเที่ยวตามที่เคยไปเที่ยวมาเมื่อปีที่แล้ว แต่ปีนี้เขาอยากจะไปดูรายชื่อของตนที่เวทิมวยด้วย เพราะมันเท่ดีเหมือนกันเขาคิด แต่เมื่อเดินผ่านหน้าเวทิมองดูรายชื่อของนักมวยที่จะชกในวันที่เขาได้รับการบอกมาในวันซึ่งน้ำหนัก ปรากฏว่าไม่มีชื่อของเขาและเจ้าแหลมอยู่ในนั้นเลย

“มันเกิดขึ้นได้อย่างไร” วุฒิสงสัยเป็นอันมาก แต่ก็เดินเที่ยวกับเพื่อนๆงานยังสนุกอยู่ แต่เขายังไม่สบายใจที่ไม่มีชื่อในการชก อาจจะไม่ได้ชกมวยตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อเพื่อนบอกว่าตึกแล้วอยากจะทำกลับหอย วุฒิได้บอกให้เพื่อนกลับไปก่อน ส่วนเขาจะเที่ยวให้สบายใจแล้วจะกลับ เมื่อเพื่อนกลับแล้วเวลาเดินคนเดียวก็อดจะน้อยใจไม่ได้ เพราะได้ตั้งอกตั้งใจฝึกซ้อมและเปรี๊ยมวยเรียบร้อยแล้ว ทำไมจึงไม่มีชื่อขึ้นชกในครั้งนี้ นึกไปนึกมาก็อดจะน้อยใจจนน้ำตาไหลออกมา เลยตัดสินใจเที่ยวให้สนุกเพื่อคลายความเศร้าจนตึกก่อนที่จะกลับหอพัก

กลับมาหอพักแล้วตอนเช้าวุฒิก็ก็นำให้เจ้าแหลมที่จะชกมวยพร้อมกันรับรู้

“เอ ทำไมไม่มีชื่อละ แต่ไม่เป็นไรเดี๋ยวจะบอกพี่กรีซที่เรียนวิทยาลัยเรานี้แหละ เพราะแกเป็นคนลพบุรีคงรู้จักพวกที่จัดมวย ไม่เป็นไรคงได้ชก” เจ้าแหลมปลอบใจ

หลังจากเจ้าแหลมคุยกับพี่กรีซแล้วไม่รู้ว่าพี่กรีซไปติดต่อกันอย่างไร ปรากฏว่าวุฒิและเจ้าแหลมทั้งสองคนก็ได้ชกตามรายการเดิม ทำให้เขาดีใจเป็นอันมากที่จะได้ชกตามที่ได้ตั้งใจไว้

แต่เพื่อความแน่นอนเขาก็ไปดูรายการที่ติดไว้หน้าเวทีก่อนอีกครั้งหนึ่งในคืนต่อมา ซึ่งก็มีชื่อวุฒิและ เจ้าแหลมจริงด้วย ทำให้รู้สึกดีใจมาก จากนั้นจึงเดินเที่ยวงานฤดูหนาวโดยคิดว่าจะเที่ยวประเดี่ยวนเดียว แต่มีมหรสพที่สนุกน่าดูเลยเพลินจนตึกแล้วจึงกลับหออีกคืน

รุ่งขึ้นเป็นวันที่จะได้ชกมวยแล้ว เขาก็นอนพักผ่อนเพื่อเตรียมตัว แต่ไม่รู้เป็นอะไรนอนไม่ค่อยหลับอาจเป็นเพราะตื่นเต้นที่จะได้ชกมวยที่ลพบุรีเป็นครั้งแรกก็ได้

ตกเย็น วุฒิ เจ้าแหลมและเพื่อนๆ ได้เดินทางไปยังเวทีมวยงาน
ฤดูหนาวที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย เมื่อไปถึงวุฒิก็จัดการเปลี่ยนเสื้อผ้าถุง
กางเกงมวยและพันผ้าพันมือ เพื่อนๆ ช่วยกันนวดและทาน้ำมันมวยจนหอมฟุ้ง

โฆษกของเวทีประกาศให้นักมวยคู่แรกขึ้นบนเวทีได้
วุฒิรู้สึกตื่นเต้นเมื่อขึ้นไปบนเวที หลังจากไหว้ครูเสร็จแล้วการต่อสู้ก็เริ่มขึ้น
ยกที่หนึ่งก็พอสู้กับคู่ต่อสู้ได้ ใจก็คิดว่าคงไม่มีอะไรมากนัก แต่ว่าดูเหมือน
คู่ต่อสู้จะมีกำลังมากกว่า เวลาประยกกันทำให้เขาต้องเซไปตามแรงโจมตีเข้ามา
ยกที่สองยังคงเป็นไปในสภาพเดิม แม้เมื่อคู่ต่อสู้บุกเข้ามาบ่อยครั้ง เขายังใช้
เข้าที่เป็นอาวุธชนิดตีเข้าไป แต่ดูเหมือนแรงไม่ค่อยดี จึงทำได้ไม่ถนัดนัก

ยกสุดท้ายแล้ววุฒิคิดว่าคะแนนเป็นรอง จึงพยายามจะใช้อาวุธ
ออกไปให้มาก แต่ดูเหมือนร่างกายจะไม่เป็นใจ เพราะแรงเริ่มหมด ทำให้
บางครั้งต้องโดนเหวี่ยงล้มลง ทุ้มๆ ที่ไม่ได้โดนอะไร กว่าจะประคองตัวให้
รอดจากยกที่สามก็นับว่าเป็นเรื่องลำบากพอดู

หลังจากหมดยกแล้ว กรรมการก็ไปดูคะแนนแล้วยกมือให้คู่ต่อสู้
ของเขาเป็นฝ่ายชนะ ซึ่งก็เป็นไปตามคาดเพราะเขารู้ว่าเขาแพ้แรง คงจะเป็น
เพราะเหนื่อยมาก อदनอนและอ่อนซ้อมไปหน่อยนั่นแหละ

“ไม่เป็นไร” เสียงพี่กรีซที่เป็นพี่เลี้ยงบอก เมื่อเขาก้าวลงจากเวที

เมื่อการชกผ่านไปหลายคู่จนถึงคู่ของเจ้าแหลมในการชกคู่ท้ายๆ คู่
ชกของเจ้าแหลมขึ้นไปบนเวทีก่อน อาจจะเป็นการชมขวัญเจ้าแหลมก็เป็นได้
ดูรูปร่างของนักมวยแล้ว วุฒิก็คงจะท้วงเจ้าเพื่อนร่วมค่ายเสียมิได้ เพราะมัน
ลำสันสมบูรณ์ร่างกายใหญ่และดูเหมือนจะสูงกว่าเจ้าแหลมเสียด้วย

โฆษกบนเวทีรับประกาศหาผู้ที่จะมาต่อกร คือเจ้าแหลมเพื่อนของ
เขาให้รับขึ้นเวทีใดๆ คงจะเป็นการเอาใจมวยเจ้าถิ่นก็เป็นได้

เจ้าแหลมก็ไม่รอช้ารีบขึ้นไปบนเวทีตามคำเรียกร้องทันทีเหมือนกัน

หลังจากไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว การต่อสู้ก็เริ่มขึ้น เจ้าแหลม
แม้ดูเหมือนตัวจะเล็กกว่า แต่ก็ได้ทำความครั่นคร้ามให้คู่ต่อสู้พอดู เพราะ
สามารถเตะกราดเพื่อไม่ให้คู่ต่อสู้เข้ามาได้ นอกจากคู่ต่อสู้จะใช้การทุ่มเข้ามา
เพื่อหมายบดขยี้ แต่เจ้าแหลมก็ไวเป็นปรอท ไม่ยอมอยู่เป็นเป้าหมาย มีหมากออก
และเตะตัดขาใน วงนอกเล่นเอาคู่ต่อสู้พะวักพะวนไปเหมือนกัน การต่อสู้
เป็นไปในรูปเดิม จนกระทั่งมาถึงยกสุดท้ายซึ่ง พี่เลี้ยงอาจจะบอกให้คู่ต่อสู้
ของเจ้าแหลมรู้ว่าคะแนนอาจจะเป็นรอง มันจึงบุกตะลุยอย่างเต็มที่หวังเอา
คะแนนคืน แต่เจ้าแหลมพยายามเบี่ยงตัวออก ไม่ยอมให้เจ้านั่นกดรัดพิด
เหวี่ยงได้ถนัด แถมยังใช้วิธีเตะตัดขาที่ชำนาญ ทำเอาคู่ต่อสู้ล้มคว่ำล้มหงาย
ไปเหมือนกัน

เขายังเห็นว่าคู่ต่อสู้ของเจ้าแหลมมีปัญหาที่เขา เพราะโดนเตะตัดทำให้
ได้ยืนพักเว็ดไม่ค่อยได้ จึงต้องใช้วิธีพุ่งตัวกดรัดพิดเหวี่ยง จนเจ้าแหลม
ล้มคว่ำล้มหงายไปเหมือนกัน

หมดยกแล้ว วุฒิและเพื่อนๆส่งเสียงดังด้วยความดีใจ โดยเฉพาะ
วุฒิคิดว่านี่คงจะเป็นการล้างแค้นให้เขาได้ หลังจากที่เขาแพ้ไปในคู่แรก
แต่ปรากฏว่าผิดคาดกรรมการกลับชুমือให้คู่ต่อสู้ของเจ้าแหลมเป็นฝ่ายชนะ
ทำให้เขาเสียตายเป็นอย่างยิ่ง

ลงจากเวทีแล้วหลายคนได้ไปปลอบใจเจ้าแหลมเจ้าแหลมมันก็ไม่ได้
ว่าอะไร นอกจากวุฒิที่ไปแสดงความเสียใจด้วย มันกลับบอกที่เล่นที่จริงว่า

“เพราะเอ็งแพ้ตั้งแต่คู่แรกแล้ว ข้าจึงแพ้ไปด้วย” เป็นอย่างนั้นไป

หลังจากมวยเลิกแล้ว พี่กรีซคนลพบุรีที่เรียนอยู่วิทยาลัยได้ชวนวุฒิ
และเจ้าแหลมไปหาอะไรกินกันก่อน แยกพาไปที่ร้านอาหารหน้าโรงหนัง
นารายณ์ประสิทธิ์ ที่อยู่ใกล้กับปรางค์แขกนั่นแหละ พี่กรีซบอกว่า เฮียเลี้ยง
เพื่อนของพี่กรีซที่มาด้วยกันนี่ ขอปลื้ลการชกมวยของทั้งสองคน จึงจะขอ
เลี้ยงข้าวต้มสักมื้อหนึ่ง พวกเราเลยกล่าวขอบคุณเฮียเลี้ยงผู้ใจดี

ระหว่างกินข้าวต้มกัน เฮียเล้งได้กล่าวชมทั้งสองคนว่าชั้นเชิงดี เสียตายวันนี้โชคไม่ดีจึงแพ้ หันมาทางวุฒิแล้วพูดว่า

“ผมเห็นดีเข้าแล้ว นึกว่าคุณต่อสู้อะไรเสียแล้ว เสียตายแรงไม่ค่อยดี
อยากจะเข้าค่ายใหม่ ที่ลพบุรีมีค่ายมวยหลายค่าย หากสนใจจะฝากให้”

วุฒิได้ตอบขอบคุณและบอกว่าเข้าค่ายไม่ได้หรอก เพราะว่าเรียน
จบแล้วคงจะไปเป็นครูมากกว่า ที่ชกมวยก็เป็นเพราะชอบเท่านั้น แค่นี้
อะไร นอกจากบอกต่อว่า

“เอาไว้แก้ตัวใหม่ในวันหลัง” วุฒิตัวเราะหิๆเพราะคิดว่าจะเรียน
จบแล้วคงจะไม่ได้แก้ตัวอีกเป็นแน่ แต่ไม่ได้พูดอะไร

วันรุ่งขึ้น เมื่อเลิกเรียนแล้วเพื่อนบางคนแอบมากระซิบบอก
ทางวิทยาลัยเขาจะให้รางวัลนักมวยทั้งสองคนนะ

“รางวัลเกี่ยวกับอะไรหรือ” วุฒิตถาม

“คงเป็นรางวัลที่ไปชกมวยแล้วไม่บอกทางวิทยาลัยนั่นแหละ”
เจ้าคนนั้นบอกไม่รู้ว่าพูดจริงหรือเล่น แต่ก็ทำให้วุฒิสึกหัวขึ้นมาทันที

รุ่งเช้าหากคนได้เห็นวุฒิตและเจ้าแหลมแล้ว ก็คงสามารถทายถูกว่า
ไปทำอะไรมาเพราะเพียงดู ที่ชอบตาเขียวปัดของวุฒิตและการเดินขา
กะเผลกๆของเจ้าแหลม ที่ตะพานพับคู่ต่อสู้แต่โดนยกแข้งขึ้นรับแล้ว คงจะ
ไม่ทายว่าไปเล่นกีฬาหมากเก็บมาเป็นแน่

งานวังนารายณ์

เดือนกุมภาพันธ์ใกล้จะสอบแล้ว ชาวหอบางคนก็ดูหนังสือกันอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมตัวสอบให้ได้คะแนนและเกรดดีนั่นแหละ

“วุฒิปไปที่ทำงานวังนารายณ์กันใหม่เร็วว่ะนี่ละ” เจ้าหนูชวณวุฒิ ขณะกำลังอ่านหนังสืออยู่

“ใกล้สอบอยู่แล้วจะดีหรือ” วุฒิบอก

“ดีซี เป็นการพักผ่อนดีด้วย เรายังไม่เคยไปที่ทำงานนี่เลยนะ ปีที่แล้วก็ไม่ได้ไป เรื่อยอยู่บุรี มาสองปีแล้วนะ ไม่รู้ว่าจะได้เรียนต่ออยู่อีกสองปีหรือเปล่า เขาว่างานสนุกดีจังนะเห็นพวกรุ่นพี่บอก” เจ้าหนูชวณ

“เอาไว้ตอนนั้นก็แล้วกัน” วุฒิบอกก่อนที่จะอ่านหนังสือต่อไป ตอนนี้เขาพยายามเร่งดูหนังสืออย่างเต็มที่ เพราะเป็นเทอมสุดท้ายในการเรียนแล้ว คิดว่าจะแก้ตัวให้ดีเพื่อจะได้เกรดเฉลี่ยสูงขึ้น ทำให้บางคน คิดว่า วุฒิคงจะไม่ไปที่ทำงานนี้แล้ว

งานวังนารายณ์มาถึง จะอะไรก็แล้วแต่ วุฒิได้ตกลงไปที่ทำงานตามที่เจ้าหนูและเพื่อนๆชวน

การจัดงานนั้นมีตั้งแต่รอบๆพระราชวังที่มีการแสดงต่างๆ ภายในวังมีการออกร้านและขายอาหาร มีขนมหวานหลายอย่างที่ถือกำเนิดจากชาวต่างประเทศ เช่น ทองหยิบ ฝอยทอง ที่ผู้จัดทำเป็นครั้งแรกคือ ท้าวทองกลีบม้านั่นเอง

มีคำบรรยายติดไว้ใกล้ๆว่า ท้าวทองกลีบม้าที่คนไทยในสมัยนั้นเรียกกัน คือ ดอญ่า มาริ ก็มาร์ ชาวโปรตุเกส ภรรยาของคอนสตัน ฟอลคอน หรือเจ้าพระยาวิชาวินทร ชาวกรีก ที่ได้มารับราชการในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช หลังจากเจ้าพระยาวิชาวินทรเสียชีวิตแล้ว ในรัชกาลต่อๆมา มาริ ก็มาร์ได้เข้ารับราชการเป็นหัวหน้าห้องเครื่องต้น ได้พยายามเอา

ตำรับขนมของโปรตุเกสและชาติต่างๆ มาปรับใช้กับวัตถุดิบของไทยจนเกิดขนมรสอร่อยตามรายชื่อที่กล่าวมา ซึ่งคาดกันว่าจะจะเป็นฝีมือของท้าวทองกลีบม้าคนนั้น ขนมต่างๆ เหล่านี้ได้รับความนิยมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

วุฒิ เจ้าหนุ่ย เจ้ามลและเพื่อนๆ เดินเข้ามาเที่ยวในบริเวณงานรู้สึกตื่นตาตื่นใจโบราณสถานของชาติแห่งนี้เป็นอย่างมาก แม้ว่าจะเคยมาเมื่อตอนที่ตนศึกษาในตอนเช้าเรียนใหม่ๆ ที่ก็ตาม หลายคนคิดว่าจะมาอีกครั้ง แต่ก็ยังไม่ได้อีกทั้งๆ ที่ได้ตั้งใจไว้

“นั่นอะไรนะ” วุฒิถามขึ้น “ไปดูกันเถอะ” ว่าแล้วเขาและเพื่อนๆ ก็เดินไปดูอ่างเก็บน้ำที่เห็นอยู่ตรงหน้าที่มีคำอธิบายว่า

“ในบันทึกของชาวฝรั่งเศสบอกไว้ว่า อ่างเก็บน้ำนี้เป็นผลงานของชาวฝรั่งเศสกับชาวอิตาลี ที่ได้ช่วยกันสร้างไว้ น้ำในอ่างนี้อามาจากท่อดินเผาที่ต่อเชื่อมมาจากอ่างขับเหล็ก เพื่อเอาน้ำมาใช้ในพระราชวัง”

“โอโฮ เก่งจริงๆ นะ เหมือนท่อประปาบ้านเราเลยที่เอาน้ำมาจากโรงกรองน้ำ” เจ้าหนุ่ยเอ่ยขึ้น

“ใช่แล้ว เรามีคล้ายการประปามาตั้งแต่ในสมัยนั้นแล้วนะ แต่ยังไม่แพร่หลายนั่นเอง” เจ้ามลเสริม

หลังจากดูทางโน้นทางนี้ดีแล้ว ทั้งหมดก็เดินชมพระราชวังต่อไปเรื่อยๆ

เดินมาได้สักหน่อยก็เห็นสิบสองท้องพระคลังที่เป็นตึกทึบเรียงต่อกัน ในบันทึกชาวฝรั่งเศสบอกว่า สันนิษฐานว่าจะใช้ในการเก็บสินค้าหรือสิ่งของในการเลี้ยงแขกบ้านแขกเมือง ตึกนี้สมเด็จพระนารายณ์ฯ ยังได้โปรดให้เป็นสถานที่ใช้ในการพระราชทานเลี้ยงด้วย ในบันทึกยังบอกอีกว่ามีคูน้ำล้อมรอบตึก ภายในคูน้ำก็มีน้ำพุพุ่งขึ้นมาเหมือนจากฝักบัวรดน้ำอีกด้วย

“แต่ก่อนก็มีน้ำพุด้วยนะบ้านเรา ทันสมัยจริงๆ” เจ้าคลอเอ่ยขึ้น
“อ้าว ก็คงพวกฝรั่งที่เอามาจากบ้านเมืองของเขานั่นแหละ” วุฒิบอก
“แขกบ้านแขกเมืองในสมัยนั้นคงมากพอดู”

“ใช่แล้ว พระองค์ท่านทรงเปิดบ้านเปิดเมืองและยังได้ส่งราชทูตไป
ฝรั่งเศสอีกนี่นะ” เจ้ามลให้ความเห็น

จากนั้นเมื่อเดินผ่านมาจะถึงตึกพระเจ้าเหา ซึ่งสันนิษฐานว่าคงเป็น
หอพระประจำพระราชวัง มีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ภายในตึกนี้ จึงเป็น
ที่มาของชื่อตึกว่าตึกพระเจ้าเหานั่นเอง

“ตึกรับรองราชทูตต่างประเทศใช้ใหม่นั่น” เจ้ามลที่เคยอ่าน
ประวัติพระราชวังอยู่ข้างถาม

“คงใช่แล้วละ เพราะตึกใหญ่พอดู” หลายนคนบอก

“เราไปดูกันดีกว่า” เจ้าหนูบอก ทั้งหมดจึงเดินไปดูใกล้ๆ

ที่นั่นมีคำบรรยายว่าตึกรับรองราชทูตต่างประเทศนี้ บันตึกของชาว
ฝรั่งเศสกล่าวว่ายู่กลางอุทยานซึ่งแบ่งเป็นช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัส รอบตึกมีคู
น้ำล้อมรอบ ภายในคูน้ำมีน้ำพุพุ่งเรียงรายอยู่ ระยะยาวถึง ๒๐ แห่ง
สมเด็จพระนารายณ์ได้พระราชทานเลี้ยงแก่คณะทูตฝรั่งเศส ณ สถานที่แห่ง
นี้ด้วย

“แต่ก่อนคงสวยงามน่าดูนะ เสียตายว่าตอนนี้เป็นของเก่าไปเสียแล้ว”

เจ้ามลบอก

“ใช่ ตั้งหลายร้อยปีแล้ว นี่ขนาดได้มีการบูรณะก็ดีแล้ว วังมหรายนี่
ไม่ได้โค่นเข้าศึกเผาเหมือนกรุงศรีอยุธยา ยังคงมีสภาพดีกว่านะ”

วุฒิบอกเพิ่มเติมจากที่เคยอ่านหนังสือ

“หากไม่ได้บุรณะก็คงเป็นอิฐเก่าๆ เผลอๆอาจจะยุบลงมากก็ได้ เราวัว” เจ้าหน้อยออกความเห็นบ้าง

“ไปดูโรงช้างกันดีกว่า” เจ้าหน้อยชวน เพราะสนใจมากเพราะรู้ว่า สมัยนั้นมีช้างมากนั่นแหละ

“โรงช้างของพระนารายณ์และเจ้านายองค์อื่นด้วยมีตั้ง ๑๐ โรงนะ ในสมัยพระนารายณ์ เมื่อเสด็จลพบุรีพระองค์ทรงโปรดไปคล้องช้างในป่า เสมอ” เจ้าหน้อยบรรยายเมื่อเดินมาถึงโรงช้าง

“เฮ้ย เจ้าหน้อยเก่งเลย เหมือนเกิดในสมัยนั้นเลยละ เจ้าหน้อย กล่าวชม

“ข้าว่ามันอ่านมากจากหนังสือมากกว่า ไซ้ใหม่หน้อย.” เจ้าศล งาม

“เฮะๆ ก็คงอย่างนั้นมั้ง “ เจ้าหน้อยตอบอย่างเต็มภาคภูมิ

ในเขตพระราชฐานกลางมีพระที่นั่งจักรทิศาต ซึ่งบันทึกของชาว ฝรั่งเศสกล่าวว่า ป็นหอประชุมองคมนตรี รัชกาลที่ ๔ โปรดให้บุรณะ ซ่อมแซมขึ้นมาให้มีสภาพสมบูรณ์ ตอนนี้ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ ได้ขยายไปที่พระที่นั่งพิมานมงกุฎในเขตพระราชฐาน ขึ้นในด้วย

ทั้งหมดเดินต่อมาในเขตพระราชฐานชั้นใน มีพระที่นั่งที่สำคัญคือ พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญาพราสาท เดินเข้าประตูพระที่นั่งแล้วมีวิทยากร ในนั้นบรรยายว่า ”พระที่นั่งองค์นี้สร้างขึ้นสมัยพระนารายณ์มหาธาต เป็นที่ นั้งท้องพระโรงสำหรับเสด็จออกรับคณะราชทูต ในสมัยของพระองค์ คณะราชทูตฝรั่งเศสก็เข้าเฝ้าพระองค์ที่พระที่นั่งนี้”

เขามองดูและนิกภาพที่พระองค์ท่านได้โปรดให้ราชทูตฝรั่งเศสเข้า เฝ้าถวายพระราชสาส์น ก็เข้าใจในภาพที่เห็นเป็นอย่างดี

พระที่นั่งนี้สร้างแบบศิลปกรรมแบบไทยผสมกับฝรั่งเศส ตรงกลางท้องพระโรงมีสีหบัญชร เป็นที่เสด็จออกเพื่อมีปฏิสันถารกับผู้เข้าเฝ้าในท้องพระโรงตอนหน้า

“เอ๊ะ นั่นช่องอะไรนะ “ เจ้าหญิงกระซิบถาม เมื่อมองผนังด้านนอก พระที่นั่ง ที่เจาะเป็นช่องเล็กๆรูปโค้งแหลมคล้ายดอกบัวจำนวนมาก”

“เดี๋ยวถามเขาดีกว่า” เมื่อวิทยากรที่บรรยายว่าง เจ้าหญิงก็ถามทันที

“ที่เห็นเป็นช่องเล็กๆนั้นเป็นช่องสำหรับตั้งตะเกียงในเวลากลางคืน ที่ชุ่มประดูและกำแพงพระราชฐานชั้นกลางและชั้นในก็จะมีตะเกียงวางประมาณ ๒,๐๐๐ ช่องนะ” วิทยากรบอก

“โอโฮ” เจ้าหญิงเกือบตะโกนออกมา ดีที่เอามือปิดปากตัวเองไว้แน่นเสียก่อน

ตอนนี้คนเข้ามาภายในท้องพระโรงกันมากขึ้น วุฒิและเพื่อนๆ จึงค่อยๆเดินออกจากพระที่นั่งมาข้างนอก เดินไปอีกสักหน่อยใกล้ๆกันนั้น เป็นหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎ ที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เช่นเดียวกัน ประกอบด้วยพระที่นั่ง ๔ องค์เชื่อมติดกัน พระที่นั่งนี้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพและสมเด็จพระยาราชยาธิบดีทรงร่วมกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นที่พระที่นั่งจันทรพิศาล แล้วจัดแสดงมาถึงพระที่นั่งพิมานมงกุฎ มีโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยทวารวดี โบราณวัตถุต่างๆที่พบในลพบุรี พระพุทธรูปสมัยลพบุรีแบบต่างๆ สำหรับชั้นที่ ๓ เป็นห้องบรรทมของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ จัดแสดงฉลองพระองค์ เครื่องแก้วและภาชนะที่มีตราประจำพระองค์

หลังจากเดินชมพิพิธภัณฑ์โดยทั่วแล้ว ทุกคนก็ค่อยๆทยอยลงมา
ข้างล่าง

“ไปที่ไหนกันต่อดี” เจ้ามलगาม

“เราก้เดินไปเขตพระราชฐานชั้นในดีกว่า” วุฒิบอก

“ใช่แล้ว ดูให้ครบเลยวันนี้” หลายคนให้ความเห็น

วันนี้คนที่มาในพระราชวังนั้น ไม่เพียงแต่แต่งตัวธรรมดาอย่าง
ชาวหอเท่านั้น แต่มีจำนวนมากที่แต่งกายในชุดไทยทั้งชายและหญิง

“เขาแต่งกายชุดไทยทำไมหรือ” เจ้าหญ่ยถาม

“อ้าวไม่เห็นหรือหรือ เขาอยู่ที่ร้านขายของบางคนมาเตรียมการ
แสดงก็มี” เจ้ามलगาม

“เรารว่าสวยดีนะ” เจ้าหญ่ยชม

“ใช่แล้ว” วุฒิบอก

“ไปๆ ดูพระที่นั่งต่อดีกว่า เดี่ยวเขาจะปิดเสียก่อน” เจ้าศลบอกต่อ
ทั้งหมดจึงเดินไปยังเขตพระราชฐานชั้นในที่มีพระที่นั่งสุทธาสวรรรย
เป็นพระที่นั่งที่ประทับของสมเด็จพระนารายณ์ฯ พระองค์เสด็จสวรรคต ณ
พระที่นั่งองค์นี้ ใกล้ๆนั้นเป็นหมู่ตึกพระประเทียบ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๔
เป็นที่พักของข้าราชการฝ่ายใน มีทั้งหมด ๘ หลัง

เมื่อได้ดูเสร็จแล้วก็มายืนมองพระที่นั่งต่างๆอยู่ด้านนอก

“ตอนนั้นคงสวยน่าดูเลยนะ” เจ้าศลบอก

“ใช่แล้ว เวลาว่างมานานก็เลยเก่าไปหน่อย” หลายคนยังอดคิดถึง
ไม่ได้

“วันนี้พวกเราได้ประโยชน์มากเลย ดูจนทั่ว ได้ความรู้มากด้วย”

วุฒิออกความเห็น

“ใช่แล้ววันนี้เรามากันมาน้อยคน ไม่เหมือนมาตอนนั้นมากันเป็น
ขบวนเลย ดูอะไรไม่ค่อยชัด วันนี้มีวิทยากรบรรยาย แถมยังมีบรรยายภาค
การจัดงานของวังด้วย แจ่วไปเลย” เจ้าหญ่ยบอก

“เราว่าไปหาข้าวกินก่อนดีกว่า แล้วจะได้ดูการแสดงต่างๆในคืนนี้กัน”

เจ้ามลชวน

“ตกลง” ทุกคนพูดเกือบจะพร้อมกันเพราะรู้สึกจะหิวบ้างแล้ว
ก่อนจะเดินไปหาของกินที่นำมาขายมากมายในบริเวณงาน

จบการศึกษา

ลมร้อนพัดมาบ้างแล้ว ยูงทองเริ่มผลัดใบและผลิดอกออกกลิ่น
อย่างสวยงามเป็นเสมือนเตือนให้รู้ว่าการปิดภาคเรียนปลายปีในฤดูร้อนกำลัง
จะมาถึง พร้อมๆ กับการสำเร็จการศึกษาของดอกยูงทองบางดอก ที่จะปลิว
ไปเป็นแม่พิมพ์ของชาติ เพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศ อย่างน้อยก็ด้าน
การศึกษา อย่างหนึ่งละ

วุฒิแอบมานั่งโคนต้นชงโคต้นหนึ่งที่อยู่หลังอาคารเรียน พลันก็
มองดูตัวเลขเกรดที่ได้รับแจกมาจากวิทยาลัยอยู่หลายรอบ มันก็ยังเป็นเกรด
เฉลี่ยเต็มๆ คือสองกว่าๆหน่อยเท่านั้น ไม่ได้มีเพิ่มขึ้นให้ตัวเลขสวยกว่านี้
ตามใจปรารถนา คงเป็นเพราะเพิ่งจะมาตั้งใจเรียนตอนเทอมท้ายๆนี่เอง

อดที่จะทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านมาไม่ได้ เพราะตอนที่เรียนชั้น
มัธยมปีที่หกที่นครนายก ก่อนที่จะจบ เขาสอบได้ไม่เกินที่ห้าในชั้นได้
เปอร์เซ็นต์ตั้งแต่สิบกว่า เทียบเป็นเกรดแล้วอยู่ในระดับสามกว่าๆเสียนะ
แต่เพียงสองปีหลังจากนั้น ทำไมเหตุการณ์จึงเป็นเช่นนี้ได้ นึกไปนึกมาก็อดที่
จะคิดถึงการประพุดิตนในตอนเรียนชั้นมัธยมที่ตั้งอกตั้งใจเล่าเรียนเป็น
อย่างดี ทั้งการทำการบ้านและดูหนังสือเทียบไม่ได้กับการกระทำของตนเมื่อ
มาเรียนที่นี่

เรียนที่นี่เหมือนเป็นการเรียนแบบผู้ใหญ่ ต้องรู้จักควบคุมตัวเอง
หากใจไม่แข็งพอชอบแต่เที่ยวเตร่ สนุกสนาน ดูหนัง ดูนตริ เล่นไพ่และขาด
เรียน แล้วยังมีการผลอฝึกซ้อมเพื่อชกมวยอีกด้วย ตามพฤติกรรมของเขาที่

ผ่านมา แม้ครูบาอาจารย์จะได้บอก ญาติจะได้เตือน แต่เขาก็ผลใจไม่ค่อยสนใจการเรียนอยู่เสมอ ยังคงประพฤติปฏิบัติตนเหมือนเดิม จึงเป็นคำตอบที่ปรากฏอยู่ในใบแจ้งผลคะแนนที่เขาถืออยู่นี้

แต่ก็ยังเคราะห์ดีที่เขาเรียนจนติด E ในบางวิชา แต่ก็ได้พยายามดูหนังสือสอบใหม่จนสามารถ แก้ให้เป็นเกรด D ได้ หากแก้ไม่ได้ก็คงต้องออกจากวิทยาลัยเหมือนเพื่อนบางคน ที่เขาและเพื่อนๆ ชาวหอต้องพากันไปส่งขึ้นรถไฟที่สถานีรถไฟลพบุรี ในตอนกลางคืนวันนั้นหรือออกไปเจียบๆ ก็มี หากเป็นอย่างนั้นคงเป็นเรื่องที่น่าเศร้ามาก แต่อย่างไรก็ตามเกรดที่เขาได้รับนั้น ไม่สามารถทำให้เขาได้คิดเรียนต่อป.ศ.สูงในประเภทที่มีผลการเรียนดีได้ ยิ่งดีที่เขาไม่คิดจะเรียนต่อไว้ตั้งแต่แรก หากคิดจะเรียนต่อหรือสมัครเข้าทำงานที่เขากำหนดเกรดสูงๆ ก็จะไม่สามารถจะสมัครได้ การที่จะได้รับคิดเรียนต่อประเภทช่วยเหลืองานของวิทยาลัยก็คงไม่ได้ เพราะเขาก็ไม่ได้เอาเวลาไปช่วยงานของวิทยาลัยมากเท่าที่ควร เอาเวลาไปเที่ยวเสียมากกว่า

คิดไปคิดมาก็คิดว่า ต่อไปคงจะไม่ประพฤติเช่นนี้อีก เมื่อเวลามีโอกาสเรียนคงจะต้องเรียน อย่างเต็มความสามารถ ความประพฤติที่ไม่ดีบางอย่างคงต้องตัดทิ้งไป เพื่อจะได้มีโอกาสทำอะไรอย่างตั้งใจชอบหากต้องการจะทำจะได้มีอนาคตที่ตนเอง

“มานั่งทำไม่อยู่ที่นี้” เจ้าหนูยกกับเจ้าคลไพลออกมาจากที่ไหนก็ไม่รู้ ร้องทักเสียงดัง

ยังไม่ทันจะได้บอกอะไร เจ้าหนูก็พูดว่า

“ไปเที่ยวตลาดกันเถอะ มาๆฉลองจบการศึกษากันก่อนสักครั้ง”

พูดจบ เจ้าหนูก็ดึงมือให้วุฒิ ลูกขึ้นและจูงให้เดินไปทางประตูวิทยาลัย ซึ่งเขาก็เต็มใจเดินตามไปทันที

วันรับประกาศนียบัตรใกล้จะมาถึงแล้ว ทางวิทยาลัยเตรียมการกันอย่างคึกคักเพราะปีนี้เป็นอีก ปีหนึ่งที่ท่าน ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้เกียรติมาแจกประกาศนียบัตรให้ผู้สำเร็จการศึกษา อาคารสถานที่ต่างๆ จึงได้ถูกจัดทำความสะอาดอย่างเรียบร้อยและสวยงาม ต้นไม้ใบหญ้าก็ได้รับการตัดแต่งเป็นอย่างดี

ตอนนี้อาจารย์ได้ให้คำแนะนำในการตัดผมทำให้เรียบร้อย พร้อมๆกับการแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้อง เพราะจะได้เข้ารับประกาศนียบัตร กับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในวงการศึกษานั่น ท่านเป็นที่เคารพของคนในบ้านเมืองมากมาย มีการข้อมการรับประกาศนียบัตรกันหลายครั้ง ทั้งการ ยืน เดิน การรับ การทำความเคารพเพื่อให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ เสียชื่อของวิทยาลัย

“เราไม่รู้ว่าจะทำให้ได้ดีใหม่ เพราะรู้สึกประหม่าอย่างไรบอกไม่ถูก”
เจ้ามลบอก

“ไม่เป็นไรว่า ทำตามอาจารย์ท่านสอนก็แล้วกัน อย่าตื่นเต้น
เกินไป” วุฒิปลอบใจ ทั้งๆที่ตนเองก็ตื่นเต้นอยู่ไม่น้อย

“ทำตามคนข้างหน้าก็แค่นั้น คุณคนก่อนๆเขาด้วย” เจ้าศลเตือน
ด้วยความหวังดี

“เออ ขอบใจจะพยายามไม่ให้ตื่นเต้น” เจ้ามลบอก

วันรับประกาศนียบัตรมาถึงแล้ว ทุกคนได้พยายามปฏิบัติตัวในการ
รับเป็นอย่างดี ทำให้การรับประกาศนียบัตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ดังที่ทุกคนตั้งใจไว้

หลังจากรับประกาศนียบัตรแล้ว ทางวิทยาลัยได้จัดให้มีงานฉลอง
การสำเร็จการศึกษาที่บริเวณสนามบาสเก็ตบอล รวมทั้งเป็นการเลี้ยงอำลา
ไปในตัวเพราะส่วนมากเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา ป.กศ.ในชั้นปีที่สองแล้ว
ก็จะสามารถจะออกไปสอบเข้าเป็นครูได้ทันที มีแต่คนส่วนน้อยที่ได้รับ
คัดเลือกให้เรียนต่อปีที่สามจนถึงปีที่สี่หรือ ป.กศ.สูง เขาเหล่านั้นก็คงจะต้อง
อยู่ต่ออีกสองปี แต่ก็เป็นการทำอำลาเพื่อนที่ออกไปก่อนนั่นเอง

งานเริ่มแล้ว เสียงดนตรีบรรเลงเพลงมาร์ชของวิทยาลัย “เทพสตรี
ศรีสถานการศึกษา แหล่งค้นคว้าความรู้ให้ฟูเฟื่อง เทพประสิทธิ์ผลิตครูไทยให้
รุ่งเรือง งามกระเดื่องทั่วแคว้นแดนไทย.....” ดังกระหึ่ม

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาทั้งชายหญิงเริ่มมาในบริเวณงาน ผู้หญิงส่วนมากแต่งตัวด้วยชุดราตรีสวยงาม แต่งหน้าทาปากสีสดใส อย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อนตลอดสองปีที่ผ่านมา เพราะทางวิทยาลัยมีระเบียบห้ามการแต่งหน้า ทาปากหรือทำผมที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนด

“นางฟ้าองค์ใดแปลงกายลงมา จึงงามดังเทพธิดาลาวลีย์” เจ้าหนูร้องเสียงหลงคนละเพลงกับเพลงบนเวที เมื่อสุนีเพื่อนที่เรียนด้วยกัน ซึ่งอยู่หอหญิงมานั่งโต๊ะใกล้ๆ

“บ้า” เสียงตอบจากสุนี

“เจ้าหนูเขาบอกจริงๆนะ” เจ้าโต้งช่วยแซวอีกคน เล่นเอาสุนีและเพื่อนๆ ผู้หญิงทั้งค้อนและหัวเราะกันอย่างสนุกสนาน

เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว มีการเปิดงานโดยท่านผู้อำนวยการก็เริ่มขึ้น ท่านได้กล่าวแสดงความยินดีแก่นักเรียนที่ได้สำเร็จการศึกษาและได้รับประกาศนียบัตรเรียบร้อยแล้ว ได้ให้ข้อคิดในการปฏิบัติตนหลังจากออกจากสถาบันไป หลังจากนั้นก็มีกรกล่าวอวยพรจากอาจารย์บางท่าน

ระหว่างที่รับประทานอาหาร มีการแสดงต่างๆ รวมทั้งการขับร้องเพลงที่ไพเราะหลายเพลง มีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหลายคนทั้งในหอและนอกหอ ได้ขึ้นไปร้องทำความสนุกสนานให้แก่ผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี

ตึกแล้วงานเลี้ยงย่อมมีวันเลิกรา วุฒิและเพื่อนๆ รู้สึกประทับใจในงานเลี้ยงครั้งนี้เป็นอันมาก ระหว่างที่เดินกลับหอพักวุฒิกลับรู้สึกเหงาๆ อย่างไม่บอกไม่ถูก คงเป็นเพราะต้องจากเพื่อนๆ ไปนั่นแหละ

กลับมาหอบ้านน้ำและเข้านอนแล้ว แต่วันนี้ยังนอนไม่ค่อยหลับไม่รู้เป็นเพราะอะไร จะว่าเพราะตื่นเต้นที่ได้มีโอกาสรับประกาศนียบัตรจากท่านผู้ใหญ่ นั้น งานนั้นก็เรียบร้อยไปแล้ว นอนไปนอนมาก็อดจะคิดถึง การประพฤติปฏิบัติตนระหว่างที่เรียนอยู่ที่นี้อีกไม่ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่ออยู่วัดตอนเรียนชั้นมัธยมที่นครนายกแล้วผิดกันไกล เพราะตอนนั้นจะตั้งใจเรียนตั้งใจดูหนังสือ ไม่ค่อยได้เที่ยวเตร่มามากนัก แม้จะเป็นเด็กเหมือนกับว่ามีความรับผิดชอบน้อยอยู่ก็ตาม

คิดทบทวนไปมาแล้วจึงตั้งใจ คิดเสียว่าแล้วก็แล้วกันไป ต่อไปในอนาคตจะต้องไม่ประพวติดนเหมือนที่แล้วมาอีกเพื่อจะให้ผลของการกระทำทุกอย่างดียิ่งขึ้นตลอดไป

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการสารคดี. **ลพบุรี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี. ๒๕๔๒.
คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. **วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาจังหวัดลพบุรี**. ครั้งที่ ๑. ๒๕๔๒.
- วัฒน์ระวี. **รู้จักจังหวัดของเรา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว. ๒๕๔๘.
สมาคมศิษย์เก่าสตรี - เทพสตรี. **๘ ทศวรรษ เทพสตรี**. กรุงเทพฯ: พี.เอ.อีฟวิง. ๒๕๔๓.
- อานนท์ จิตรประภาส. **การค้าและการเมืองในพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์. ๒๕๕๒.

ประวัติผู้เรียบเรียง

นกุล ตันริยงค์ เกิดเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ พศ. ๒๔๙๒ ที่อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ้วยเด็กเข้าเรียนที่โรงเรียนวัดบ้านสร้าง ก่อนที่จะย้ายไปเรียนที่โรงเรียนนายกัฒนากร (วัดอุดมธานี) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เป็นเวลาสี่ปีจนจบมัธยมศึกษาปีที่ ๖

หลังจากนั้นเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) เมื่อปีการศึกษา ๒๕๐๗ และเข้ารับราชการครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) และปริญญาโท ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ ต่อมาขอโอนไปรับราชการที่สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขณะนี้เป็นข้าราชการบำนาญและได้ใช้เวลาว่างในการเขียนหนังสืออย่างต่อเนื่อง

สนใจการอ่านและเขียนหนังสือมาตั้งแต่เด็ก เพราะมีสิ่งแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุน คือ ร้านหนังสือให้เขาอ่านในตลาด และห้องสมุดประชาชนที่ใกล้บ้านที่มีหนังสือหลากหลายประเภท ต่อมาจึงลองเขียนเรื่องส่งไปลงที่นิตยสาร “ฟ้าเมืองไทย” ของ อาจินต์ ปัญจพรรค์ บรรณธิการอาวุโสสมัยนั้น ได้รับคัดเลือกลงพิมพ์ในคอลัมน์ “เขาเริ่มต้นที่นี่” จากนั้นได้เขียนหนังสือบ้าง แต่เนื่องจากมีงานราชการมากจึงยังไม่ค่อยมีผลงานออกมาได้สนับสนุนให้นักเรียนให้สนใจการอ่านและเขียน โดยจัดทำวารสารของโรงเรียนแบบติดบอร์ดให้อ่านทุกเดือน รวบรวมงานเขียนของครูและนักเรียนลงในวารสารดังกล่าว ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างดี

ประวัติผู้เรียบเรียง (ต่อ)

ขณะเรียนปริญญาโท อาจารย์ได้คัดเลือกผลงานหนังสือสำหรับเด็ก เรื่อง “ลุงใจคนชื้อ” ให้สำนักพิมพ์พิจารณาและได้รับการจัดพิมพ์เป็นเล่มแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพิมพ์ซ้ำในเวลาต่อมารวม ๕ ครั้ง มีผลงานการเขียนหนังสือภาพสำหรับเด็กต่อมากกว่าสิบเล่ม เช่น ลุงใจคนชื้อ สุดาเด็กดี ต้องเลือกตั้ง ของขวัญวันเกิด ผจญภัยในท้องนา เล็กเอ๋ย... เล็กตั้งและประชาธิปไตยในป่า ฯลฯ

มีผลงานการเขียนวรรณกรรมเยาวชน ๒ เล่ม คือ

“วันวานแสนสนุก” และ “ชีวิตศิษย์วัด”

หนังสือภาพสำหรับเด็กเรื่อง “ลุงใจคนชื้อ” ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ของสำนักงาน ป.ป.ป. เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔

-หนังสือภาพสำหรับเด็กเรื่อง “ต้องเลือกตั้ง” ได้รับการคัดเลือกอยู่ใน “๕๐๐ หนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน” ของสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

-วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “ชีวิตศิษย์วัด” ได้รับรางวัลชมเชยประเภทสารคดี ของการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓

-สารคดี “บารมีพระมากพัน รำพัน” ได้รับการจัดพิมพ์ในนิตยสาร สมองโอรุ สภาอากาศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒

จัดพิมพ์เผยแพร่
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ปรึกษา

ผศ.จินตนา เวชมี

ผศ.วินัย สมมิตร

ผศ.วิไลวรรณ ฉ่ำพิรุณ

อาจารย์เชาวนาท เพ็งสุข

นายธีรสินทร์ กิ่งจำปา

อาจารย์ ดร.จตุริช อนุกุล

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อดีตรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้เรียบเรียง

นายอนุกุล ตันริยงค์

ศิษย์เก่าวิทยาลัยครูเทพสตรี

กองบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.จตุริช อนุกุล

อาจารย์ปัญญาชลี เต่าทอง

อาจารย์ภาคภูมิ เฉลิมวัฒน์

นางสาวสมดา วินิจำจร

นางสาวชุตติมา อิ่มนรินทร์

นางสาวณัฐฉัตรรัตน์ ดอกไม้งาม

นางสาวกรรณิกา ตีบุญทอง

นายสุชาติ อ่อนสันหัต

ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการฯ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

นักวิชาการศึกษา

นักวิชาการศึกษา

ผู้ปฏิบัติงานบริหาร

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐ โทรศัพท์/โทรสาร

๐ ๓๖๔๑ ๓๐๙๖ www.culture.tru.ac.th